

Գրանցված է

Հայաստանի Հանրապետության

կենտրոնական բանկում

«06» փետրվարի 2013թ.

Նախագահ՝ Արթուր Զավադյան

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ
ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ I.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԴՐԱ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԸ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

- Գլուխ 1 Կանոնների կարգավորման առարկան 6
- Գլուխ 2 Կանոններում կիրառվող հասկացությունները 6
- Գլուխ 3 Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի տարրերը 12
- Գլուխ 4 Համակարգի անդամները 12
- Գլուխ 5 Համակարգի ծառայությունները 13
- Գլուխ 6 Համակարգի հաճախորդները 13

ԲԱԺԻՆ 2. ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ ԵՎ ԱՆԴԱՄՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

- Գլուխ 7 Համակարգի անդամները 13
- Գլուխ 8 Համակարգի անդամ դառնալու համար ներկայացվող փաստաթղթերը 14
- Գլուխ 9 Հաշվի Օպերատորի և կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակի շնորհումը 15
- Գլուխ 10 Համակարգին միացումը 15
- Գլուխ 11 Համակարգի անդամի իրավունքները և պարտականությունները 17
- Գլուխ 12 Հաշվի Օպերատորի պարտականությունները 18
- Գլուխ 13 Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի պարտականությունները 19
- Գլուխ 14 Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի իրավունքները և պարտականությունները 20
- Գլուխ 15 Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցումը 24
- Գլուխ 16 Համակարգի Անդամի կարգավիճակի դադարեցումը 25

ՄԱՍ II.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐԵՐԻ ՌԵԵՍՏՐԻ ՎԱՐՈՒՄ

- Գլուխ 17 Թողարկողի ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքումը և վերակնքումը 28
- Գլուխ 18 Արժեթղթերի տեղաբաշխմամբ պայմանավորված գործառնություններ 27

- Գլուխ 19 Կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնություններ 28
- Գլուխ 20 Թողարկողի մասին ռեեստրում առկա տեղեկությունների փոփոխումը 30
- Գլուխ 21 Համակարգից տեղեկությունների տրամադրումը 30
- Գլուխ 22 Համակարգում կատարված գործառնությունների վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը 34
- Գլուխ 23 Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծում 35
- Գլուխ 24 Ռեեստրի կորուստ 35

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՊԱՀԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

- Գլուխ 25 Համակարգում բացվող արժեթղթերի հաշիվները և դրանց տեսակները 41
- Գլուխ 26 Արժեթղթերի հաշվի բացումը 42
- Գլուխ 27 Արժեթղթերի հաշվի տվյալների փոփոխություն 46
- Գլուխ 28 Արժեթղթերի հաշվի նույնականացման կարգը 46
- Գլուխ 29 Արժեթղթերի հաշվի փակում 47
- Գլուխ 30 Արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնություններ 47
- Գլուխ 31 Արժեթղթերի գրավադրմամբ պայմանավորված գործառնություններ 52
- Գլուխ 32 Արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման ծառայություն 53
- Գլուխ 33 Արժեթղթերի գրավադրման դադարեցումը 54
- Գլուխ 34 Արժեթղթերի կամ արժեթղթերի հաշվի սառեցում և դրա դադարեցում Հաշվետիրոջ հանձնարարականի հիման վրա 54
- Գլուխ 35 Բաժնետիրական ընկերության ընդհանուր ժողովում քվեարկելու իրավունքի (սույն գլխում այսուհետ՝ քվեարկելու իրավունք) ժամանակավոր սահմանափակում գրավադրված արժեթղթերի համար 54
- Գլուխ 36 Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից առանց Հաշվի Օպերատորի միջնորդության իրականացվող գործառնություններ 55
- Գլուխ 37 Համակարգում գործառնական ժամերը 56

ԲԱԺԻՆ 5. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՎ ԿՆՔՎԱԾ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՔԼԻՐԻՆԳ ԵՎ/ԿԱՍ ՎԵՐՋՆԱՀԱՇՎԱՐԿ

- Գլուխ 38 Արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի իրականացման եղանակը և սկզբունքները 56
- Գլուխ 39 Երաշխիք 58
- Գլուխ 40 Արժեթղթերի առևտրային արգելադրում և դրա դադարեցում 59
- Գլուխ 41 Դրամական միջոցների փոխանցումը նախնական դեպոնացման նպատակով 60
- Գլուխ 42 Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում արժեթղթերի լրացուցիչ դեպոնացում 63
- Գլուխ 43 Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացում 64

Գլուխ 44 Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում դրամական միջոցների և արժեթղթերի ապադեպոնացում 66
Գլուխ 45 Քլիրինգի և վերջնահաշվարկի իրականացման փուլերը 67
Գլուխ 46 Տեղեկությունների տրամադրում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին 67
Գլուխ 47 Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից տեղեկությունների ստացում 68
Գլուխ 48 Քլիրինգ 69
Գլուխ 49 Վերջնահաշվարկ 70
Գլուխ 50 Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի տեղաբաշխման համակարգի միջոցով արժեթղթերի տեղաբաշխման կանոնները 73

ՄԱՍ III.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԲԱԺԻՆ 6. ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԱՌԵՎՏՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱԶԱՓԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿ և ՔԼԻՐԻՆԳ

Գլուխ 51 Վարկային ռեսուրսների առևտրի սահմանաչափերի հաշվարկման և քլիրինգի իրականացման կարգը և սկզբունքները. 74
Գլուխ 52 Սահմանաչափերի հաշվարկման և տրամադրման կարգը 75
Գլուխ 53 Միջոցների համալրման պահանջը 77
Գլուխ 54 Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող միջոցների պահառությունը 77
Գլուխ 55 Քլիրինգ 81
Գլուխ 56 Երաշխիքային հիմնադրամի միջոցների օգտագործման կարգը 81
Գլուխ 57 Պատասխանատվությունը 83

ԲԱԺԻՆ 7. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԱՐԺԵԿՏՐՈՆՆԵՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ, ՄԱՐՄԱՆ, ՇԱՀՈՒԹԱԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 73

ԲԱԺԻՆ 8. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻՆ ՕՐԵՆՔՈՎ ԵՎ ԻՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՄԲ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՆԿԱՏԱՄԲ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ 74

ԲԱԺԻՆ 9. ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇԱՐԺԻ ՄԱՍԻՆ (ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԱԿԱՆՆԵՐԻ) ԵՎ ԳՐԱՎԻ ՀԻՄՔՈՎ ԱՐԳԵԼԱԴՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 75

ՄԱՍ IV.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԲԱԺԻՆ 10. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԲՈՂՈՔ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ԵՎ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Գլուխ 58 Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի և/կամ Համակարգի անդամի գործողությունների վերաբերյալ բողոքների ներկայացման իրավունք ունեցող անձինք 87

Գլուխ 59 Արժեթղթերի հաշվարկային և հաշվառման միասնական համակարգի մասնակիցների գործողությունների վերաբերյալ բողոք ներկայացնելու կարգը 87

Գլուխ 60 Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի գործողությունների վերաբերյալ բողոքների քննությունը 88

Գլուխ 61 Համակարգի անդամի գործողությունների վերաբերյալ բողոքների քննությունը Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից 88

**ՄԱՍ Վ.
ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

ԲԱԺԻՆ 11. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ 77

ՄԱՍ 1.
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԴՐԱ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԸ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ
ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

Գլուխ 1. Կանոնների կարգավորման առարկան

1. Սույն կանոնները սահմանում են «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Կենտրոնական Դեպոզիտարիա) արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի կառուցվածքը, Համակարգի Անդամի կարգավիճակի շնորհման, կասեցման և դադարեցման կարգը, Համակարգի Անդամի իրավունքները և պարտականությունները, Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից կենտրոնացված ռեեստրավարման և պահառության իրականացման կարգը, Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից արժեթղթերով գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման, ճշտման, դրանց արդյունքում փոխադարձ պարտավորությունների որոշման և հաշվանցման, արժեթղթերը հաշիվներում փոխանցման, վերջնահաշվարկի կատարման, վճարման ու վերջնահաշվարկի հարցերում կողմերի միջև որպես գործակալ հանդես գալու կարգերը, ինչպես նաև Համակարգի հաճախորդների շահերի պաշտպանության հարցերը:

Գլուխ 2. Կանոններում կիրառվող հասկացությունները

2. Սույն կանոնակարգում օգտագործված հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունները՝

- 1) «**Կենտրոնական դեպոզիտարիա**». «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն.
- 2) «**Համակարգ**». Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգ.
- 3) «**Համակարգի Անդամ**». «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված անձ, որը Դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրի համաձայն՝ ստացել է Համակարգի անդամի համապատասխան կարգավիճակ:
- 4) «**Հաշվի Օպերատոր**». Համակարգի Անդամ, որը Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրի համաձայն՝ Հաշվետիրոջից կամ Թողարկողից ստացված հանձնարարականները և այլ տեղեկությունները (փաստաթղթերը) փոխանցում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիային Համակարգում գործառնությունների կատարման համար, ինչպես նաև օրենքին, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան միջնորդավորում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայությունները.
- 5) «**Ծրագրային համակարգ**». Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի մոտ

օգտագործվող այն ծրագրերի ամբողջությունը, որոնց միջոցով իրականացվում են ռեեստրի վարման, պահպանման և պահառության գործառույթները.

- 6) **«Արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստր կամ Ռեեստր»**, Թողարկողի, թողարկողի կողմից թողարկված անվանական արժեթղթերի գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) մասին տեղեկությունների, դրանց օրինական փոփոխությունների և լրացումների, ինչպես նաև արժեթղթերի թողարկման կամ թողարկողի կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված առկա տեղեկությունների բոլոր փոփոխությունների և լրացումների ժամանակագրական կարգով գրանցված տեղեկատվական հենք.
- 7) **«Հաշվետեր»**. անձ, որն ունի (որի անունով առկա է) Համակարգում բացված արժեթղթերի հաշիվ.
- 8) **«Գործառնություն»**. Համակարգում արժեթղթի Հաշվետիրոջ, Թողարկողի, վերջիններիս լիազորված ներկայացուցիչների կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ անձանց հանձնարարականի հիման վրա իրականացվող գործողություն, որի արդյունքում տեղի է ունենում արժեթղթերի հաշվի բացում, արժեթղթերի հաշվում առկա տեղեկությունների փոփոխություն, արժեթղթերի հաշվի փակում, արժեթղթերի հաշվում գրանցված արժեթղթերի մնացորդի փոփոխություն, թողարկողի արժեթղթերի ռեեստրում այլ գործողությունների գրանցում և/կամ Համակարգից տեղեկությունների տրամադրում.
- 9) **«Կորպորատիվ գործողություն»**. Թողարկողի որոշմամբ տվյալ Թողարկողի արժեթղթերի անվանական արժեքի փոփոխություն, փոխարկում, բաժանում, համախմբում կամ Թողարկողի վերակազմակերպում (բացառությամբ վերակազմավորման), որևէ դասի (տեսակի) արժեթղթերի (բացառությամբ պարտատոմսերի) հետգնում, ձեռքբերում, մարում և չեղյալ համարում.
- 10) **«Արժեթղթերի բաժանում»**. Թողարկողի տվյալ դասի արժեթղթերի փոխարկումը նույն դասի ավելի մեծ քանակի արժեթղթերի՝ առանց դրանց ընդհանուր անվանական արժեքի փոփոխման.
- 11) **«Արժեթղթերի համախմբում»**. Թողարկողի տվյալ դասի արժեթղթերի փոխարկումը նույն դասի ավելի փոքր քանակի արժեթղթերի՝ առանց դրանց ընդհանուր անվանական արժեքի փոփոխման.
- 12) **«Արժեթղթերի ձեռքբերում»**. Թողարկողի կողմից իր կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի ձեռքբերումը.
- 13) **«Արժեթղթերի հետգնում»**. Թողարկողի կողմից իր կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի հետգնումը՝ բացառությամբ բաց ներդրումային ֆոնդերի արժեթղթերի.
- 14) **«Արժեթղթերի փոխարկում»**. Թողարկողի տվյալ դասի արժեթղթերի շրջանառությունից հանումը և չեղյալ համարումը (արժեթղթերի հաշվառման համակարգից հեռացումը) նույն թողարկողի կամ այլ թողարկողի արժեթղթերով փոխանակելու միջոցով.
- 15) **«Հաշվառման ամսաթիվ»**. Ամսաթիվ, որի դրությամբ հաշվետիրոջ անունը և ազգանունը (անվանումը) պետք է Թողարկողի ռեեստրում նշված լինի իրեն պատկանող (իր անվամբ գրանցված) արժեթղթերով հավաստված

իրավունքներն իրականացնելու համար.

- 16) **«Հանձնարարական»**. Համակարգում գործառնություններ (բացառությամբ տեղեկությունների տրամադրման) կատարելու համար հիմք հանդիսացող փաստաթուղթ.
- 17) **«Հարցում»**. Համակարգից տեղեկությունների տրամադրման համար հիմք հանդիսացող փաստաթուղթ, ինչպես նաև այլ փաստաթղթեր, որոնք չեն կարող որակվել որպես հանձնարարական.
- 18) **«Էլեկտրոնային իրավասու հասցե»**. ՀՀ կենտրոնական բանկի ՍԻ ԲԻ ԷՅ Նեթ ցանցում գրանցված կամ այլ էլեկտրոնային հասցե, որի մասին տեղեկատվությունը նշված է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Համակարգի Անդամի միջև կնքված պայմանագրում:
- 19) **«Ազատ առաքում կամ ST փոխանցում»**. Արժեթղթերի մի հաշվից մյուսին արժեթղթերի փոխանցման տեսակ, որի դեպքում չի պահանջվում ստացող կողմից հաստատում կամ համաձայնություն:
- 20) **«Ազատ առաքում՝ համաձայնությամբ կամ FOP փոխանցում»**. Արժեթղթերի մի հաշվից մյուսին արժեթղթերի փոխանցման տեսակ, որի դեպքում պահանջվում են և փոխանցող և ստացող կողմերի համապատասխանաբար փոխանցման և ստացման հանդիպակած հանձնարարականներ:
- 21) **«Առաքում վճարման դիմաց կամ DVP փոխանցում»**. Արժեթղթերի մի հաշվից մյուսին արժեթղթերի փոխանցման տեսակ, որի դեպքում պահանջվում են և փոխանցող և ստացող կողմերի համապատասխանաբար փոխանցման և ստացման հանդիպակած հանձնարարականներ, ինչպես նաև DVP փոխանցման համար իրավասու դրամական հաշվից փոխանցված և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին առկա DVP փոխանցման արդյունքում վերջնահաշվարկի ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցների առկայություն.
- 22) **«Արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցում կամ պորտֆելի փոխանցում»**. Արժեթղթերի մի հաշվից մյուսին արժեթղթերի փոխանցման տեսակ, որի արդյունքում արժեթղթերի հաշվին առկա արժեթղթերի ամբողջ պորտֆելի փոխանցումն իրականացվում է փոխանցման մեկ գործառնության գրանցմամբ:
- 23) **«DVP փոխանցման համար իրավասու դրամական հաշիվ»**. Հաշվի Օպերատորին պատկանող դրամական միջոցների հաշիվ, որից միայն կարող է իրականացվել DVP փոխանցման նպատակով դրամական միջոցների փոխանցումը առևտրային հաշվին, և որի վրա միայն կարող են փոխանցվել DVP փոխանցմամբ վերջնահաշվարկի իրականացման արդյունքում առաջացած դրամական միջոցները առևտրային հաշվից:
- 24) **«Առևտրային արգելադրում»**. գործառնություն, որի արդյունքում Կարգավորվող շուկայում առևտուր իրականացնելու համար նախատեսված արժեթղթերի փոխանցումն արգելվում է որոշակի ժամանակահատվածում կամ մինչև այդ արժեթղթերով Կարգավորվող շուկայում կնքված առուվաճառքի գործարքների վերջնահաշվարկի կատարումը, որը հանգեցնում է այդ արժեթղթերի նկատմամբ սեփականության իրավունքի

փոխանցմանը.

- 25) «**Առևտրային արգելադրման դադարեցում**». գործառնություն, որի արդյունքում Կարգավորվող շուկայում առևտուր իրականացնելու համար նախատեսված և արգելադրված արժեթղթերը հանվում են արգելադրումից:
- 26) «**Առևտրային օր**». աշխատանքային օր, որի ընթացքում Կարգավորվող շուկայում իրականացվում է արժեթղթերի առևտուր.
- 27) «**Առևտրային նստաշրջան**». առևտրային օրվա ժամանակահատված, որի ընթացքում իրականացվում է արժեթղթերի առևտուր Կարգավորվող շուկայում.
- 28) «**Առևտրային հաշիվ**». ՀՀ կենտրոնական բանկում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի անունով որևէ արժույթով բացված հաշիվ, որը նախատեսված է տվյալ առևտրային օրվա ընթացքում Հաշվի Օպերատորի կամ կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի և/կամ նրա հաճախորդի այն դրամական միջոցների փոխանցման համար, որոնցով կապահովվի կարգավորվող շուկայում կամ դրանից դուրս արժեթղթերով կնքված գործարքների վերջնահաշվարկը կամ որոնցով կապահովվի շահութաբաժինների, արժեկտրոնների կամ պարտատոմսերի մարմանն ուղղված դրամական միջոցների վճարումների իրականացումը.
- 29) «**Սեփական դրամական միջոցների հաշիվ**». Հաշվարկային գործակալի մոտ Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի անունով որևէ արժույթով բացված հաշիվ, որտեղ հաշվառվում են վերջինիս սեփական դրամական միջոցները.
- 30) «**Հաճախորդի դրամական միջոցների հաշիվ**». Հաշվարկային գործակալի մոտ Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի անունով որևէ արժույթով բացված հաշիվ, որտեղ հաշվառվում են վերջինիս հաճախորդների դրամական միջոցները.
- 31) «**Կարգավորվող շուկայի օպերատոր**». «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերություն.
- 32) «**Կարգավորվող շուկա**». Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կողմից կազմակերպվող շուկա
- 33) «**Գործարքի կնքում**». առևտրային նստաշրջանի ընթացքում Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամների միջև Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով արժեթղթերի առուվաճառքի էական պայմանների վերաբերյալ համաձայնության կայացում.
- 34) «**Նախնական դեպոնացմամբ առևտուր**». Կարգավորվող շուկայում իրականացվող առևտուր, որի համար նախատեսված դրամական միջոցները փոխանցվում են առևտրային հաշվին, իսկ արժեթղթերը ենթարկվում են առևտրային արգելադրման, որից հետո Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների առնչությամբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամների բոլոր գործողություններն ավարտվում են տվյալ առևտրային օրվա ընթացքում և գրանցվում արժեթղթերի հաշիվներում.
- 35) «**Հաշվարկային գործակալ**». ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված բանկային գործունեության իրականացման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձ,

որի միջոցով իրականացվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում դրամային իրավասու հաշիվներ չունեցող Համակարգի Անդամների՝ կարգավորվող շուկայում և դրանից դուրս արժեթղթերով կնքված գործարքների կամ դիվիդենտների, արժեկտրոնների վճարման , պարտատոմսերի մարման հետ կապված դրամական միջոցների փոխանցումները՝ Համակարգի Անդամի և Հաշվարկային գործակալի միջև կնքված պայմանագրերին համապատասխան.

- 36) **«Քլիրինգ»**. Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների արդյունքում ծագած՝ փոխադարձ պարտավորությունների որոշում և հաշվանցում (գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքում, ճշտում և հաշվարկային փաստաթղթերի պատրաստում).
- 37) **«Իրավասու դրամական հաշիվներ»**. Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամին պատկանող դրամական միջոցների հաշիվներ, որոնցից միայն կարող է իրականացվել դրամական միջոցների փոխանցումը առևտրային հաշվին, և որոնց վրա փոխանցվում են ապադեպոնացված և Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկի իրականացման արդյունքում առաջացած դրամական միջոցները. Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամը առևտրային բանկ լինելու դեպքում իրավասու դրամական հաշիվները վարվում են վերջինիս կողմից, իսկ Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամը առևտրային բանկ չլինելու դեպքում իրավասու դրամական հաշիվները վարվում է Հաշվարկային գործակալի կողմից:
- 38) **«Կենտրոնացված քլիրինգ»**. քլիրինգի իրականացման եղանակ, որի դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան դառնում է արժեթղթերով կնքված գործարքների հակադարձ կողմը՝ կրելով նրանց բոլոր պարտականությունները և ձեռք բերելով նրանց բոլոր իրավունքները՝ կապված Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների հետ.
- 39) **«Զուտացում»**. միևնույն առևտրային նստաշրջանում կնքված գործարքներից բխող պահանջների և պարտավորությունների հաշվանցման հետ կապված Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի և նրա հաճախորդների զուտ պարտավորությունների և/կամ պահանջների որոշման գործընթաց, որի արդյունքում կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի յուրաքանչյուր անդամի և/կամ նրա հաճախորդի մոտ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հանդեպ առաջանում է միայն՝
- ա) մեկ զուտ դրամական պահանջ և/կամ զուտ դրամական պարտավորություն.
- բ) յուրաքանչյուր արժեթղթի մասով մեկ զուտ արժեթղթային պահանջ և/կամ զուտ արժեթղթային պարտավորություն.
- 40) **«Վերջնահաշվարկ»**. գործողություն, որի արդյունքում մարվում են դրամական միջոցների և արժեթղթերի փոխանցման հետ կապված Համակարգի Անդամների և/կամ նրանց հաճախորդների և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև ծագած դրամական և արժեթղթային պարտավորությունները:
- 41) **«Ամբողջական ապահովվածությամբ վերջնահաշվարկ»**. վերջնահաշվարկի

իրականացման եղանակ, որի դեպքում Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամները իրավունք ունեն Կարգավորվող շուկայում գործարքներ կնքել միայն արժեթղթերի և դրամական միջոցների այնպիսի քանակության սահմաններում, որոնք նրանց կողմից նախապես սույն կանոններով սահմանված կարգով հաշվեգրվել են համապատասխանաբար դրամի առևտրային հաշվին և/կամ արգելադրված են համապատասխան արժեթղթերի հաշիվներում.

- 42) **«Էլեկտրոնային եղանակով առաքված փաստաթուղթ»**. ՍիԲիԷՆԵթ միջբանկային համակարգչային ցանցի հիման վրա գործող Լոտուս համակարգի էլեկտրոնային փոստով (այսուհետ՝ ՍիԲիԷՆԵթ համակարգչային ցանցով) կամ իրավասու այլ էլեկտրոնային հասցեով կամ ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգով (այսուհետ՝ էլեկտրոնային վճարումների համակարգով) առաքված փաստաթուղթ: ՍիԲիԷՆԵթ համակարգչային ցանցով ուղարկված փաստաթուղթը պետք է պարտադիր օժտված լինի փաստաթղթի առաքումը և ստացումը հաստատող անդորրագրերը ստանալու հնարավորությամբ, պաշտպանված լինի էլեկտրոնային ստորագրությամբ և ծածկագրումով: Այն վավեր է և հավասարազոր է թղթային փաստաթղթին, եթե այն օժտված է ուղարկող կողմի էլեկտրոնային ստորագրությամբ և ուղարկվել է ստացող կողմի՝ ՍիԲիԷՆԵթ համակարգչային ցանցի Լոտուս Դոմինո սերվերում գրանցված համապատասխան հասցեով.
- 43) **«Անվանատեր»**. անձ, որի անունով, առանց սեփականության իրավունքի փոխանցման, հաշվառվում են այլ անձանց պատկանող անվանական արժեթղթերը.
- 44) **«Շուկայական հապավում»**. 5 նիշ, որը շնորհվում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից Կարգավորվող շուկայում առևտրի մասնակցին. .
- 45) **«Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգ»**. էլեկտրոնային եղանակով Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից առևտրի կազմակերպման համար Կարգավորվող շուկայում օգտագործվող առևտրային համակարգի և դրա մաս կազմող և արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման համար օգտագործվող ծրագրային մոդուլի ամբողջություն, որը նախատեսված է Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման, անցկացման և դրա հետ կապված տեղեկատվության մշակման և պահպանման, ինչպես նաև Կարգավորվող շուկայի օպերատորի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններ»-ով սահմանված այլ գործառույթների իրականացման համար.
- 46) **«Ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակ»**. Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կողմից կազմակերպվող՝ մեկ և ավելի օրական վարկային ռեսուրսների շուկա.
- 47) **«Ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակից»**. Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կողմից կազմակերպվող ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում առևտուր իրականացնելու թույլտվություն ունեցող բանկ, որը սույն կանոններով սահմանված համապատասխան պայմանագիր է կնքել Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի հետ.

- 48) **«Իրավասու հաշիվներ»**. Ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակցին պատկանող այն դեպոզիտները և դրամային հաշիվներն են, որոնցից թույլատրվում է իրականացվել վարկային սահմանաչափերի ստացման նպատակով հատուկ սահմանված հաշիվներին դրամային միջոցների և պետական պարտատոմսերի փոխանցումը, դրանց համալրումը և փոխարինումը.
- 49) **«Դրամային երաշխիքային հաշիվ»**. ՀՀ կենտրոնական բանկում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի անունով բացված հատուկ դրամային հաշիվ, որը նախատեսված է ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակցի կողմից Կենտրոնական դեպոզիտարիայի եւ Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կանոնների համաձայն ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում կատարված գործառնությունների հետ կապված դրամային երաշխիքային միջոցների հաշվառման համար.
- 50) **«Ամփոփ ներդրողների հաշիվ»**. ՀՀ կենտրոնական բանկում (Պետական արժեթղթերի հաշվառման եւ հաշվարկների իրականացման համակարգում) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի անունով որպես ենթապահառու բացված հատուկ դեպոզիտ հաշիվ, որը նախատեսված են ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակցի կողմից Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կանոնների համաձայն ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում գործառնությունների կատարման հետ կապված որպես երաշխիքային միջոց փոխանցվող պետական արժեթղթերի հաշվառման համար.
- 51) **«Սահմանաչափ»**. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակցին սույն կանոններին համապատասխան տրվող՝ ժամկետային վարկային ռեսուրսների ներգրավման սահմանաչափ.
- 52) **«Երաշխիքային հիմնադրամ»**. Դրամային երաշխիքային հաշվում եւ ամփոփ ներդրողների հաշվում հաշվառվող արժեթղթերի եւ դրամային միջոցների ամբողջություն, որոնք հանդիսանում են որպես Կարգավորվող շուկայի օպերատորի ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում կնքվող գործարքների ապահովման միջոց.
- 53) **«Բազմակողմանի քլիրինգ»**. քլիրինգի իրականացման եղանակ, որի դեպքում վարկային գործիքների մարման յուրաքանչյուր օրվա համար Կենտրոնական Դեպոզիտարիան որոշում է ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակիցների զուտ պարտավորությունները և/կամ պահանջները:
- 54) **«Դիսկոնտավորման գործակից»**. պետական պարտատոմսերի՝ եկամտաբերության կորով հաշվարկված գնի նկատմամբ կիրառվող զեղչման գործակից:
- 55) **«Պետական պարտատոմս»**. ՀՀ ֆինանսների նախարարության պետական (գանձապետական) կամ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսեր:
- 56) **«Միջոցներ»**. Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող ՀՀ դրամը և պետական պարտատոմսերը:

3. Սույն կանոններում կիրառվող այլ հասկացություններն ունեն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք), դրա հիման վրա ընդունված ՀՀ Կենտրոնական բանկի և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված նշանակություն:

Գլուխ 3. Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի տարրերը

4. Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգը բաղկացած է հետևյալ տարրերից.

- 1) Արժեթղթերի կենտրոնացված հաշվառման համակարգ, որը ներառում է արժեթղթերի կենտրոնացված ռեեստրավարման և արժեթղթերի պահառության համակարգերը,
- 2) Արժեթղթերի հաշվարկային համակարգ՝ ըստ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ գլխի նշանակության:

Գլուխ 4. Համակարգի անդամները

5. Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի անդամ են համարվում՝

- 1) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակ ստացած Համակարգի անդամը:
- 2) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակ (այսուհետ՝ նաև ԿՇՀՀԱ) ստացած Համակարգի անդամը:
- 3) Համակարգի անդամը, որին միաժամանակ շնորհվել է Հաշվի Օպերատորի և ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակներ:
- 4) Կենտրոնական բանկը, որը հանդիսանում է սահմանափակ իրավունքներով և լիազորություններով օժտված Հաշվի Օպերատոր, որի իրավասությունների և լիազորությունների շրջանակը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված հաշվարկային և հաշվառման միասնական համակարգի անդամի կարգավիճակի շնորհման պայմանագրով:

Գլուխ 5. Համակարգի ծառայությունները

6. Համակարգի ծառայություններն, ըստ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով Կենտրոնական դեպոզիտարիային վերապահված գործառույթների, լինում են հիմնական և լրացուցիչ:

7. Սույն կանոնների իմաստով Համակարգի հիմնական ծառայություններն են համարվում.

- 1) անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարումը.
- 2) արժեթղթերի պահառությունը.
- 3) արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգը և/կամ վերջնահաշվարկը

8. Սույն կանոնների իմաստով Համակարգի լրացուցիչ ծառայություններն են

համարվում.

- 1) ժամկետային վարկային ռեսուրսների առևտրի սահմանաչափերի հաշվարկումը, տրամադրումը և քլիրինգը.
- 2) Պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման, մարման, շահութաբաժինների վճարման հետ կապված գործառնություններ.
- 3) Թողարկողին Օրենքով և իր կանոնադրությամբ սահմանված արժեթղթերի ձեռքբերման և այլ սահմանափակումների նկատմամբ հսկողության իրականացում.
- 4) Ծանուցում թողարկողին արժեթղթերի շարժի մասին (արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարականների և գրավի հիմքով արգելադրման վերաբերյալ):

Գլուխ 6. Համակարգի հաճախորդները

9. Սույն կանոնների իմաստով Համակարգի հաճախորդներ են համարվում.
 - 1) անվանական արժեթղթերի թողարկողը (Թողարկող)
 - 2) արժեթղթերի հաշվի սեփականատերը (Հաշվետեր)
 - 3) արժեթղթերի հաշվի անվանատերը (Ենթապահառու)
 - 4) Կարգավորվող շուկայի օպերատորը

ԲԱԺԻՆ 2. ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ ԵՎ ԱՆԴԱՄՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Գլուխ 7. Համակարգի անդամները

10. Համակարգի անդամ է հանդիսանում այն անձը, որը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքել է պայմանագիր՝ Համակարգի միջոցով և դրա կանոնների համաձայն՝ Համակարգում գործառնությունների հանձնարարականները կատարելու համար:
11. Համակարգի Անդամ կարող են լինել՝
 - 1) արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցները.
 - 2) Կենտրոնական բանկը.
 - 3) օտարերկրյա հաշվարկային համակարգի օպերատորը, օտարերկրյա արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցները՝ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում և կարգով.
 - 4) օտարերկրյա պահառուն
 - 5) վարկային կազմակերպությունը
 - 6) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ անձինք:
12. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված կարգով, ինչպես նաև Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրի համաձայն՝ Համակարգի Անդամը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայությունները միջնորդավորում է Հաշվի Օպերատորի և/կամ Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակներով:
13. Հաշվի Օպերատորը Համակարգում իրականացնում է Կենտրոնական

դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավորում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրով սահմանված իրավասությունների շրջանակում՝ , որոնք չեն ներառում այն ծառայությունները, որոնք կապված են կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով գործարքների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի հետ:

14. Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի Անդամը Համակարգի ծառայությունների մատուցումը միջնորդավորում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրով և սույն կանոններով սահմանված իրավասությունների շրջանակում: ԿՇՀՀԱ-ն Համակարգի ծառայությունները միջնորդավորում է այնքանով, որքանով դա հնարավոր է դարձնում վերջինիս կողմից կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով գործարքների կնքման նպատակով իր կամ իր հաճախորդից ստացված հանձնարարականները կատարել:

15. Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի Անդամը սույն կանոնների 14. կետով սահմանված գործունեության իրականացման նպատակով իր կամ իր հաճախորդի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից ստանում է իրավունք տվյալ հաշվով հաշվարկային համակարգում իրականացնել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված հետևյալ գործառնությունները՝

- 1) իր կամ իր հաճախորդի արժեթղթերի հաշվում առկա արժեթղթերի առևտրային արգելադրում կամ դադարեցում,
- 2) իր կամ իր հաճախորդի հաշվին դրամական միջոցների դեպոնացում, ապադեպոնացում:

16. ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակ ստանալու համար Կենտրոնական դեպոզիտարիա կարող է դիմել այն անձը, որը Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով հանդիսանում է կարգավորվող շուկայում առևտրի մասնակից:

17. Վարկային կազմակերպությունը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կարող է ստանալ ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակ՝ որի լիազորությունների և իրավասությունների շրջանակը սահմանվում են վերջինիս և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված հաշվարկային և հաշվառման միասնական համակարգի անդամի կարգավիճակի շնորհման պայմանագրով և սույն կանոններով:

Գլուխ 8. Համակարգի անդամ դառնալու համար ներկայացվող փաստաթղթերը

18. Համակարգի Անդամ դառնալու և միաժամանակ Հաշվի Օպերատորի և/կամ կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակ ստանալու համար և Համակարգի միջոցով և դրա կանոններին համաձայն ծառայություններ մատուցելու և հանձնարարականներ կատարելու համար սույն կանոնի 11 կետով սահմանված անձը պարտավոր է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքել հաշվարկային և հաշվառման միասնական

համակարգի անդամի կարգավիճակի շնորհման պայմանագիր (այսուհետ սույն բաժնում՝ Պայմանագիր), ներկայացնելով հետևյալ փաստաթղթերը (այսուհետ՝ Փաթեթ).

- 1) Համակարգի անդամ դառնալու դիմում: Դիմումի մեջ նշվում է, թե դիմումատուն Համակարգի անդամի որ կարգավիճակի համար է դիմում Կենտրոնական դեպոզիտարիային.
- 2) սույն կանոնների Հավելված 2-ով սահմանված տեղեկություններ, իսկ եթե դիմումատուն դիմել է Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակ ստանալու համար, ապա նաև՝ տեղեկություններ Հաշվի Օպերատորի այն սպասարկման կետերի վերաբերյալ (գործունեության հասցե, հեռախոս), որտեղ պետք է իրականացվեն սույն կանոններով սահմանված ծառայությունների մատուցման միջնորդավորումը:.
- 3) դիմումատուի գործադիր մարմնի ընտրման կամ նշանակման մասին որոշման պատճենը կամ որոշումից համապատասխան քաղվածքը (կոլեգիալ գործադիր մարմնի դեպքում՝ դրա անդամների և ղեկավարի ընտրումը կամ նշանակումը հավաստող փաստաթղթի պատճենը կամ փաստաթղթից համապատասխան քաղվածքը), օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղի դեպքում՝ օտարերկրյա ներդրումային ընկերության կառավարման համապատասխան մարմնի կողմից մասնաճյուղի ղեկավարի նշանակման մասին որոշման պատճենը և դրա՝ նոտարական կարգով վավերացված հայերեն թարգմանությունը.
- 4) դիմումատուի լիցենզիաների պատճենները (օտարերկրյա պահառուի դեպքում՝ նոտարական կարգով թարգմանված պատճենը), օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղի դեպքում՝ Կենտրոնական բանկի կողմից տրված օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղի գրանցումը հավաստող փաստաթուղթ
- 5) եթե դիմումատուն բանկ կամ վարկային կազմակերպություն է, ապա Կենտրոնական բանկ ներկայացված՝ ներդրումային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ տեղեկացման պատճենը, օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղի դեպքում՝ Կենտրոնական բանկ ներկայացված՝ օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղի գրանցումը հավաստող փաստաթուղթ, օտարերկրյա պահառուի դեպքում՝ վերջինիս պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի նոտարական թարգմանված պատճենը .
- 6) դիմումատուի գործադիր մարմնի ղեկավարի կողմից ստորագրված և կնքված (կնիքի առկայության դեպքում Պայմանագիրը (հասանելի է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի ինտերնետային կայքում):
- 7) Դիմումատուի կանոնները որոնք սահմանում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված ծառայությունների մատուցման ներքին կարգը, ինչպես նաև դիմումատուի սակագների վերաբերյալ համապատասխան կանոնը:

19. Փաթեթը Կենտրոնական դեպոզիտարիային է ներկայացվում տպագիր և հայերեն լեզվով: Եթե ներկայացվող փաստաթղթի բնօրինակը անգլերեն կամ ռուսերեն լեզվով է, ապա դրա հայերեն տարբերակը կարող է չներկայացվել միայն

Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համաձայնությամբ:

20. Դիմումը և դրան կից փաստաթղթերը ներկայացված են համարվում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից դրանց ստացման պահից:

Գլուխ 9. Հաշվի Օպերատորի և կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակի շնորհումը

21. Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն բաժնի 18. կետով սահմանված փաստաթղթերի ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում է կայացնում Հաշվի Օպերատորի և/կամ ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակի շնորհելու մասին և կնքում է Փաթեթում ներկայացված Պայմանագիրը կամ մերժում է՝ այդ մասին գրավոր ծանուցելով դիմումատուին:

22. Պայմանագրի կնքումը և կարգավիճակի շնորհումը մերժվում է, եթե ներկայացված Փաթեթում առկա է սույն կանոններով սահմանված որևէ պահանջի անհամապատասխանություն: Գրանցման դիմումի մերժման ծանուցման մեջ նշվում են նաև մերժման հիմքերը:

23. ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակի ձեռքբերմամբ Համակարգի անդամը իրավունք է ստանում մասնակցել Կարգավորվող շուկայում կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրին Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով և դեպքում:

24. Պայմանագրի կնքման արդյունքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան ծրագրային համակարգ է մուտքագրում Հավելված 2-ով Համակարգի Անդամի կողմից ներկայացված տեղեկությունները և միաժամանակ ծրագրային համակարգում բացում իրավասու դրամական հաշիվների հայելային կրկնօրինակները, որոնք կարտացոլեն տեղեկություններ այն դրամական միջոցների մասին, որոնք Համակարգի Անդամի իրավասու դրամական հաշվից փոխանցվել են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին: Վերը նշված տեղեկությունները, ինչպես նաև ծրագրային համակարգում բացված հայելային հաշիվները ներառվում են Համակարգի Անդամին տրամադրվող ծրագրային մոդուլի մեջ:

Գլուխ 10. Համակարգին միացումը

25. Համակարգի Անդամի կարգավիճակի շնորհման դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան Պայմանագրի կնքման պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգի ծրագրային մոդուլը տեղադրում է Համակարգի Անդամի մոտ և վերջինիս շնորհում է Համակարգի մուտքի ծածկագիր:

26. Հեռացված տերմինալի միջոցով Համակարգին միանալու համար՝

- 1) Համակարգի Անդամը պարտավոր է հատկացնել առանձնացված համակարգիչ, որը պետք է ապահովված լինի ՍիԲիԷյՆեթ համակարգչային ցանցին կամ ինտերնետին միանալու հնարավորությամբ և բավարարի հետևյալ բավարար պահանջներին՝

Անվանում	Ցուցանիշ
Պրոցեսոր	Intel Core 2
Օպերատիվ հիշողություն	2Gb RAM
Կոշտ սկավառակի վրա ազատ տեղ	500MB
Տեսաքարտ	1024x800, 32-bit colour setting
Մոնիտոր	Colour monitor
Ցանցային քարտ	100Mbit/s
Օպերացիոն համակարգ	Microsoft XP Pro SP3
Անխափան սնուցման աղբյուր	500VA
Այլ	Mouse, Keyboard, .NET Framework ver3.5, Real IP address

- 2) Համակարգի Անդամը պարտավոր է Կենտրոնական դեպոզիտարիային տրամադրել ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցի և ինտերնետ ցանցի իրական IP հասցե, որպես Համակարգին միանալու համար նույնականացման միջոց, ընդ որում ինտերնետ ցանցով Համակարգին միացումը ծառայում է որպես այլընտրանքային կապուղի, որը կօգտագործվի հիմնական կապուղու՝ ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցի խափանման դեպքում (բացառությամբ օտարերկրյա Հաշվի Օպերատոր հանդիսացող Համակարգի Անդամի, որի դեպքում, որպես հիմնական կապուղի կարող է օգտագործվել ինտերնետ ցանցը):
 - 3) Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավոր է Համակարգի Անդամի կողմից առանձնացված համակարգչում տեղադրել Համակարգին հեռացված տերմինալի միջոցով միանալու հնարավորություն տվող ծրագրային մոդուլը, որն ապահովելու է ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցի կամ ինտերնետի միջոցով Համակարգին իրական ժամանակի ռեժիմում միանալու հնարավորությունը, և կատարել դրա փորձարկումը:
 - 4) Համակարգի Անդամի մոտ ծրագրային մոդուլի տեղադրման և փորձարկման արդյունքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կազմվում է ծրագրային մոդուլի տեղադրման ակտ (Հավելված 3), որը վավերացվում է Համակարգի Անդամի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից:
27. Հեռացված տերմինալի միջոցով Համակարգին միանալու անհնարինության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան Համակարգին միանալու համար իր տարածքում ԿՇՀԱ-ի լիազորված ներկայացուցչին տրամադրում է Համակարգին միացված աշխատանքային կայան, որում պետք է տեղադրված լինի Համակարգին իրական ժամանակի ռեժիմում միանալու հնարավորություն տվող ծրագրային մոդուլը:

Գլուխ 11. Համակարգի անդամի իրավունքները և պարտականությունները

28. Համակարգի Անդամը պետք է գործի համաձայն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոնների պահանջների, Համակարգը կարգավորող, իր կողմից կնքված և գործող պայմանագրերի դրույթների և այլ համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերի:

29. Համակարգի Անդամը սույն կանոնների շրջանակներում պարտավոր է իր հաճախորդներին առաջարկել, ինչպես նաև միջնորդավորել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված բոլոր ծառայությունները՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած Պայմանագրով սահմանված իրավասությունների շրջանակում:

30. Համակարգի Անդամը իրավունք ունի մատուցել Պայմանագրով և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված ծառայությունները Համակարգի ծրագրային մոդուլը տեղադրվելուց 1 աշխատանքային օր հետո:

31. Համակարգի Անդամը պարտավոր է իր ինտերնետ կայքի կամ դրա բացակայության դեպքում նվազագույնը 1000 (հազար) տպաքանակ ունեցող զանգվածային լրատվության (պարբերական մամուլի) միջոցներով շահագրգիռ անձանց տեղեկացնել Համակարգում իր անդամության և Համակարգի կանոնների մասին՝ Համակարգի անդամության համապատասխան պայմանագրի կնքման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

32. Համակարգի Անդամը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված ծառայությունները մատուցելու համար պետք է սահմանի համապատասխան կանոններ, որոնք չպետք է հակասեն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված դրույթներին:

33. Համակարգի Անդամը պարտավոր է իր հաճախորդներին տեղեկացնել նրանց հանձնարարականների կատարման ընթացքի մասին:

34. Համակարգի Անդամը պարտավոր է հատուցել իր հաճախորդների վնասները, որոնք առաջացել են պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված պահանջների խախտումներով գործելու արդյունքում:

35. Համակարգի ծառայությունները մատուցելիս Համակարգի Անդամը պետք է ուշադիր լինի իր հաճախորդների նկատմամբ, նրանց հետ աշխատանքի ընթացքում հաշվի առնի ծառայությունների մատուցման հետ կապված հաճախորդների ցանկությունները և պահանջները, ապահովի բավարար տարածքային պայմաններ հաճախորդների սպասարկման համար՝ հնարավորինս բացառելով հերթերն ու մարդկային կուտակումները, ներկայացված հանձնարարականները կատարի ժամանակին, հնարավորության դեպքում հնարավորինս շուտ՝ ըստ դրանց ներկայացման հերթականության, պահպանի մասնագիտական էթիկայի և բարեխիղճ գործունեության վերաբերյալ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ընդունված կանոնները և չափանիշները, ապահովի և վերահսկի դրանց կիրառումն իր ամենօրյա աշխատանքի ընթացքում:

36. Համակարգի Անդամը պարտավոր է Համակարգի ծառայությունների մատուցումն ապահովել համապատասխան որակավորում ունեցող աշխատակիցների միջոցով, որոնք առնվազն մասնակցել են Կենտրոնական

դեպոզիտարիայի կողմից կազմակերպվող դասընթացներին:

37. Հաճախորդի կողմից Համակարգի Անդամի մատուցած ծառայությունների դիմաց վճարվող գումարը սահմանվում է՝ Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի և Համակարգի Անդամի սակագների կանոնների համաձայն:

38. Համակարգի Անդամը պարտավոր է եռամսյակային կտրվածքով Կենտրոնական դեպոզիտարիային ներկայացնել իր ներքին աուդիտի կողմից լրացված սույն կանոնների Հավելված 4-ով սահմանված հաշվետվություն ընթացիկ գործունեության ստուգման արդյունքների վերաբերյալ, մինչև հաշվետու եռամսյակին հաջորդող 15-րդ աշխատանքային օրը ներառյալ: Իսկ, եթե Համակարգի Անդամը հաշվետու եռամսյակի ընթացքում ներդրումային ծառայություններ չի մատուցել, ապա սույն կետով սահմանված ժամանակահատվածում Կենտրոնական դեպոզիտարիային գրավոր տեղեկացնում է այդ մասին:

39. Համակարգի Անդամը 38. կետով սահմանված հաշվետվությունը Կենտրոնական դեպոզիտարիային է ներկայացնում նաև ընթացիկ գործունեության՝ վերը նշված հաշվետվությամբ սահմանված շրջանակներում տեղ գտած յուրաքանչյուր խախտման հայտնաբերման դեպքում, դրա հայտնաբերման պահից 5, իսկ խախտման վերացման դեպքում 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

40. Համակարգի Անդամի նկատմամբ անվճարունակության գործընթաց սկսվելու դեպքում Համակարգի Անդամը պետք է այդ մասին անհապաղ ծանուցի Կենտրոնական դեպոզիտարիային: Ծանուցման մեջ պետք է նշվի անվճարունակության գործընթացի սկսման ամսաթիվը:

41. Այն դեպքում, երբ Համակարգի Անդամին տրված լիցենզիան կասեցվել կամ չեղյալ է համարվել, ապա Համակարգի Անդամը պետք է այդ մասին անմիջապես գրավոր ծանուցի Կենտրոնական դեպոզիտարիային: Ծանուցման ուշացման դեպքում Համակարգի Անդամը պատասխանատվություն է կրում ուշացման պատճառով առաջացած բոլոր հետևանքների համար:

42. Համակարգի Անդամը պարտավոր է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից Համակարգի սպասարկմամբ պայմանավորված ծառայությունների մատուցման համար Կենտրոնական Դեպոզիտարիային վճարել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Սակագների մասին կանոններով և Պայմանագրով սահմանված կարգով:

43. Համակարգի Անդամը ոչ ուշ, քան 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում պարտավոր է տեղեկացնել ՀՀ կենտրոնական բանկին Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Համակարգի Անդամի միջև կնքված Պայմանագրի լրացումների և փոփոխությունների մասին:

44. Համակարգի Անդամը պարտավոր է Համակարգում գործառնությունների գրանցումներն իրականացնել ժամանակին, իր իրավասության շրջանակներում՝ Օրենքին, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններին, իր ներքին կանոններին և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած Պայմանագրին համապատասխան:

45. Եթե որևէ ծառայության մատուցումը տեխնիկական պատճառներով դարձել է բարդ կամ անհնար, ապա Համակարգի Անդամը պետք է անհապաղ տեղեկացնի այդ մասին Կենտրոնական դեպոզիտարիային և միաժամանակ անհրաժեշտ աշխատանքներ իրականացնի տեխնիկական խնդիրը վերացնելու ուղղությամբ:

Համակարգի Անդամը պարտավոր է պահպանել Համակարգում առկա տեղեկությունների գաղտնիությունը, ինչպես նաև ձեռնարկել համապատասխան տեխնիկական և վարչական միջոցներ Համակարգում առկա տեղեկությունները չթույլատրված օգտագործումից պաշտպանելու համար:

Գլուխ 12. Հաշվի Օպերատորի պարտականությունները

46. Համակարգում տեղեկությունների փոփոխությունները, գործառնությունների գրանցումները, ինչպես նաև տեղեկությունների տրամադրումը պետք է իրականացվի Հաշվի Օպերատորի իրավասու աշխատակցի (աշխատակիցների) կողմից: Ընդ որում, Հաշվի Օպերատորը իր գործառնական ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով կարող է սահմանել իրավասու աշխատակիցների մինչև եռամսկարգակ վերահսկողություն: Հաշվի Օպերատորը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պատասխանատվություն է կրում սույն կետով սահմանված պահանջի խախտման դեպքում այլ անձանց հասցված վնասների համար:

47. Հաշվի օպերատորը պարտավոր է ստացված հանձնարարականները մուտքագրել Համակարգ՝ սույն կանոններով սահմանված ժամկետներում, եթե հանձնարարականը տված անձը այլ ժամկետ չի սահմանել:

48. Հաշվի օպերատորը պարտավոր է ստուգել իր կողմից արժեթղթերի Համակարգում գործառնությունների իրականացման հանձնարարականների ճշտությունը: Հաշվի Օպերատորը պատասխանատվություն է կրում սույն կետով սահմանված պահանջի խախտման համար:

49. Հաշվի Օպերատորը նախքան ստացված հանձնարարականի, հարցման մուտքագրումը Համակարգ պարտավոր է ստուգել հանձնարարականը ներկայացրած անձի իրավասությունները: Ընդ որում Հաշվի Օպերատորը գործում է միայն Հաշվետիրոջ, Հաշվետիրոջ լիազորված անձի, Թողարկողի, Թողարկողի լիազորված ներկայացուցչի կողմից ներկայացված հանձնարարականի, կամ հարցման հիման վրա, եթե Օրենքով, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով այլ բան սահմանված չէ:

50. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի հետևանքման, ինչպես նաև Հաշվի Օպերատորի կողմից Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակից հրաժարման դեպքում Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է փոխհատուցել իր միջոցով արժեթղթերի հաշիվներ օգտագործող բոլոր հաշվետերերի ուղղակի ծախսերը, որոնք կապված են արժեթղթերի հաշիվների փակման, նոր արժեթղթերի հաշիվների բացման և փակված հաշիվներից նոր բացված հաշիվներին արժեթղթերի փոխանցման հետ :

51. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի հետևանքման, ինչպես նաև Հաշվի Օպերատորի կողմից Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակից հրաժարման դեպքում Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է կատարել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հանձնարարականները և բավարարել բոլոր այն պահանջները, որոնք ուղղված են հաշվետերերի իրավունքների պաշտպանությանը, արժեթղթերի հաշիվների և ռեեստրի վարման գործընթացի շարունակականության ապահովմանը:

52. Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է պահպանել Համակարգում գրառման իրականացման համար հիմք հանդիսացած հանձնարարականները, հարցումները դրանք ստանալուց 10 տարվա ընթացքում:

53. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի հետևանքման, ինչպես նաև Հաշվի Օպերատորի կողմից Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակից հրաժարման պահից՝ Հաշվի Օպերատորն անհապաղ պետք է իրականացնի ստացված փաստաթղթերի և տեղեկատվության արխիվացում այնպես, որ այն առնվազն 10 տարի հասանելի լինի իրավասու անձանց և պետական լիազոր մարմինների համար:

54. Հաշվի օպերատորը պատասխանատվություն է կրում սույն կանոններով սահմանված իր իրավունքների և պարտականությունների իրականացման արդյունքում երրորդ անձանց, այդ թվում Թողարկողներին և Հաշվետերերին պատճառված վնասի համար:

Գլուխ 13. Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի պարտականությունները

55. ԿՇՀՀԱ-ն Համակարգ է մուտքագրում առևտրային նստաշրջանի ընթացքում գործարքների իրականացման համար անհրաժեշտ սույն կանոններով, Ծրագրային համակարգով նախատեսված հանձնարարականներ:

56. ԿՇՀՀԱ-ն պարտավոր է հանձնարարականները Համակարգ մուտքագրել սույն կանոններով սահմանված ժամկետներին համապատասխան:

57. Սույն կանոնների սահմանված Հավելված 2-ում ներառված ցանկացած տեղեկության յուրաքանչյուր փոփոխության դեպքում ԿՇՀՀԱ-ն նոր Հավելված 2 և կատարված փոփոխության վերաբերյալ համապատասխան դիմում է ներկայացնում Կենտրոնական դեպոզիտարիային Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով առևտրին մասնակցելուց առնվազն մեկ աշխատանքային օր առաջ:

58. Եթե Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքի վերջնահաշվարկի փուլում պարզվում է, որ ԿՇՀՀԱ-ին ավել դրամական միջոց է փոխանցվել, ապա ԿՇՀՀԱ-ն պետք է ապահովի ավել փոխանցված միջոցի հետ փոխանցում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին սույն կանոններով սահմանված կարգով: Եթե ԿՇՀՀԱ-ի կողմից չի ապահովվում սույն կետի պահանջի իրականացումը, ապա վերջինս պատասխանատվություն է կրում իր պարտավորության չկատարման հետևանքով առաջացած բոլոր վնասների փոխհատուցման համար:

Գլուխ 14. Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի իրավունքները և պարտականությունները

59. Կենտրոնական դեպոզիտարիան պատասխանատու է Համակարգի անվտանգ և արդյունավետ գործունեության համար:

60. Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավորվում է Պայմանագրի կնքման պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգի ծրագրային մոդուլը տեղադրել Համակարգի անդամի մոտ և վերջինիս շնորհել մոդուլի մուտքի ծածկագիր:

61. Համակարգի անդամի մոտ տեղադրված հեռացված տերմինալով ծառայությունների մատուցման ժամանակավորապես խափանման դեպքում, Կենտրոնական Դեպոզիտարիան պարտավոր է ապահովել ԿՇՀՀԱ-ի մուտքը Համակարգ, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի տարածքում տեղակայված

տերմինալի միջոցով:

62. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված իր վերահսկողական գործառույթն իրականացնելու նպատակով յուրաքանչյուր տարվա սկզբին 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում կազմում է աշխատանքային խումբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի որոշման հիման վրա: Աշխատանքային խումբը ստեղծվում է 1 տարի ժամկետով: Աշխատանքային խումբը բաղկացած է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի 3 աշխատակիցներից: Աշխատանքային խումբը իրականացնում է Համակարգի անդամների կողմից սույն կանոնների պահանջների կատարման նկատմամբ հսկողություն: Աշխատանքային խմբի կողմից սույն կանոնների 38. կետով սահմանված հաշվետվության վերաբերյալ կազմվում է եզրակացություն: Եզրակացությունը հաստատվում է աշխատանքային խմբի կողմից քվեարկությամբ՝ ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Քվորումը համարվում է ապահովված, եթե քվեարկությանը մասնակցում են աշխատանքային խմբի առնվազն 2 անդամ: Քվորումը չապահովվելու կամ քվեարկության արդյունքում կողմ/դեմ ձայների հավասարության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի կողմից որոշում է կայացվում աշխատանքային խումբը 1 անդամով համալրելու վերաբերյալ:

63. Սույն գլխի 62. կետով սահմանված աշխատանքային խումբը՝ ստանալով սույն կանոնների 38. կետով նախատեսված հաշվետվությունը, հաշվետվության ստացման պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում եզրակացություն է ներկայացնում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարին: Աշխատանքային խմբի կողմից հաշվետվության վերաբերյալ 2 և ավելի դիտողություններով եզրակացություն կազմելու դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարը կարող է որոշում կայացնել՝ հաշվետվությունը և դրա հիման վրա կազմված եզրակացությունը ներկայացնելու Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դիտորդ խորհրդի նիստի քննարկմանը: Խորհրդի նիստի ժամանակ որոշում է կայացվում Համակարգի Անդամի նկատմամբ համապատասխան ներգործության միջոցներ կիրառելու վերաբերյալ՝ ընդհուպ միջև անդամությունից զրկում՝ շնորհված կարգավիճակի հետկանչմամբ:

64. Սույն գլխի 62. կետով սահմանված աշխատանքային խումբը յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող 15-րդ աշխատանքային օրը Համակարգի Անդամի պաշտոնական կայքում, դիտում և համեմատում է Համակարգի Անդամների կողմից հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հրապարակվող հաշվետվությունները:

65. Կենտրոնական դեպոզիտարիան, Օրենքով սահմանված վճարունակության նկատմամբ վերահսկողության գործառույթի իրականացման շրջանակներում յուրաքանչյուր աշխատանքային օր հետևում է Համակարգի Անդամի պաշտոնական կայքում և cba.am և/կամ www.arka.am կայքերում Համակարգի Անդամի անվճարունակության վերաբերյալ տեղեկությունների առկայությանը: Նման տեղեկությունների առկայության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համապատասխան իրավասու աշխատակիցը տեղեկացնում է այդ մասին գործադիր մարմնի ղեկավարին: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարը՝ հիմք ընդունելով ներկայացված տեղեկատվության բնույթը և կարևորությունը, կարող է մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում կայացնել

Համակարգի անդամի գործունեության կասեցման վերաբերյալ Դիտորդ խորհրդին դիմելու մասին, մինչև հայտնաբերված թերությունների վերացումը:

66. Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարզելով, որ Համակարգի Անդամը ճանաչվել է անվճարունակ, շարունակում է այդ Համակարգի անդամի կողմից տրված հանձնարարականների կատարումը Համակարգում:

67. Եթե Համակարգի Անդամի սնանկության գործընթացի ընթացքում սառեցվում է Համակարգի Անդամի պարտատերերի պահանջների բավարարումը (սահմանվում է մորատորիում) կամ կասեցվում է Համակարգի Անդամի գործունեությունը, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավոր է անհապաղ կասեցնել տվյալ Համակարգի անդամի անդամությունը և այդ մասին 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծանուցել ՀՀ կենտրոնական բանկին:

68. Համակարգի Անդամին դատարանի կողմից սնանկ ճանաչելու դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավոր է անհապաղ դադարեցնել այդ Համակարգի Անդամի անդամությունը և այդ մասին 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծանուցել ՀՀ կենտրոնական բանկին:

Գլուխ 15. Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցումը

69. Համակարգի Անդամի կարգավիճակը կարող է կասեցվել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից,

- 1) Եթե Համակարգի Անդամի կողմից թույլ է տրվել Օրենքով նորմատիվ իրավական ակտերով, սույն կանոններով կամ Համակարգի Անդամի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված որևէ պահանջի խախտում, և, եթե դա անհրաժեշտ է թողարկողների և հաշվետերերի իրավունքների պաշտպանության համար:
- 2) Եթե կասեցվել է Համակարգի Անդամի ներդրումային գործունեության լիցենզիան
- 3) Եթե Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով կասեցվել է ԿՇՀՀԱ-ի Կարգավորվող շուկայում առևտուր իրականացնելու իրավունքը
- 4) Սույն կանոններով նախատեսված այլ դեպքերում:

70. Սույն կանոնների 69. կետի 2) և 3) ենթակետերով սահմանված դեպքերում Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման որոշումը կայացվում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի որոշմամբ:

71. Եթե Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման համար հիմք է հանդիսացել 69. կետի 1) ենթակետով սահմանված խախտումը, ապա Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման մասին որոշումն ընդունվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի Դիտորդ խորհրդի կողմից՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի ներկայացմամբ: Դիտորդ խորհրդի կասեցման մասին որոշումը պետք է սահմանի.

- 1) Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման հիմքերը.
- 2) Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման ծավալը՝ մասնակի կամ ամբողջությամբ.
- 3) Մասնակի կասեցման դեպքում՝ սահմանափակումների նկարագրությունը.

4) Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման հիմքերի վերացման ժամկետը:

72. Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցման որոշումն անմիջապես հրապարակվում է, ինչպես նաև գրավոր ձևով տրամադրվում է Համակարգի Անդամին՝ այն ընդունվելուց 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում և Կենտրոնական Բանկին՝ այն ընդունվելուց 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ ազատ հաղորդագրության տեսքով :

73. Համակարգի Անդամը պարտավոր է կարգավիճակի կասեցման մասին որոշումն ստանալու պահից 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ծանուցում ուղարկել իր կողմից սպասարկվող թողարկողներին և/կամ հաշվետերերին: Ծանուցումը պետք է հստակ ներառի կարգավիճակի կասեցման հիմքերը, ժամկետը, ինչպես նաև դրույթ առ այն, որ թողարկողները և/կամ հաշվետերերը իրավունք ունեն սպասարկվել Համակարգի այլ Անդամի կողմից՝ հղում անելով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի էլեկտրոնային կայքին, որտեղ առկա է Համակարգի Անդամների ցանկը :

74. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի կասեցման դեպքում պահպանվում է միայն արժեթղթերի հաշիվներից պորտֆելի փոխանցմանն ուղղված հաշվետերերի հանձնարարականների Համակարգում գրանցելու Հաշվի Օպերատորի իրավասությունը, որը Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է կատարել:

75. ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակի կասեցման դեպքում պահպանվում է միայն առևտրային արգելադրված արժեթղթերի (առկայության դեպքում) արգելադրման դադարեցմանն ուղղված հաշվետերերի հանձնարարականների Համակարգում գրանցման ԿՇՀՀԱ-ի իրավունքը, որը ԿՇՀՀԱ-ն պարտավոր է իրականացնել:

76. Համակարգի Անդամի կարգավիճակի կասեցումը վերացվում է կասեցման հիմքերի վերացման դեպքում կասեցման ժամկետի ավարտից հետո կամ մինչև ժամկետի ավարտը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դիտորդ խորհրդի կողմից Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի միջնորդությամբ, եթե Համակարգի Անդամը մինչև կասեցման ժամկետի ավարտը վերացնում է առկա խախտումները:

77. Կասեցման սահմանված ժամկետում խախտումները չվերացնելու դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարը պարտավոր է դիմել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դիտորդ խորհրդին՝ կասեցման ժամկետները երկարացնելու կամ Համակարգի Անդամին շնորհված կարգավիճակի հետկանչման հարցով:

Գլուխ 16. Համակարգի Անդամի կարգավիճակի դադարեցումը

78. Համակարգի Անդամի կարգավիճակը դադարեցվում է հետևյալ դեպքերում.

- 1) Համակարգի Անդամի՝ Օրենքով նախատեսված ներդրումային գործունեության լիցենզիայի դադարում.
- 2) Համակարգի Անդամի լուծարային գործընթացի սկսում.
- 3) Համակարգի Անդամի դատարանի կողմից սնանկ ճանաչվելու դեպքում.
- 4) Համակարգի Անդամի կարգավիճակի հետկանչմամբ, եթե վերջինիս կողմից

նորմատիվ իրավական ակտերով, սույն կանոններով կամ Համակարգի Անդամի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված Պայմանագրով սահմանված որևէ պահանջի խախտում է թույլ տրվել, և եթե դա անհրաժեշտ է Թողարկողների և Հաշվետերերի իրավունքների պաշտպանության համար:

5) Համակարգի Անդամի կողմից իրեն շնորհված կարգավիճակից հրաժարմամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում Պայմանագրի լուծմամբ:.

79. ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակը դադարեցված է համարվում 78. Կետով՝ բացառությամբ 4) ենթակետով, սահմանված դեպքերում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի որոշման կայացման պահից, իսկ 4) ենթակետով սահմանված դեպքում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի Դիտորդ խորհրդի որոշման կայացման պահից:

80. ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակի դադարեցման որոշումն ամիջապես հրապարակվում է, ինչպես նաև գրավոր տրամադրվում է Համակարգի Անդամին՝ այն ընդունվելուց 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում և Կենտրոնական Բանկին՝ այն ընդունվելուց 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ ազատ հաղորդագրության տեսքով:

81. ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակի դադարեցման որոշման հրապարակման պահից անմիջապես հետո Կենտրոնական դեպոզիտարիան արգելափակում է Ծրագրային համակարգ Համակարգի Անդամի մուտքի հնարավորությունը և իրականացնում վերջինիս կողմից առևտրային արգելադրված արժեթղթերի (առկայության դեպքում) արգելադրման դադարեցում:

82. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի դադարեցման որոշումը՝ բացառությամբ Հաշվի Օպերատորի կողմից կարգավիճակից հրաժարման դեպքի, կայացվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի Դիտորդ խորհրդի կողմից, որում սահմանվում են.

1) Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի հետկանչման հիմքերը.

2) Արժեթղթերի հաշիվների կառավարման և ռեեստրի վարման փոխանցման ժամկետը.

3) Արժեթղթերի հաշիվների կառավարման և ռեեստրի վարման փոխանցումը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ այլ պայմաններ:

83. Համակարգի Անդամի կողմից Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակից հրաժարման դեպքում կարգավիճակի դադարեցման մասին որոշումն ընդունում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի կողմից, որը պետք է ներառի դրույթ Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի դադարումից հետո հաշվետերերի կողմից արժեթղթերի փոխանցմանն ուղղված հանձնարարականների կատարման իրավասության ժամանակահատվածի վերաբերյալ:

84. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի դադարեցման մասին որոշումն անմիջապես հրապարակվում է, ինչպես նաև գրավոր տրամադրվում է Համակարգի Անդամին՝ այն ընդունվելուց 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում և Կենտրոնական Բանկին՝ այն ընդունվելուց 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ ազատ հաղորդագրության տեսքով:

85. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակից հրաժարման դեպքում Համակարգի Անդամը

կարգավիճակից հրաժարման մասին որոշման վերաբերյալ պետք է գրավոր տեղեկացնի Կենտրոնական դեպոզիտարիային՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ Պայմանագրի լուծումից 3 ամիս առաջ, և պատշաճ կարգով ծանուցի իր

կողմից սպասարկվող թողարկողներին և/կամ հաշվետերերին՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ Պայմանագրի լուծումից 2 ամիս առաջ: Ընդ որում, թողարկողներին և/կամ հաշվետերերին ծանուցումը պետք է ներառի կարգավիճակի դադարեցման ամսաթիվը, ինչպես նաև դրույթ առ այն, որ թողարկողները և/կամ հաշվետերերը իրավունք ունեն սպասարկվել այլ Հաշվի Օպերատորի կողմից, որոնց ցանկը տեղադրված է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի էլեկտրոնային կայքում, իսկ Հաշվի Օպերատորը պարտավորվում է իր վրա վերցնել Հաշվետիրոջ համար այլ Հաշվի Օպերատորի մոտ արժեթղթերի նոր հաշվի բացման, արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցման և արժեթղթերի հաշվի փակման հետ կապված բոլոր ծախսերը:

86. Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է կարգավիճակի դադարեցման մասին որոշումը ստանալու պահից 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ծանուցում ուղարկել իր կողմից սպասարկվող Թողարկողներին և/կամ Հաշվետերերին: Ծանուցումը պետք է հստակ ներառի կարգավիճակի դադարեցման հիմքերը, Հաշվետերերի արժեթղթերի փոխանցման ծառայության մատուցման ժամանակահատվածը, ինչպես նաև դրույթ առ այն, որ Թողարկողները և/կամ հաշվետերերը իրավունք ունեն սպասարկվել Համակարգի այլ Անդամի կողմից (ցանկը տեղադրված է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի էլեկտրոնային կայքում), իսկ Հաշվի Օպերատորը պարտավորվում է իր վրա վերցնել հաշվետիրոջ համար արժեթղթերի նոր հաշվի բացման, արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցման և արժեթղթերի հաշվի փակման հետ կապված բոլոր ծախսերը:

87. Այն դեպքում, երբ Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակի դադարեցման որոշմամբ սահմանված ժամկետից հետո Համակարգում տվյալ Հաշվի Օպերատորի սպասարկման տակ դեռևս առկա են արժեթղթերի հաշիվներ ոչ զրոյական մնացորդով, որոնց Հաշվետերի կողմից չի իրականացվել արժեթղթերի փոխանցմանն ուղղված գործողություններ, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան այդ Հաշվետերերի համար համակարգում բացում է արժեթղթերի հաշիվներ ժամանակավոր կարգավիճակով և հանձնարարական է տալիս Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակը դադարած անձին արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցման իրականացման համար:

88. Հաշվի Օպերատորի կարգավիճակը դադարած անձը սույն կանոնների 87. կետով սահմանված հանձնարարականը ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում իրականացնում է արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցում և արժեթղթերի հաշվի փակում, ինչպես նաև Կենտրոնական դեպոզիտարիային փոխանցում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի սակագների կանոններով սահմանված կարգով արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցման համար նախատեսված վճարը:

ՄԱՍ II.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐԵՐԻ ՌԵԵՍՏՐԻ ՎԱՐՈՒՄ

Գլուխ 17. Թողարկողի ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքումը և վերակնքումը

89. Թողարկողի Ռեեստրի վարումը Կենտրոնական դեպոզիտարիային կարող է հանձնվել Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքմամբ, այն դեպքում, եթե Թողարկողը առաջին անգամ է իր Ռեեստրի վարումը հանձնում Կենտրոնական դեպոզիտարիային, կամ Ռեեստրի վարման պայմանագրի վերակնքմամբ, այն դեպքում, եթե արդեն իսկ Թողարկողի և Դեպոզիտարիայի միջև առկա է Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ կամ առանց դրա կնքված պայմանագիր:

90. Թողարկողը, որը դեռևս ռեեստրի վարման պայմանագիր (այսուհետ նաև՝ Պայմանագիր) չի կնքել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ, Ռեեստրի վարումը Կենտրոնական դեպոզիտարիային հանձնելու նպատակով պարտավոր է Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքել Պայմանագիր: Այդ գործընթացում Կենտրոնական դեպոզիտարիային Թողարկողի հետ հարաբերություններում ներկայացնում է Հաշվի Օպերատորը: Պայմանագրի կնքման համար թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում հետևյալ փաստաթղթերը.

- 1) Թողարկողի պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
- 2) Թողարկողի գործադիր մարմնի լիազորությունները հաստատող փաստաթղթի պատճենը.
- 3) Տեղեկանք արժեթղթերի հավաստագրերի առկայության (տպագրման) մասին.
- 4) Անվանական արժեթղթերի գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակի (բացառությամբ թողարկված, սակայն դեռևս չտեղաբաշխված արժեթղթերի) փաստաթղթային և էլեկտրոնային տարբերակները (նշելով տվյալ դասի արժեթղթերի ընդհանուր քանակը, անվանական արժեքը, ինչպես նաև յուրաքանչյուր սեփականատիրոջը պատկանող (անվանատիրոջ անունով գրանցված) տվյալ դասի արժեթղթերի քանակը): Փաստաթղթային տարբերակը պետք է վավերացված լինի թողարկողի կնիքով (առկայության դեպքում) և ստորագրված՝ գործադիր մարմնի ղեկավարի կողմից: Այն դեպքում, երբ թողարկողի հետ կնքվում է արժեթղթերի այնպիսի դասի պայմանագիր, որի տեղաբաշխումը դեռ չի իրականացվել՝ այսինքն տվյալ արժեթղթերի դասի սեփականատերեր դեռ չկան, ապա թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում հանձնարարական, որտեղ նշված է թողարկված արժեթղթերի դասը/տեսակը, քանակը, անվանական արժեքը, ինչպես նաև այլ տեղեկություններ, որը թողարկողը հարկ կհամարի ներկայացնել.
- 5) Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի (ԱՄՏԾ) կամ արժեթղթերի նույնականացնող ծածկագրի (ԱՆԾ) շնորհման հայտ 2 օրինակից (այսուհետ՝ Հայտ), որը լրացվում և ներկայացվում է՝ համաձայն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի շնորհման կանոնների.
- 6) Թողարկողի վճարային գործակալի վերաբերյալ տեղեկություններ, որն իրավասու է թողարկողի անունից կատարելու վճարումներ արժեթղթերի սեփականատերերին (առկայության դեպքում).
- 7) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ

լրացուցիչ փաստաթղթեր:

91. Հաշվի Օպերատորը հավաստիանալով, որ Թողարկողի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, ինչպես նաև դրանցում ներառված տեղեկություններում առկա չեն անհամապատասխանություններ ու թերություններ, կազմում է ներկայացված փաստաթղթերի հանձնման-ընդունման ակտ, որը ստորագրվում և կնքվում է (կնիքի առկայության դեպքում) Հաշվի Օպերատորի և թողարկողի միջև, որի արդյունքում Թողարկողի հետ 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում է Պայմանագիր:

92. Պայմանագիրը կազմվում է 3 օրինակից: Պայմանագրի մեկ օրինակը, ինչպես նաև թողարկողի կողմից ներկայացված Հայտի մեկ բնօրինակը Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է հանձնել Կենտրոնական դեպոզիտարիային Պայմանագրի կնքման պահից մեկ ամսվա ընթացքում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակները մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում Սի Բի Էյ Նեթ համակարգի իրավասու հասցեից: Պայմանագրի կնքման արդյունքում Հաշվի Օպերատորը ծրագրային համակարգ է մուտքագրում թողարկողի և վերջինիս կողմից թողարկված արժեթղթերի վերաբերյալ տվյալները:

93. Թողարկողի տվյալները Համակարգ մուտքագրելուց հետո Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է Թողարկողի կողմից ներկայացված անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակի էլեկտրոնային տարբերակը, Կենտրոնական դեպոզիտարիային ուղարկել ՀՀ Կենտրոնական բանկի Սի Բի Էյ Նեթ համակարգի միջոցով, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից սահմանված ֆորմատին համաձայն (Հավելված 5), Թողարկողի արժեթղթերը սեփականատերերի (անվանատերերի) արժեթղթերի հաշիվներին հաշվեգրելու համար: Կենտրոնական դեպոզիտարիան անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակի էլեկտրոնային տարբերակը ստանալու պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում սույն կետում նշված ցուցակում ներառված տվյալների հիման վրա բացում է արժեթղթերի հաշիվներ (արժեթղթերի ժամանակավոր հաշիվներ) և դրանցում հաշվեգրում թողարկողի արժեթղթերը համապատասխան քանակներով: Այն դեպքում, երբ ցուցակում ներառված որևէ անձի մասով նշված է նաև Համակարգում առկա արժեթղթերի հաշվի համար, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան արժեթղթերը հաշվեգրում է ցուցակում ներկայացված արժեթղթերի հաշվին: ,

94. Հաշվի Օպերատորը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից արժեթղթերի հաշիվներին հաշվեգրման պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողին տրամադրում է արժեթղթերի գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակ:

95. Ռեեստրի վարման ծառայությունների մատուցման և ռեեստրի վարման ծառայության սակագնի հաշվարկման սկիզբ է համարվում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ցուցակում ներառված տվյալների գրանցման հաջորդ աշխատանքային օրը:

96. Ռեեստրի վարման շրջանակներում Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված Պայմանագիրը կարող է վերակնքվել հետևյալ երկու դեպքերում.

1) Երբ Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև արդեն իսկ առկա

է Պայմանագիր՝ կնքված առանց Հաշվի Օպերատորի միջնորդության.

- 2) Երբ Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև արդեն իսկ առկա է Պայմանագիր, որը կնքվել է Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ, սակայն Թողարկողը ցանկություն է հայտնում վերակնքել Պայմանագիրը և սպասարկվել մեկ այլ Հաշվի օպերատորի կողմից:

97. Ռեեստրի վարման շրջանակներում սույն գլխի 96. կետով սահմանված դեպքում Հաշվի Օպերատորը ում Թողարկողը դիմել է Պայմանագրի վերակնքման դիմումով, Թողարկողի դիմումի ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում կազմում է փաստաթղթերի հանձնման-ընդունման ակտ և Թողարկողի հետ վերակնքում է Պայմանագիրը: Հաշվի Օպերատորը Պայմանագրի մեկ օրինակը 1 ամսվա ընթացքում ներկայացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիա, իսկ էլեկտրոնային տարբերակը մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, Սի Բի Էյ Նեթ համակարգի իրավասու հասցեից: Ընդ որում, եթե Թողարկողի արժեթղթերին դեռևս չի շնորհվել ԱՄՏԾ կամ ԱՆԾ, ապա թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Հայտը 2 օրինակից՝ համաձայն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի շնորհմանե կանոնների, որն էլ Պայմանագրի մեկ օրինակի հետ միասին ներկայացվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիա:

98. Պայմանագրի վերակնքման նպատակով թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում.

- 1) Պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
- 2) Թողարկողի գործադիր մարմնի լիազորությունները հաստատող փաստաթղթի պատճենը.
- 3) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ փաստաթղթեր:

99. Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ Թողարկողի և Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի միջև կնքված ռեեստրի վարման, ինչպես նաև «Արժեթղթերի պահառությանե պայմանագրերի վերակնքման դեպքում նախկինում կնքված պայմանագրերը համարվում են լուծված նոր Պայմանագրի վերակնքման պահից:

100. Հաշվի Օպերատորի կողմից Պայմանագիրը կնքվում կամ վերակնքվում է, եթե վերջինս հավաստիանում է, որ Թողարկողի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, ինչպես նաև դրանցում ներառված տեղեկություններում առկա չեն անհամապատասխանություններ ու թերություններ:

101. Պայմանագրի կնքման կամ վերակնքման գործընթացի հետ միաժամանակ Հաշվի Օպերատորը Թողարկողի հետ կնքում է նաև «Արժեթղթերի պահառությանե պայմանագիր և մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում թողարկողի համար բացում թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ, ընդ որում Պայմանագրի վերակնքման դեպքում Հաշվի Օպերատորը մինչև արժեթղթերի հաշվի բացումը ստուգում է Համակարգում թողարկողի արժեթղթերի հաշվի առկայությունը ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով: Առկայության դեպքում այն վերաբացվում է սույն կանոններով սահմանված կարգով: Եթե Համակարգում տվյալ Թողարկողի համար արդեն իսկ առկա է տվյալ Հաշվի Օպերատորի միջոցով բացված թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ ակտիվ կարգավիճակով, ապա արժեթղթերի նոր հաշվի բացում կամ

արժեթղթերի հաշվի վերաբացում Հաշվի Օպերատորի կողմից չի իրականացվում:
102. Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն գլխով սահմանված կարգով Պայմանագրի կնքման կամ վերակնքման արդյունքում մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում տվյալ Հաշվի Օպերատորին տալիս է Թողարկողին, սույն կանոնների համաձայն, սպասարկման հասանելիություն, իսկ 96. կետի 2) ենթակետով սահմանված դեպքում արգելափակում է նախկին Հաշվի Օպերատորի՝ Թողարկողին սպասարկման հասանելիությունը և ծանուցում վերջինիս տվյալ Թողարկողի հետ Պայմանագրի լուծման վերաբերյալ: Ծանուցման մեջ նշվում է նաև Թողարկողի նոր բացված արժեթղթերի հաշվի համարը: Ծանուցումը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է տվյալ թողարկողի արժեթղթերի հաշվում առկա հետգնված կամ ձեռք բերված արժեթղթերի պորտֆելը (առկայության դեպքում) փոխանցել ծանուցման մեջ նշված արժեթղթերի հաշվին՝ փակելով արժեթղթերի նախկին հաշիվը: Եթե Թողարկողի հետ կնքվում կամ վերակնքվում է արժեթղթերի այնպիսի դասի Պայմանագիր, որի տեղաբաշխումը դեռ չի իրականացվել և որի տեղաբաշխումը նախատեսվում է իրականացնել Կարգավորվող շուկայի արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգում, ապա Թողարկողի հանձնարարականի հիման վրա Հաշվի Օպերատորը բացում է թողարկված արժեթղթերի հաշիվ, որը ենթակա է փակման արժեթղթերի գրոյական մնացորդի պարագայում: Թողարկված արժեթղթերի հաշվին թողարկված ծավալը հաշվեգրվում է Կարգավորվող շուկայում տեղաբաշխման իրականացման առնվազն նախորդ օրը՝ Թողարկողի հանձնարարականի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի արժեթղթերի տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշման պատճենի հիման վրա: Թողարկողին սույն կանոններով սահմանված ծառայությունների մատուցումն աապահովվում է այն Հաշվի Օպերատորի կողմից, որի հետ Թողարկողը կնքել կամ վերակնքել է Պայմանագիրը:

Գլուխ 18. Արժեթղթերի տեղաբաշխմամբ պայմանավորված գործառնություններ

103. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է արժեթղթերի առաջնային տեղաբաշխման կամ լրացուցիչ տեղաբաշխման գործառնությունների ձևով: Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգում իրականացված արժեթղթերի առաջնային տեղաբաշխմամբ պայմանավորված գործառնության գրանցումը Համակարգում իրականացվում է՝ համաձայն սույն կանոնների գլուխ 50-ով սահմանված կարգի:

104. Թողարկողը արժեթղթերի տեղաբաշխման գործառնությունը գրանցելու համար Հաշվի Օպերատորին պետք է ներկայացնի արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականներ, որոնք պետք է պարունակեն հետևյալ պարտադիր տեղեկությունները.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) Թողարկված և տեղաբաշխված արժեթղթերի քանակը (արժեթղթերի լրացուցիչ տեղաբաշխման դեպքում).
- 3) Տեղաբաշխված արժեթղթերի քանակը (արժեթղթերի առաջնային տեղաբաշխման դեպքում)
- 4) Այն անձի անուն, ազգանունը (անվանումը) և արժեթղթերի հաշվի համար,

ում կողմից ձեռք է բերվել թողարկված արժեթղթերը և համապատասխանաբար վերջինիս կողմից ձեռք բերված արժեթղթերի քանակը.

5) Տեղաբաշխված արժեթղթերի միավորի տեղաբաշխման գինը.

6) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ և հիմք հանդիսացող փաստաթղթեր:

105. Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականները ներկայացվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիա՝ ծրագրային համակարգում մուտքագրմամբ, որի արդյունքում Ծրագրային համակարգը ստուգում է հանձնարարականում առկա տեղեկությունները համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Անհամապատասխանությունների բացակայության դեպքում գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է: Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է թողարկողից համապատասխան հանձնարարականը ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

106. Ստուգման արդյունքում անհամապատասխանությունների հայտնաբերման դեպքում Ծրագրային համակարգը մերժում է արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականի կատարումը, որի մասին համապատասխան հաղորդագրությամբ տեղեկացվում է Թողարկողին սպասարկող Հաշվի Օպերատորը:

107. Արժեթղթերի թերի տեղաբաշխման դեպքում արժեթղթերը մարվում են արժեթղթերի հաշիվներից և չեղյալ են համարվում:

Գլուխ 19. Կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնություններ

108. Արժեթղթերի անվանական արժեքի փոփոխմամբ, արժեթղթերի համախմբմամբ, արժեթղթերի բաժանմամբ, Թողարկողի որոշմամբ մեկ դասի (տեսակի) արժեթղթերի մեկ այլ դասի (տեսակի) արժեթղթերով փոխարկմամբ պայմանավորված գործառնությունների գրանցման դեպքում Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում կորպորատիվ գործառնության հանձնարարական, որը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.

2) Կորպորատիվ գործառնության նկարագիրը.

3) Արժեթղթերի փոխարկման գործակիցը.

4) Փոխարկվող արժեթղթերի քանակը.

5) Արժեթղթերի քանակը և անվանական արժեքը մինչև փոխարկումը և փոխարկումից հետո.

6) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ և հիմք հանդիսացող փաստաթղթեր:

109. Թողարկողի միացման ճանապարհով վերակազմակերպմամբ պայմանավորված կորպորատիվ գործողությունները գրանցելու համար ի լրումն սույն կանոնների 108 կետով սահմանված տեղեկությունների, միացման արդյունքում դադարած Թողարկողի իրավաջորդ հանդիսացող Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում վերակազմակերպման արդյունքում դադարած

ընկերության վերաբերյալ պետական գրանցման մարմնի կողմից տրված տեղեկանքի պատճենը:

110. Թողարկողի միաձուլման, առանձնացման և բաժանման ճանապարհով վերակազմակերպմամբ պայմանավորված կորպորատիվ գործողությունները գրանցելու համար ի լրումն սույն կանոնների 108 կետով սահմանված տեղեկությունների, սույն կետով սահմանված կորպորատիվ գործողության արդյունքում դադարած ընկերության իրավահաջորդ հանդիսացող կամ նոր ստեղծված Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում վերակազմակերպման արդյունքում դադարած ընկերությունների վերաբերյալ պետական գրանցման մարմնի կողմից տրված տեղեկանքը, և նոր ստեղծված ընկերությունների պետական գրանցման վկայականի պատճենները: Միևնույն ժամանակ նոր ստեղծված թողարկողը տվյալ Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ կնքում է ռեեստրի վարման պայմանագիր:

111. Կորպորատիվ գործողության իրականացման արդյունքում կոտորակային (ոչ ամբողջական) արժեթղթերի (այդ թվում բաժնետոմսերի) առաջացման դեպքում դրանք ենթակա են թողարկողի կողմից հետգնման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում:

112. Արժեթղթերի ձեռք բերմամբ և հետգնմամբ պայմանավորված կորպորատիվ գործողությունը գրանցելու համար Թողարկողը դիմում է Հաշվի Օպերատորին այդ մասին Համակարգում գրառում կատարելու նպատակով, ներկայացնելով համապատասխան ժողովի անցկացման, համապատասխան որոշման ընդունման ամսաթիվը և այլ տեղեկություններ՝ սահմանված Հաշվի Օպերատորի կանոններով:

113. Հաշվետերը արժեթղթերի հետ գնմամբ կամ ձեռքբերմամբ պայմանավորված արժեթղթերը Թողարկողի արժեթղթերի հաշվին փոխանցելու նպատակով իրեն սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացվում հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) Արժեթղթերի այն հաշվի համարը, որի վրա հաշվեգրված են ձեռք բերման կամ հետգնման (փոխանցման) ենթակա արժեթղթերը .
- 3) Թողարկողի անձնական արժեթղթերի հաշվի համարը.
- 4) Ձեռք բերման կամ հետգնման ենթակա արժեթղթերի քանակը.
- 5) Ձեռք բերման կամ հետգնման ենթակա արժեթղթերի պայմանագրային գինը.
- 6) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ տեղեկություններ և հիմք հանդիսացող փաստաթղթեր:

114. Արժեթղթերի մարմամբ կամ չեղյալ համարելու հետ պայմանավորված կորպորատիվ գործողությունները գրանցելու համար Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) Մարման գործառնության հիմքերի նկարագրությունը.
- 3) Մարման ենթակա արժեթղթերի քանակը կամ մարման գործակիցը..
- 4) Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի համարը.
- 5) Մարման ամսաթիվը.
- 6) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ տեղեկություններ և հիմք հանդիսացող փաստաթղթեր:

115. Կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնությունը

Համակարգում գրանցվում է թողարկողից համապատասխան հանձնարարականը ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 20. Թողարկողի մասին ռեեստրում առկա տեղեկությունների փոփոխումը

116. Թողարկողն իր վերաբերյալ ռեեստրում առկա տեղեկությունների փոփոխության դեպքում (որոնք արժեթղթերի դասի փոփոխության չեն հանգեցնում) Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում փոփոխված տեղեկությունների տվյալները, ինչպես նաև այդ փոփոխության պետական գրանցման փաստաթղթերի պատճենները, եթե տվյալ փոփոխությունը պետական գրանցման ենթակա է:

117. Թողարկողը պարտավոր է Հաշվի Օպերատորին տեղեկացնել լուծարման վերաբերյալ որոշման ընդունման կամ Թողարկողի նկատմամբ սնանկացման գործընթաց սկսվելու, Թողարկողի գործունեության հասցեն կամ կոնտակտային տվյալները փոփոխվելու մասին, ինչպես նաև թողարկողի անունից հանձնարարականներ և հարցումներ ներկայացնելու համար Թողարկողի լիազոր ներկայացուցչի փոփոխության մասին:

118. Հաշվի Օպերատորը Համակարգում գրանցում է թողարկողի մասին տեղեկությունների փոփոխությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 21. Համակարգից տեղեկությունների տրամադրումը

119. Համակարգից տեղեկություններ տրամադրվում են ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված հիմքերով և կարգով:

120. Յուրաքանչյուր աշխատանքային օր նախորդ աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ համապատասխան տեղեկությունները հրապարակվում են Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից www.e-registrar.am կայքում և տրամադրվում են էլեկտրոնային եղանակով համապատասխան վճարի վճարման դեպքում:

121. Բացի «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հրապարակման ենթակա տեղեկություններից, Համակարգից այլ համապատասխան տեղեկություններ ստանալու իրավունք ունեն.

- 1) Թողարկողը սույն գլխով սահմանված կարգով.
- 2) Հաշվետերը և նրա լիազորված ներկայացուցիչը սույն գլխով սահմանված կարգով.
- 3) նոտարները՝ սույն գլխով սահմանված կարգով.
- 4) Կենտրոնական բանկը և պետական մարմինները սույն գլխով սահմանված կարգով.
- 5) Օրենքով նախատեսված այլ անձինք:

122. Թողարկողն իրավունք ունի ռեեստրից տեղեկություններ ստանալ իր իրավասության շրջանակներում տրված գրավոր հարցմանը համապատասխան ծավալով՝ բացառությամբ Պայմանագրի կնքման շրջանակներում արժեթղթերի ժամանակավոր հաշիվների բացման վերաբերյալ Հաշվի Օպերատորի կողմից Թողարկողին տեղեկացմանը, որն իրականացվում է Պայմանագրի կնքման

արդյունքում՝ Ցուցակի տրամադրմամբ:

123. Հաշվի Օպերատորը Թողարկողի գրավոր հարցման հիման վրա հարցումը ստանալու պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում (կամ հարցման մեջ նշված ավելի երկար ժամկետում) վերջինիս տրամադրում է արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակը (այսուհետ՝ սույն գլխում Ցուցակ) հարցման մեջ նշված ամսաթվի դրությամբ:

124. Թողարկողի կողմից ներկայացվող Ցուցակի տրամադրման հարցումը պետք է պարտադիր պարունակի հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ կամ ԱՆԾ.
- 2) Ցուցակի կազմման ամսաթիվը.
- 3) Ցուցակի տրամադրման ձևը՝ թղթային (փոստով կամ առձեռն) կամ էլեկտրոնային:

125. Ցուցակը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Հաշվետիրոջ անունը, ազգանունը և բնակության վայրը (ֆիզիկական անձանց համար), անվանումը, փոստային հասցեն (իրավաբանական անձանց համար).
- 2) անձը հաստատող փաստաթղթի տեսակը, համարը և սերիան (ֆիզիկական անձանց համար), պետական գրանցման համարը (իսկ դրա բացակայության դեպքում հարկ վճարողի հաշվառման համարը կամ համապատասխան պետական մարմնի կողմից տրված նույնականացման այլ համար) (իրավաբանական անձանց համար).
- 3) Հաշվետիրոջը պատկանող՝ Թողարկողի տվյալ դասի արժեթղթերի քանակը և բաժնեմասը (տոկոսներով).
- 4) Հաշվետիրոջ վճարային գործակալի վերաբերյալ տեղեկություններ (հաշվարկային հաշվի համար).
- 5) Համակարգում Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշվի համարը.
- 6) տեղեկություն Հաշվետիրոջ արժեթղթերով հավաստվող ձայնի իրավունքի սահմանափակման վերաբերյալ.
- 7) Թողարկողի, Թողարկողի արժեթղթերի վերաբերյալ Համակարգում առկա տեղեկություններ.
- 8) Հաշվետվության կազմման ամսաթիվը և ժամը.
- 9) Ամսաթիվ, որի դրությամբ ներկայացված են հաշվետվությունում ներառված տեղեկությունները:

126. Թողարկողի պահանջով Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է Թողարկողին տրամադրել ցուցակում ներառված անվանատիրոջ հաշվին հաշվառված արժեթղթերի սեփականատերերի ցանկը: Սույն կետով սահմանված տեղեկությունը Հաշվի Օպերատորը ստանում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիայից՝ ենթապահառուի սպասարկման պայմանագրով սահմանված կարգով:

127. Հաշվի Օպերատորը Թողարկողի գրավոր հարցումը ստանալու պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում (կամ հարցման մեջ նշված ավելի երկար ժամկետում) վերջինիս տրամադրում է իր կողմից թողարկված և տեղաշփված արժեթղթերով կատարված գործառնությունների մասին տեղեկանք կամ այլ տեղեկություններ հարցման մեջ նշված ժամանակահատվածի համար:

128. Հաշվի Օպերատորը մերժում է Թողարկողի հարցմամբ պահանջվող

տեղեկությունների տրամադրումը, եթե Թողարկողի հարցումը չի համապատասխանում սույն կանոններով սահմանված պահանջներին կամ Թողարկողը հրաժարվում է վճարել տեղեկությունների տրամադրման համար Հաշվի Օպերատորի սակագների մասին կանոններով սահմանված վճարը:

129. Հաշվետերն իրավունք ունի Համակարգից տեղեկություններ ստանալ իր իրավասության շրջանակներում տրված գրավոր հարցմանը համապատասխան ծավալով՝ բացառությամբ Հաշվետիրոջը արժեթղթերի հաշվի բացման վերաբերյալ տեղեկացմանը, որը Հաշվետիրոջն է ներկայացվում արժեթղթերի հաշվի բացման արդյունքում Հաշվի Օպերատորի կողմից:

130. Հաշվետերն իրավունք ունի «Արժեթղթերի պահառությանե Պայմանագրով հրաժարվել իր՝ արժեթղթերի հաշվի բացման վերաբերյալ ծանուցման ստացման իրավունքից:

131. Արժեթղթերի հաշվի բացման վերաբերյալ տեղեկացումը Հաշվետիրոջն է ներկայացվում թղթային կամ էլեկտրոնային եղանակով, որի ձևը սահմանվում է Հաշվետիրոջ կողմից Հաշվի Օպերատորին ներկայացված պայմանագրի կնքման հանձնարարականում: Տեղեկացումը պարունակում է տեղեկություններ արժեթղթերի հաշվի համարի, արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի վերաբերյալ (Հաշվի Օպերատորի անվանումը, գործունեության հասցեն, հեռախոսահամար, ինտերնետային կայքը) և Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ:

132. Հաշվետերն իրավունք ունի Համակարգից ստանալ հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Քաղվածք արժեթղթերի հաշվից, որը ներառում է տեղեկություններ արժեթղթերի հաշվում առկա միայն մեկ դասի կամ տեսակի արժեթղթի մասով.
- 2) Հաշվետվություն իր արժեթղթերի հաշվի մնացորդի վերաբերյալ, որը ներառում է տեղեկություններ արժեթղթերի հաշվում առկա արժեթղթերի մնացորդի վերաբերյալ.
- 3) Հաշվետվություն արժեթղթերի հաշվով կատարված գործառնությունների վերաբերյալ.

133. Արժեթղթերի հաշվից քաղվածքը, ինչպես նաև արժեթղթերի հաշվի մնացորդի վերաբերյալ հաշվետվությունը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Արժեթղթերի հաշվի համար.
- 2) Հաշվետիրոջ անուն, ազգանուն, անձնագրի սերիա (առկայության դեպքում) և համար, բնակության հասցե՝ ֆիզիկական անձի դեպքում և անվանում, պետական գրանցման համարը, փոստային հասցեն՝ իրվաբանական անձի դեպքում.
- 3) Արժեթղթերի հաշվում հաշվառվող արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը և քանակը, բաժնեմասը, անվանական արժեքը և արժույթը.
- 4) Գրավադրված կամ սառեցված արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը (դասը) և քանակը.
- 5) Թողարկողի, Թողարկողի արժեթղթերի վերաբերյալ Համակարգում առկա տեղեկություններ.
- 6) հաշվետվության կազմման ամսաթիվը և ժամը.

7) ամսաթիվ, որի դրությամբ ներկայացված են քաղվածքում կամ հաշվետվությունում ներառված տեղեկությունները:

134. Արժեթղթերի հաշվով կատարված գործառնությունների վերաբերյալ հաշվետվությունը (տեղեկանքը) պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Արժեթղթերի հաշվի համար.
- 2) Հաշվետիրոջ անուն, ազգանուն, անձնագրի սերիա (առկայության դեպքում) և համար, բնակության հասցե՝ ֆիզիկական անձի դեպքում և անվանում, պետական գրանցման համարը, փոստային հասցեն՝ իրավաբանական անձի դեպքում.
- 3) Հարցման մեջ նշված ժամանակահատվածում արժեթղթերի հաշվով կատարված հարցմամբ պահանջվող գործառնությունները՝ նշելով յուրաքանչյուր գործառնության գրանցման ամսաթիվը և հակիրճ բովանդակությունը.
- 4) հաշվետվության կազմման ամսաթիվը և ժամը.
- 5) ժամանակահատվածը, որի համար ներկայացվում է հաշվետվությունը.
- 6) գործարքի առարկա արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը և քանակը, անվանական արժեքը և արժույթը (եթե հարցմամբ պահանջվող գործառնությունը հանգեցրել է արժեթղթերի մնացորդի հետ կապված որևէ տեղեկության փոփոխության):

135. Սույն կանոնների 132. կետով սահմանված տեղեկությունները Հաշվի Օպերատորը Հաշվետիրոջն է տրամադրում համապատասխան գրավոր հարցման ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

136. Սույն գլխով սահմանված գործառնությունների մասին հաշվետվությունը կամ տեղեկանքը տրվում է այն ժամանակահատվածի համար, որը նշված է Թողարկողի կամ Հաշվետիրոջ գրավոր հարցման մեջ, որը չի գերազանցում և ներառում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ Ռեեստրի վարման պայմանագրային հարաբերություններում գտնվելու ժամանակահատվածը:

137. Հաշվի Օպերատորը սույն գլխով սահմանված տեղեկությունները տրամադրում է միայն Թողարկողի կամ Հաշվետիրոջ լիազորված ներկայացուցիչներին, որոնց լիազորությունների գործողության մեջ լինելու փաստի մասին առկա են համապատասխան տեղեկություններ Համակարգում կամ ներկայացված այլ փաստաթղթերում:

138. Հաշվի Օպերատորը Հաշվետիրոջը տարեկան մեկ անգամ անվճար, ոչ ուշ, քան մինչև հաջորդ տարվա հունվարի 31-ը էլեկտրոնային եղանակով տրամադրում է իր արժեթղթերի հաշվի մնացորդի, ինչպես նաև իր արժեթղթերի հաշվով կատարված գործառնությունների վերաբերյալ հաշվետվություն, եթե հաշվետերը նման տեղեկության ստացման գրավոր պահանջ է ներկայացրել, և տրամադրել է համապատասխան էլեկտրոնային փոստի հասցե:

139. Սույն գլխով սահմանված տեղեկությունները վավերացվում է՝ Հաշվի Օպերատորի համապատասխան ստորաբաժանման պատասխանատու անձի ստորագրությամբ, և կնքվում է Հաշվի Օպերատորի կնիքով (առկայության դեպքում):

140. Նոտարն օրենքով նախատեսված դեպքերում իրավունք ունի Համակարգից տեղեկություններ ստանալ իր իրավասության շրջանակներում տրված հարցմանը

համապատասխան ծավալով:

141. Նոտարական հարցումը ուղղակիորեն հասցեագրվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային, եթե նախապես այն չի հասցեագրվել այն Հաշվի Օպերատորին ում միջոցով իրականացվում է հարցմանը առնչվող արժեթղթերի հաշվի սպասարկումը:

142. Կենտրոնական դեպոզիտարիան հարցման ստացման արդյունքում Համակարգում ստուգում է հարցմամբ պահանջվող տեղեկությունը, և եթե պարզվում է, որը հարցումը վերաբերվում է ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշվին, ապա 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրում է նոտարական հարցման պատասխանը:

143. Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարզում է, որ հարցումը վերաբերվում է ակտիվ հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշվին, ապա կարող է նոտարական հարցումը այն ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում վերահասցեագրել այն Հաշվի Օպերատորին, ու միջոցով իրականացվում է արժեթղթերի հաշվի սպասարկումը:

144. Հաշվի Օպերատորը նոտարական հարցման ստացման պահից 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրում է նոտարական հարցման պատասխանը:

145. ՀՀ Կենտրոնական բանկը և պետական մարմինները Համակարգից տեղեկություններ ստանալու իրավունք ունեն միայն իրենց իրավասության շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

146. ԴԱՀԿ ծառայությունից և պետական այլ մարմիններից Համակարգից տեղեկություններ ստանալու համար տրված հարցումներին Կենտրոնական դեպոզիտարիան պատասխանում է հետևյալ կարգով.

- 1) Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիային թղթային ձևով ներկայացված (էլեկտրոնային ձևով փոխանցված) հարցման մեջ հարցվող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (պետական գրանցման փաստաթղթի) վերաբերյալ տվյալները ամբողջությամբ համապատասխանում են Համակարգում առկա Հաշվետերերից որևէ մեկի արժեթղթերի հաշվում առկա համապատասխան տվյալներին, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան, տվյալ անձանց միանշանակ նույնականացնելով, տրամադրում է տվյալ Հաշվետիրոջ վերաբերյալ համապատասխան հարցմամբ պահանջվող տեղեկությունները՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիա ներկայացված, տվյալ հարցմամբ պահանջվող տեղեկությունների ցանկին համապատասխան:
- 2) Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիային թղթային ձևով ներկայացված (էլեկտրոնային ձևով փոխանցված) հարցման մեջ հարցվող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (պետական գրանցման փաստաթղթի) վերաբերյալ տվյալները բացակայում են կամ չեն համապատասխանում կենտրոնացված ռեեստրում առկա Հաշվետերերից որևէ մեկի արժեթղթերի հաշվում առկա համապատասխան տվյալներին, ապա հարցման պատասխանում Կենտրոնական դեպոզիտարիան նշում է, որ հարցվող անձի տվյալներով Հաշվետեր Համակարգում գրանցված չէ:

147. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Համակարգից տեղեկությունները Կենտրոնական Բանկին և պետական մարմիններին է տրամադրում՝ վերջիններիս կողմից ներկայացված հարցումները ստանալուց հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում (ԴԱՀԿ ծառայությունից ստացված հարցումների դեպքում՝ 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում), Կենտրոնական Բանկի կողմից առանձին դեպքերի համար այլ ժամկետ սահմանված լինելու դեպքում՝ համապատասխան ժամկետներում:

Գլուխ 22. Համակարգում կատարված գործառնությունների վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը

148. Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավոր է իր ինտերնետային կայքում հրապարակել հայտարարություն արժեթղթերի հաշվառման համակարգում Թողարկողի պահանջով կատարված գործառնությունների վերաբերյալ՝ Թողարկողի կողմից սույն գլխով սահմանված կարգով պահանջը Հաշվի Օպերատորի կողմից ստացման պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

149. Հաշվի Օպերատորը 148. կետով սահմանված գրավոր պահանջը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում պարտավոր է այդ մասին տեղեկացնել Կենտրոնական դեպոզիտարիային գրավոր կամ ՍիԲիԷյՆԵթ իրավասու էլեկտրոնային հասցեով՝ ներկայացնելով Թողարկողից տացված դիմումի պատճենը:

150. Սույն կանոնների 148. կետով նախատեսված հայտարարությունը պարունակում է Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, ՀՎՀՀ կամ պետական գրանցման վերաբերյալ այլ տեղեկություն, գտնվելու վայրը և փոստային հասցեն, գործառնության կատարման ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում):

151. Արժեթղթերի (այդ թվում՝ լրացուցիչ թողարկված) գրանցման վերաբերյալ հայտարարությունը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) գրանցված արժեթղթի տեսակը (դասը).
- 3) արժեթղթերի անվանական արժեքը (առկայության դեպքում) և արժույթը.
- 4) արժեթղթերի քանակը:

152. Արժեթղթերի անվանական արժեքի փոփոխման վերաբերյալ հայտարարությունը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն
- 2) արժեթղթի նախկին և նոր անվանական արժեքները:

153. Արժեթղթերի փոխարկման վերաբերյալ հայտարարությունը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) փոխարկվող արժեթղթերի ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն
- 2) ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն, որին փոխարկվում են արժեթղթերը, եթե դրանք գրանցված են Համակարգում.
- 3) Սույն կետի 2) ենթակետում նշված արժեթղթերի թողարկողի անվանումը, եթե Թողարկողը փոխարկվող արժեթղթի թողարկողը չէ.
- 4) փոխարկման գործակիցը:

154. Արժեթղթերի չեղյալ համարելու վերաբերյալ հայտարարությունը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) չեղյալ համարվող արժեթղթերի ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
 - 2) չեղյալ համարվող արժեթղթերի քանակը:
155. Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն գլխով նախատեսված հայտարարությունները հրապարակում է միայն այն դեպքում, եթե բավարարված են օրենքով, Կենտրոնական Բանկի նորմատիվ իրավական ակտով և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով Համակարգում համապատասխան գրանցումների կատարման համար սահմանված բոլոր պահանջները:

Գլուխ 23. Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծում

156. Ռեեստրի վարման պայմանագիրը (այսուհետ սույն գլխում՝ Պայմանագիր) կարող է լուծվել, եթե տեղի է ունեցել Թողարկողի վերակազմավորում (բաժնետիրական ընկերությունից սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ տեսակի ընկերության/ընկերակցության, կոոպերատիվի և այլն) կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում:
157. Վերակազմավորման արդյունքում Պայմանագրի լուծման դեպքում Թողարկողը պարտավոր է իրեն սպասարկող Հաշվի Օպերատորին ներկայացնել,
- 1) Դիմում ուղղված Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարին.
 - 2) ՀՀ իրավաբանական անձնանց պետական ռեգիստրի համապատասխան տեղեկանք.
 - 3) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Հաշվի Օպերատորի նկատմամբ Պայմանագրով և «Սակագների մասին կանոններե-ով սահմանված համապատասխան պարտավորությունների (առկայության դեպքում) կատարումը հավաստող փաստաթուղթ:
158. Պայմանագրի լուծման արդյունքում Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ ստորագրվում է Պայմանագրի լուծման վերաբերյալ Համաձայնություն:
159. Եթե Թողարկողը ռեեստրի վարման շրջանակներում դեռևս որևէ Հաշվի Օպերատորի հետ չի վերակնքել Պայմանագիրը, ապա Պայմանագրի լուծման նպատակով Թողարկողը դիմում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիային առանց Հաշվի Օպերատորի միջնորդության:
160. Թողարկողի և Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի միջև կնքված Պայմանագիրը դադարում է թողարկողի լուծարման դեպքում, որի արդյունքում նրա թողարկած բոլոր արժեթղթերը չեղյալ են համարվում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից:

Գլուխ 24. Ռեեստրի կորուստ

161. Ռեեստրի ամբողջական կամ մասնակի կորստի և այն անհապաղ վերականգնելու անհնարինության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան,

առանց ընդհատելու իր գործունեությունը, պարտավոր է.

- 1) Այդ մասին գրավոր տեղեկացնել Թողարկողին և վերջինիս սպասարկող Հաշվի Օպերատորին 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում.
- 2) Պարզել Հաշվի Օպերատորի, Թողարկողի, Հաշվետերերի և այլ անձանց մոտ իրենց վերաբերյալ գրառումները ռեեստրում վերականգնելու համար բավարար հիմք հանդիսացող օրինական փաստաթղթերի առկայությունը և անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան կորստի պահից 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում, վերականգնել կորած տեղեկությունները.
- 3) Չդադարեցնել ռեեստրում գրառումների կատարման աշխատանքները՝ ռեեստրի մասնակի կորստի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՊԱՀԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գլուխ 25. Համակարգում բացվող արժեթղթերի հաշիվները և դրանց տեսակները

162. Արժեթղթերի և դրանցով կատարված գործառնությունների հաշվառման համար Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կամ Հաշվի Օպերատորների կողմից բացվող հաշիվները արժեթղթերի հաշիվներ են:

163. Համակարգում կարող են բացվել արժեթղթերի հաշիվների հետևյալ տեսակները.

- 1) Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ, որը բացվում է սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթերը հաշվառելու նպատակով:
- 2) Անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ, որը բացվում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ պահառուների անունով այլ անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթերը հաշվառելու համար:
- 3) Օտարերկրյա անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ, որը բացվում է օտարերկրյա պահառուների համար այլ անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթերը հաշվառելու համար:
- 4) Թողարկված արժեթղթերի հաշիվ, որը բացվում է Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերի տեղաբաշխումն իրականացնելու համար: Թողարկված արժեթղթերի հաշվին հաշվառվում են թողարկված և դեռևս չտեղաբաշխված արժեթղթերը:
- 5) Թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ, որում հաշվառվում են թողարկողի կողմից ձեռք բերված կամ հետգնված արժեթղթերը:
- 6) Բաժնային սեփականության արժեթղթերի հաշիվը ընդհանուր սեփականության հաշիվ է, որտեղ հաշվառվում են այն արժեթղթերը, որոնք պատկանում են մեկից ավելի անձանց՝ սահմանված բաժնային համամասնության սկզբունքով:
- 7) Համատեղ սեփականության արժեթղթերի հաշիվը ընդհանուր սեփականության հաշիվ է, որում հաշվառվում են այն արժեթղթերը, որոնք պատկանում են մեկից ավելի անձանց համատեղ սեփականության իրավունքով:
- 8) Արժեթղթերի տեխնիկական հաշիվը Կարգավորվող շուկայում առևտրի նպատակով արգելադրված արժեթղթերի հաշվառման համար նախատեսված

արժեթղթերի հաշիվ է:

164. Համակարգում բացված արժեթղթերի հաշիվը կարող է ունենալ հետևյալ կարգավիճակներից որևէ մեկը.

- 1) «**Ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ**» (այսուհետ՝ Արժեթղթերի ժամանակավոր հաշիվ) Հաշվի Օպերատորի կողմից դեռևս չվերաբացված, ինչպես նաև Թողարկողի կողմից ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքման շրջանակներում ներկայացրած տվյալների (անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակի) հիման վրա Համակարգում բացված արժեթղթերի հաշիվ: Ժամանակավոր հաշվով որևէ գործառնություն կարող է իրականացվել սույն կանոններով սահմանված կարգով և դեպքերում:
- 2) «**Ջնոյնականացված հաշվի կարգավիճակ**» (այսուհետ՝ Արժեթղթերի ջնոյնականացված հաշիվ) տրվում է Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի ժամանակավոր հաշվի վերաբացման գործառնության իրականացման ընթացքում ջնոյնականացված արժեթղթերի հաշվին:
- 3) «**Ակտիվ հաշվի կարգավիճակ**» (այսուհետ՝ Արժեթղթերի ակտիվ հաշիվ) տրվում է Հաշվի Օպերատորի կողմից բացված կամ վերաբացված (որը ենթադրում է նաև նոյնականացված) և դրանում ներառված տվյալների փոփոխության ենթարկված հաշվին:
- 4) «**Ժառանգության արդյունքում վերաբացված հաշվի կարգավիճակ**» կարգավիճակ, որը տրվում է Հաշվի օպերատորի կողմից վերաբացված այն հաշվին. որից պետք է իրականացվի ժառանգության գրանցման արդյունքում արժեթղթերի փոխանցում ժառանգ հանդիսացող Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշվին:

Գլուխ 26. Արժեթղթերի հաշվի բացումը

165. Հաշվի օպերատորի կողմից Հաշվետիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ կարող է բացվել հետևյալ 2 եղանակներից որևէ մեկով.

- 1) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված և ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշվի վերաբացմամբ, որը ենթադրում է նաև սույն կանոններով, ինչպես նաև Հաշվի օպերատորի կանոններով սահմանված նոյնականացում՝ եթե տվյալ անձը Կենտրոնական դեպոզիտարիայում ունի արժեթղթերի հաշիվ.
- 2) Արժեթղթերի նոր հաշվի բացմամբ:

166. Հաշվի օպերատորը արժեթղթերի հաշվի բացման համար Հաշվետիրոջ հետ կնքում է «Արժեթղթերի Պահառության գրավոր պայմանագիր» ֆիզիկական անձի դեպքում ինքնությունը հաստատող փաստաթղթի, իսկ իրավաբանական անձի դեպքում պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի և առանց լիազորագրի իրավաբանական անձի անունից գործելու իրավունք ունեցող անձանց համապատասխան պաշտոնի նշանակման փաստը հաստատող փաստաթղթի առկայության դեպքում:

167. Հաշվի օպերատորը արժեթղթերի հաշվի վերաբացման գործընթացում նախքան նոյնականացումը՝ սույն կանոնների 166. կետով սահմանված փաստաթղթերը անձից ստանում է արժեթղթերի հաշվի վերաբացման

համապատասխան հանձնարարականի հետ միասին: «Արժեթղթերի Պահառությանն Պայմանագիրը Հաշվի օպերատորի և Հաշվետիրոջ միջև կնքվում է վերջինիս սույն կանոններով, ինչպես նաև Հաշվի օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով նույնականացումից հետո:

168. Հաշվի օպերատորը իր հաճախորդը հանդիսացող անձի համար հաշիվ բացելիս պարտավոր է հաճախորդի կողմից իրեն ներկայացված համապատասխան փաստաթղթերի և տվյալների հիման վրա Համակարգում ստուգել տվյալ հաճախորդի համար Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշվի առկայությունը: Ստուգման նպատակով Հաշվի օպերատորը հաշվի վերաբացման հանձնարարականը ներկայացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիա, որի արդյունքում Համակարգ են մուտքագրվում հաճախորդի կողմից ներկայացված հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) անունը (այնպես, ինչպես նշված է անձը հաստատող փաստաթղթում)՝ ֆիզիկական անձի դեպքում, անվանումը (այնպես, ինչպես նշված է պետական գրանցման փաստաթղթում)՝ իրավաբանական անձի դեպքում.
- 2) ազգանունը (այնպես, ինչպես նշված է անձը հաստատող փաստաթղթում).
- 3) Անձը հաստատող փաստաթղթի համարը և սերիան (սերիան՝ առկայության դեպքում)՝ ֆիզիկական անձանց դեպքում, պետական գրանցման կամ դրան համարժեք այլ վկայականի համարը և սերիան (սերիան՝ առկայության դեպքում)՝ իրավաբանական անձանց դեպքում.
- 4) Բնակության վայրը՝ ֆիզիկական անձի դեպքում, փոստային հասցեն՝ իրավաբանական անձի դեպքում.
- 5) Ծննդյան ամսաթիվը ֆիզիկական անձանց դեպքում.
- 6) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված արժեթղթերի ժամանակավոր հաշվի համարը.
- 7) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված արժեթղթերի ժամանակավոր հաշվի համարը (առկայության դեպքում), որը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից տրվել է մինչև սույն կանոնների ընդունումը.
- 8) Թողարկողի անվանումը կամ արժեթղթերի ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն (նշվում է այն դեպքում, եթե տվյալ անձը արդեն իսկ որևիցե ընկերության արժեթղթերի սեփականատեր է)
- 9) Աձին պատկանող արժեթղթերի քանակը (նշվում է այն դեպքում, եթե տվյալ անձը արդեն իսկ որևիցե ընկերության արժեթղթերի սեփականատեր է):

169. Ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշիվը Հաշվի օպերատորի կողմից համարվում է վերաբացված կամ վերաբացվում է, եթե սույն գլխի 168. կետով սահմանված տեղեկություններից առնվազն 5 ցանկացած տեղեկություն համընկնում է Համակարգում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված արժեթղթերի հաշվում առկա տեղեկությունների հետ և մինչև սույն ժամանակ նույնականացվում է:

170. Ֆիզիկական անձը արժեթղթերի հաշվի բացման ժամանակ Հաշվի օպերատորին է ներկայացնում է հանձնարարական, որը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) անուն, ազգանուն.
- 2) ծննդյան ամսաթիվ.
- 3) քաղաքացիությունը՝ երկրի անվանմամբ.

- 4) անձը հաստատող փաստաթղթի տեսակը, համարը, սերիան.
- 5) հասցեն (մշտական և բնակության՝ տվյալ պահին).
- 6) կապի միջոցները (մասնավորապես՝ հեռախոս, ֆաքս, էլեկտրոնային փոստ՝ առկայության դեպքում).
- 7) բանկային հաշվի համարը և սպասարկող բանկի վավերապայմանները (առկայության դեպքում).
- 8) նշում լիազորված ներկայացուցչի առկայության մասին՝ նշելով լիազորությունների շրջանակը.
- 9) իրավաբանական անձ հանդիսացող լիազորված ներկայացուցչի դեպքում՝ պաշտոնատար անձի ստորագրությունը և եթե տվյալ անձը իրավաբանական անձի լիազորված ներկայացուցիչն է դրա հիմնադիր փաստաթղթերի համաձայն և իրավունք ունի գործել տվյալ իրավաբանական անձի անունից առանց լիազորագրի, նաև իրավաբանական անձի կնիքը (առկայության դեպքում).
- 10) Ֆիզիկական անձ հանդիսացող լիազորված ներկայացուցչի առկայության դեպքում՝ սույն կետի 1)-ից 6) ենթակետերով նախատեսված տեղեկությունները:

171. Հաշվի բացման հանձնարարականը ստորագրվում է Հաշվետիրոջ կամ վերջինիս լիազոր ներկայացուցչի կողմից, ինչպես նաև կատարվում է նշում այն մասին թե տվյալ Հաշվետիրոջը ռեեստրից տեղեկությունների տրամադրումն ինչ եղանակով պետք է իրականացվի (փաստաթղթային կամ էլեկտրոնային):

172. Իրավաբանական անձը արժեթղթերի հաշվի բացման ժամանակ Հաշվի օպերատորին է ներկայացնում հանձնարարական, որը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) հաշվետիրոջ անվանումը.
- 2) գտնվելու վայրը, փոստային հասցեն, կապի միջոցները (մասնավորապես՝ հեռախոս, ֆաքս, էլեկտրոնային փոստ, առկայության դեպքում).
- 3) հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ).
- 4) Պետական գրանցում չնորհած երկիրը, պետական գրանցումը հավաստող փաստաթուղթը կամ համարը, սերիան (առկայության դեպքում), գրանցման ամսաթիվը (օր/ամիս/տարի) և գրանցող մարմնի անվանումը.
- 5) Կենտրոնական բանկի ՍիԲիԷյՆԵթ համակարգչային ցանցում գրանցված հասցեն (առկայության դեպքում).
- 6) Հաշվետիրոջ անունից գործելու լիազորված մեկ կամ մի քանի անձանց անունը, ազգանունը, անձնագրի սերիան, համարը, պաշտոնը և յուրաքանչյուրի լիազորությունների շրջանակը,
- 7) Բանկային հաշվի համարը և սպասարկող բանկի վավերապայմանները (առկայության դեպքում).

173. Հանձնարարականը ստորագրվում է Հաշվետիրոջ լիազորված ներկայացուցչի ստորագրությամբ և, եթե տվյալ անձը իրավաբանական անձի լիազորված ներկայացուցիչն է դրա հիմնադիր փաստաթղթերի համաձայն և իրավունք ունի գործել տվյալ իրավաբանական անձի անունից առանց լիազորագրի, նաև կնիքվում է իրավաբանական անձի կնիքով (առկայության դեպքում), ինչպես նաև կատարվում է նշում այն մասին, թե տվյալ Հաշվետիրոջը ռեեստրից տեղեկությունների

տրամադրումն ինչ եղանակով պետք է իրականացվի (փաստաթղթային կամ էլեկտրոնային):

174. Բաժնային և Համատեղ սեփականության հաշիվները բացելիս՝ Հաշվետերերի կողմից Հաշվի օպերատորին են ներկայացվում արժեթղթերի հաշվի բացման կամ վերաբացման հանձնարարականներ, որոնք պարունակում են յուրաքանչյուր Հաշվետիրոջ համար սույն կանոնների 170. կամ 172. կետերով սահմանված տեղեկությունները:

175. Ընդհանուր սեփականության հաշիվները բացվում են այն դեպքում, երբ միևնույն արժեթղթերը պատկանում են մեկից ավելի անձանց:

176. Օրենքով սահմանված պահառություն իրականացնելու թույլտվություն ունեցող անձինք (այսուհետ նաև՝ Պահառու) Համակարգում անվանատիրոջ հաշիվ ունենալու նպատակով պարտավոր են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքել ենթապահառության համապատասխան պայմանագիր այն Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ, որի միջոցով պետք է սպասարկվի անվանատիրոջ հաշիվը, իսկ եթե Պահառուն Հաշվի օպերատոր է, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ ուղղակիորեն կնքում է ենթապահառության պայմանագիր:

177. Պահառուն Համակարգում անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվի բացման համար Հաշվի օպերատորին է ներկայացնում հետևյալ փաստաթղթերը.

- 1) համապատասխան դիմում ուղղված Հաշվի օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարին՝ ենթապահառության պայմանագիր կնքելու ցանկությամբ, ինչպես նաև ենթապահառության պայմանագրի կնքման համար անհրաժեշտ վավերապայմանները՝ այդ թվում իրավասու էլեկտրոնային հասցեն (առկայության դեպքում), բանկային վավերապայմանները.
- 2) Օրենքով սահմանված պահառություն իրականացնելու թույլտվության կամ լիցենզիայի պատճենը (Օտարերկրյա պահառուի դեպքում՝ իր երկրի պետական մարմնի կողմից տրված թույլտվության կամ լիցենզիայի պատճենը, որի համաձայն օտարերկրյա պահառուն իրավունք ունի իր անունով այլ անձանց պատկանող արժեթղթերի հաշիվներ վարել):
- 3) Պետական գրանցման վկայականի պատճենը.
- 4) Պահառուի գործադիր մարմնի ղեկավարի պաշտոնի նշանակումը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
- 5) լիազորված անձի լիազորությունները հավաստող փաստաթուղթը, որն առնվազն ապահովում է լիազորված անձի նույնականացումը և հստակ նախատեսում է լիազորությունների շրջանակը:

178. Սույն կանոնների 177. կետով սահմանված բոլոր փաստաթղթերը Հաշվի Օպերատորին են ներկայացվում հայերեն լեզվով, իսկ Օտարերկրյա Պահառուի դեպքում՝ 2)-ից 5) ենթակետերով սահմանված փաստաթղթերը՝ նոտարական կարգով թարգմանված:

179. Սույն կանոնների 177. կետով սահմանված փաստաթղթերը ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Պահառուի միջև կնքվում է ենթապահառության Պայմանագիր

180. Միևնույն Հաշվի Օպերատորը միևնույն անձի անունով կարող է բացել նույն տեսակի միայն մեկ հաշիվ (բացառությամբ համատեղ սեփականության

հաշիվների):

181. Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ արժեթղթերի հաշվի բացման գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է սույն կանոններով սահմանված տեղեկությունները կամ հանձնարարականները ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

182. Հաշվի Օպերատորը նոտարի կողմից ժառանգության հետ կապված հարցման հիման վրա նույնականացված ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշիվը Համակարգի միջոցով վերաբացում է վերջինիս տալով ժառանգության հաշվի կարգավիճակը, առանց դրանում հետագա նույնականացման գործողություններ կատարելու:

183. Սույն գլխով սահմանված կարգով Հաշվի օպերատորի հետ «Արժեթղթերի պահառության և ենթապահառության Պայմանագրի կնքման արդյունքում Հաշվետերը սույն կանոններով սահմանված ծառայությունների մատուցումը ստանում է Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ սույն կանոններով, ինչպես նաև Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով:

Գլուխ 27. Արժեթղթերի հաշվի տվյալների փոփոխություն

184. Արժեթղթերի հաշվի տվյալների փոփոխության դեպքում Հաշվետերը կամ նրա լիազոր ներակայացուցիչը իր արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում համապատասխան փոփոխությունը հավաստող փաստաթուղթը (եթե փոփոխությունը պայմանավորված է Հաշվետիրոջ անվան կամ նրա անձը հաստատող փաստաթղթի/գրանցման վկայականի փոփոխմամբ), ինչպես նաև արժեթղթերի հաշվի տվյալների փոփոխման հանձնարարական:

185. Հաշվի Օպերատորը հաշվի փոփոխման հանձնարարականի հիման վրա արժեթղթերի հաշվի տվյալների փոփոխությունը Համակարգում գրացում է սույն գլխով սահմանված փաստաթղթերը և հանձնարարականները ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 28. Արժեթղթերի հաշվի նույնականացման կարգը

186. Հաշվի Օպերատորը Հաշվետիրոջ կողմից ներկայացված տվյալների հիման վրա արժեթղթերի հաշվի նույնականացում իրականացնելիս պետք է առաջնորդվի հետևյալ սկզբունքներով.

- 1) Այն դեպքում, երբ Հաշվետիրոջ կողմից ներկայացված տեղեկություններից Համակարգում համընկել են միայն սույն կանոնների 168. կետի 1)-2), 6) և 8)-9) ենթակետերով սահմանված տեղեկությունները, ապա Հաշվի Օպերատորը տվյալ արժեթղթերի հաշվի նույնականացումը իրականացնում է միայն Թողարկողի (Թողարկողների) կողմից պատշաճ հավաստիացված տեղեկանքի (տեղեկանքների) հիման վրա:
- 2) Այն դեպքում, երբ Հաշվի Օպերատորի կողմից հաշվի վերաբացման դեպքում սույն կանոնների 168. կետի 2) ենթակետով սահմանված Համակարգում առկա տեղեկությունը չի համընկնում Հաշվետիրոջ կողմից ներկայացված տեղեկության հետ, ապա Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է Հաշվետիրոջից

պահանջել Թողարկողի (Թողարկողների) կողմից պատշաճ հավաստիացված տեղեկանք կամ անձնագրային բաժնից համապատասխան տեղեկանք, իսկ իրավաբանական անձի դեպքում՝ Թողարկողի (Թողարկողների) կողմից տրված համապատասխան տեղեկանք կամ համապատասխան հիմքեր տրված պետական գրանցումն իրականացրած մարմնի կողմից կամ դատարանի համապատասխան որոշում:

187. Ժառանգության իրավունքի գրանցման դեպքում նույնականացումը իրականացվում է նոտարի կողմից կատարված հարցման մեջ նշված տեղեկությունների և թողարկողի կողմից տրված տեղեկանքի հիման վրա (անհրաժեշտության դեպքում):

188. Այն դեպքում, երբ արժեթղթերի հաշվի վերաբացման գործըթացում Հաշվի Օպերատորից անկախ պատճառներով արժեթղթերի հաշիվը հնարավոր չի լինում նույնականացնել, ապա Հաշվի Օպերատորը տվյալ արժեթղթերի հաշվին տալիս է չնույնականացված հաշվի կարգավիճակ՝ արժեթղթերի հաշվում համապատասխան նշում կատարելով:

189. Եթե չնույնականացված հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշիվը սույն կանոններով սահմանված կարգով չի նույնականացվում այն վերաբացման պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ապա Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է այդ մասին տեղեկացնել Կենտրոնական դեպոզիտարիային՝ նշելով արժեթղթերի հաշվի համարը:

190. Կենտրոնական դեպոզիտարիան արժեթղթերի հաշվի նույնականացման անհնարինության մասին տեղեկությունը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում արգելափակում է Հաշվի Օպերատորի իրավասությունը արժեթղթերի հաշվի նկատմամբ:

Գլուխ 29. Արժեթղթերի հաշվի փակում

191. Հաշվի Օպերատորի միջոցով բացված արժեթղթերի հաշիվը կարող է փակվել.

1) Հաշվետիրոջ ցանկությամբ՝ համապատասխան գրավոր հանձնարարականի հիման վրա.

2) Սույն կանոններով սահմանված կարգով և դեպքերում:

192. Հաշվի Օպերատորը արժեթղթերի հաշվի փակման հանձնարարականը Հաշվետիրոջից ստացման պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում գրանցում է Համակարգում, որի արդյունքում արժեթղթերի հաշիվը Համակարգում ստանում է փակված արժեթղթերի հաշվի կարգավիճակ: Արժեթղթերի հաշիվը փակվում է Հաշվի Օպերատորի և Հաշվետիրոջ միջև կնքված «Արժեթղթերի Պահառության» կամ «Արժեթղթերի Ենթապահառության» պայմանագրի լուծմամբ:

Գլուխ 30. Արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնություններ

193. Արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնությունները Համակարգում իրականացվում են հետևյալ տեսակներով, որոնց մեջ չի ներառվում արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը, որը արդյունք է Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքի.

- 1) Ազատ առաքում կամ ST փոխանցում.
- 2) Առաքում վճարման դիմաց կամ DVP փոխանցում.
- 3) Ազատ առաքում՝ համաձայնությամբ կամ FOP փոխանցում.
- 4) Արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցում կամ պորտֆելի փոխանցում.
- 5) Կենտրոնական Բանկի և Առևտրային բանկի հետ կնքված ռեպո պայմանագրից բխող արժեթղթերի փոխանցում:

194. Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ ազատ առաքմամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնություն կարող է գրանցվել միայն, եթե փոխանցող կողմ հանդիսացող արժեթղթերի հաշիվն ունի ակտիվ հաշվի կարգավիճակ, բացառությամբ ժառանգության և դատարանի վճռի հիման վրա կատարվող արժեթղթերի փոխանցման:

195. Ազատ առաքմամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը գրանցելու համար արժեթղթերի փոխանցող կողմ հանդիսացող Հաշվետերը պարտավոր է դիմել իր հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին և ներկայացնել արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարական հետևյալ տեղեկություններով.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) Արժեթղթեր փոխանցող և ստացող կողմեր հանդիսացող արժեթղթերի հաշիվների համարները.
- 3) Փոխանցման ենթակա արժեթղթերի քանակը.
- 4) Արժեթղթերի փոխանցման գործառնության տեսակի մասին էական տվյալները, որը Հաշվետերը հարկ կհամարի ներկայացնել.
- 5) Նշում արժեթղթերի փոխանցման արդյունքում վերջնական շահառուի վերաբերյալ (եթե արժեթղթերը փոխանցվում են անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին).
- 6) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ և փաստաթղթեր:

196. Դատարանի վճռի հիման վրա արժեթղթերի փոխանցման դեպքում շահագրգիռ կողմը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճիռը կամ Դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության համապատասխան որոշումը, ինչպես նաև դիմում արժեթղթերի փոխանցման վերաբերյալ:

197. Այն դեպքում, երբ դատարանի վճռի հիման վրա փոխանցող կողմ հանդիսացող Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշիվը չի վարվում այն Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ, որին ներկայացվել է համապատասխան վճիռը կամ որոշումը կամ տվյալ վճռով պատասխանող կողմ է հանդիսանում Կենտրոնական դեպոզիտարիան, ապա դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճիռը կամ Դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության համապատասխան որոշումը Հաշվի Օպերատորի կողմից այն ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային:

198. Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավոր է դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռի կամ Դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության համապատասխան որոշման հիման վրա իրականացնել ազատ առաքմամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնություն Համակարգում, եթե փոխանցող կողմ հանդիսացող Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշիվն ունի ժամանակավոր հաշվի

կարգավիճակ կամ տվյալ վճռով կամ որոշմամբ պատասխանող կողմ է հանդիսանում Կենտրոնական դեպոզիտարիան:

199. Կենտրոնական Դեպոզիտարիան կարող է վերահասցեագրել համապատասխան Հաշվի օպերատորին դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճիռը կամ Դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության համապատասխան որոշումը այն ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե փոխանցող կողմ հանդիսացող արժեթղթերի հաշիվը ունի ակտիվ հաշվի կարգավիճակ և սպասարկվում է Հաշվի Օպերատորի կողմից:

200. Ժառանգության գրանցման արդյունքում արժեթղթերի ազատ առաքման համար ժառանգը պարտավոր է Հաշվի Օպերատորին ներկայացնել հետևյալ տեղեկությունները և փաստաթղթերը.

1) Ժառանգության իրավունքի վկայականը.

2) Արժեթղթերի հաշվի բացման համար սույն կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, եթե ժառանգի (ժառանգների) համար նախկինում արժեթղթերի հաշիվ բացված չի եղել տվյալ Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ.

3) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ:

201. Հաշվի Օպերատորը ազատ առաքմամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը գրանցում է սույն գլխող սահմանված հանձնարարականը ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

202. Հաշվի Օպերատորը «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցման նպատակով պետք է արժեթղթերի փոխանցումը Համակարգում գրանցումից առնվազն 1 օր առաջ Կենտրոնական դեպոզիտարիային ներկայացնի համապատասխան դիմում՝ նշելով «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցման նպատակով օգտագործվող իրավասու հաշվի համարը, որից փոխանցված դրամական միջոցները Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին կդիտվի, որպես «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցման դիմաց վճարման ապահովման համար իրավասու հաշիվ»:

203. «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցման նպատակով Հաշվետերը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը իր արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարական, որն էլ Հաշվի Օպերատորի կողմից ծրագրային համակարգ է մուտքագրվում աշխատանքային օրվա ժամը 9³⁰-ից մինչև 15⁰⁰ -ն:

204. «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարականը ներառում է հետևյալ տեղեկությունները.

1) Արժեթղթերը փոխանցող և ստացող կողմ հանդիսացող արժեթղթերի հաշիվները սպասարկող Հաշվի Օպերատորների անվանումները:

2) Արժեթղթերը փոխանցող կողմի արժեթղթերի հաշվի համարը.

3) ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.

4) Արժեթղթերի քանակ.

5) Վճարման ենթակա գումարի չափը.

6) Դրամական միջոցի արժույթը.

7) Վերջնահաշվարկի ամսաթիվը.

8) Հաշվի Օպերատորի իրավասու հաշվի համարը.

9) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ:

205. «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի ձեռք բերման նպատակով արժեթղթեր ստացող կողմ հանդիսացող Հաշվետերը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում արժեթղթերի ձեռք բերման հանձնարարական, որն էլ Հաշվի Օպերատորի կողմից ծրագրային համակարգ է մուտքագրվում աշխատանքային օրվա ժամը 9³⁰-ից մինչև 15⁰⁰-:

206. «Առաքում վճարման դիմացե սկզբունքով արժեթղթերի ձեռք բերման հանձնարարականը ներառում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Արժեթղթերը փոխանցող և ստացող արժեթղթերի հաշիվները սպասարկող Հաշվի Օպերատորների անվանումները.
- 2) Արժեթղթերը ստացող կողմի արժեթղթերի հաշվի համարը.
- 3) ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 4) Արժեթղթերի քանակ.
- 5) Վճարման ենթակա գումարի չափը.
- 6) Դրամական միջոցի արժույթը.
- 7) Վերջնահաշվարկի ամսաթիվը.
- 8) Հաշվի Օպերատորի իրավասու հաշվի համարը.

9) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ:

207. Արժեթղթերի ձեռք բերման հանձնարարական ներկայացրած Հաշվետերը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը միևնույն ժամանակ իրականացնում են արժեթղթերի ձեռք բերման համար վճարման ենթակա գումարի փոխանցում իր արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի «Առաքում վճարման դիմացե գործառնության համար նախատեսված համապատասխան իրավասու հաշվին:

208. Արժեթղթեր ստացող կողմի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորը իր իրավասու հաշվից Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 100 կամ ՀՏ 202 (ՀՀ դրամի փոխանցման համար) և ՀՏ 203 (արտարժույթի փոխանցման համար) հաղորդագրության միջոցով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի՝ ՀՀ կենտրոնական բանկում բացված դրամի առևտրային հաշվին է փոխանցում արժեթղթերը ձեռքբերելու համար անհրաժեշտ գումարը: Ընդ որում վերոնշյալ հաղորդագրության «Նպատակե դաշտում նշվում է DVP տառերը: Միևնույն ժամանակ Համակարգում գրանցում է նաև տվյալ գործարքի համար անհրաժեշտ գումարի մեծությունը, որն էլ արտացոլվում է վերջինիս՝ Համակարգում դրամական միջոցների արտացոլման համար բացված հայելային հաշվին:

209. Վերջնահաշվարկի օրվա մինչև 15⁴⁰-ը այն պահի դրությամբ, երբ Համակարգում համընկնում են արժեթղթերի փոխանցող և ստացող կողմերի Հաշվի Օպերատորների հանձնարարականները և սույն գլխի 208. կետով սահմանված կարգով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին առկա է հանձնարարականում նշված վճարման ենթակա գումարի չափով դրամական միջոց, ապա արժեթղթերի փոխանցումը գրանցվում է համակարգում, տեղի ունենում վերջնահաշվարկ, որի արդյունքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվից վճարման ենթակա գումարը փոխանցվում է վաճառող կողմի Հաշվի

Օպերատորի իրավասու հաշվին:

210. «Ազատ առաքում՝ համաձայնությամբ սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցումը տեղի է ունենում նույն ընթացակարգով, ինչ «Առաքում վճարման դիմաց սկզբունքով արժեթղթերի փոխանցման դեպքում՝ առանց դրամական միջոցի առկայության պահանջի:

211. «Արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցմամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է.

1) Հաշվետիրոջ հանձնարարականի հիման վրա, երբ Հաշվետերը իր արժեթղթերի հաշվում առկա արժեթղթերն ամբողջ մնացորդով մի Հաշվի Օպերատորի սպասարկման տակ գտնվող արժեթղթերի հաշվից փոխանցում է այլ Հաշվի Օպերատորի մոտ բացված իր արժեթղթերի մեկ այլ հաշվին.

2) Սույն կանոններով նախատեսված այլ դեպքերում:

212. Հաշվետերը արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցման համար Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում համապատասխան պորտֆելի փոխանցման հանձնարարական՝ հետևյալ տեղեկություններով.

1) Արժեթղթերի փոխանցող և ստացող կողմ հանդիսացող արժեթղթերի հաշիվների համարները.

2) Այն Հաշվի Օպերատորի անվանումը, ում միջոցով վարվում է արժեթղթեր ստացող կողմ հանդիսացող արժեթղթերի հաշվի համարը:

213. Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցման հանձնարականը ենթակա է կատարման վերջինիս կողմից ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

214. «Ռեպո, հակադարձ ռեպո և ռեպո պայմանագրի խզում» գործարքներից բխող արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնությունների գրանցումները և ժամկետները Համակարգում կարգավորվում են համապատասխան պայմանագրերով: Ռեպո, հակադարձ ռեպո գործարքներից բխող արժեթղթերի փոխանցումը կարող է իրականացվել երկու եղանակով.

1) Ռեպո գործարքի կնքման արդյունքում առևտրային բանկը Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 523 (24B դաշտում նշվում է REP) հաղորդագրության միջոցով Կենտրոնական դեպոզիտարիային հանձնարարական է ներկայացնում Համակարգում իր սեփական հաշվից ՀՏ 523-ում նշված արժեթղթերը նշված քանակով ՀՀ Կենտրոնական բանկի սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշվին փոխանցելու համար: Համակարգը ստուգում է ՀՏ 523 –ում պարունակվող տեղեկություններն իր մոտ առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Ամբողջական համընկման դեպքում իրականացվում է արժեթղթերի փոխանցում, ինչպես նաև փոխանցված արժեթղթերի ծանրաբեռնում ռեպո գործարքի հիմքով, որի արդյունքում հաստատման վերաբերյալ Կենտրոնական դեպոզիտարիան Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 535 հաղորդագրությամբ՝ տեղեկացնում է առևտրային բանկին, իսկ ՀՏ 523 պատճենը ուղարկվում է ՀՀ Կենտրոնական բանկին: Եթե ստուգման արդյունքում ի հայտ է գալիս որևէ անհամապատասխանություն, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 535 հաղորդագրությամբ տեղեկացնում է այդ մասին առևտրային բանկին:

2) Երկրորդ տարբերակի դեպքում Հաշվի Օպերատոր հանդիսանալու դեպքում առևտրային բանկը, իսկ Հաշվի Օպերատոր չհանդիսանալու դեպքում իրեն սպասարկող Հաշվի Օպերատորը Կենտրոնական դեպոզիտարիա է ներկայացնում առևտրային բանկի արժեթղթերի հաշվից ՀՀ Կենտրոնական բանկի սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշվին արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարական: Համակարգի կողմից հանձնարարականը գրանցվում է և իրականացվում է փոխանցված արժեթղթերի ծանրաբեռնում ռեպո գործարքի հիմքով, որի արդյունքում ստեղծվում և առաքվում են Բանկմեյլ համակարգով ՀՏ 535 հաղորդագրություն դեպի առևտրային բանկ կամ առևտրային բանկի Հաշվի Օպերատոր և ՀՏ 523 պատճենը՝ դեպի ՀՀ Կենտրոնական բանկ:

215. Հակադարձ ռեպո կամ ռեպո զամբյուղից արժեթղթերի հետ փոխանցմամբ պայմանավորված արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը Համակարգում կարող է գրանցվել նույնպես 214. կետի 1) կամ 2) ենթակետերով սահմանված կարգով: Այս դեպքում արժեթղթերի փոխանցող կողմ է հանդիսանում ՀՀ Կենտրոնական բանկը, իսկ Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 523 հաղորդագրության 24B դաշտում նշվում է RMT:

216. Ռեպո պայմանագրի լուծմամբ պայմանավորված արժեթղթերի փոխանցման նպատակով ՀՀ Կենտրոնական բանկը Բանկմեյլ Համակարգի ՀՏ 523 (24B դաշտում նշվում է RCL) հաղորդագրությամբ հանձնարարական է ներկայացնում Կենտրոնական դեպոզիտարիա: Համակարգը ստուգում է հանձնարարականում առկա տեղեկությունները Համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Տեղեկությունների համընկման արդյունքում ՀՀ Կենտրոնական բանկի սեփականատիրոջ արժեթղթերի արժեթղթերի հաշվին արժեթղթերը ծանրաբեռնումից հանվում են, որի արդյունքում ՀՀ Կենտրոնական բանկը, որպես հաստատում Կենտրոնական դեպոզիտարիայից Բանկմեյլ համակարգով ստանում է ՀՏ523 պատճենը և ՀՏ535 հաղորդագրությունը: Համակարգի կողմից տեղեկությունների ստուգման արդյունքում անհամապատասխանությունների ի հայտ գալու դեպքում արժեթղթերի փոխանցումը մերժվում է, որի վերաբերյալ ՀՀ Կենտրոնական բանկը ծանուցվում է Համապատասխան ՀՏ535 հաղորդագրությամբ:

Գլուխ 31. Արժեթղթերի գրավադրմամբ պայմանավորված գործառնություններ

217. Հաշվի Օպերատորը արժեթղթերի գրավադրման գործառնություն կարող է գրանցել միայն ակտիվ գրավատու կողմ հանդիսացող արժեթղթերի ակտիվ կարգավիճակով հաշվի առկայության դեպքում:

218. Հաշվի Օպերատորը Համակարգում գրավառուի համար բացում է գրավառուի հաշիվ, որտեղ արտացոլվում են գրավառուի օգտին հաշվառված արժեթղթերը, եթե գրավառուն Համակարգում չունի ակտիվ կարգավիճակով սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ կամ չի ցանկանում սեփականատիրոջ արժեթղթերի նոր հաշիվ բացել տվյալ Հաշվի Օպերատորի մոտ:

219. Արժեթղթերի գրավադրման գործառնությունը գրանցելու համար գրավատուն կամ գրավառուն պարտավոր են դիմել իրենց հաշիվները սպասարկող Հաշվի Օպերատորին(ներին) և ներկայացնել հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
 - 2) Գրավառու կամ գրավատու հանդես գալու կարգավիճակի մասին.
 - 3) Գրավառուի հաշվի համարը և գրավատու կողմի արժեթղթերի հաշվի համարը.
 - 4) Գրավադրման ենթակա արժեթղթերի քանակը.
 - 5) Գրավադրման դադարեցման ամսաթիվը (առկայության դեպքում).
 - 6) Գրավառուի անունը, ազգանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի սերիան, համարը՝ ֆիզիկական անձանց դեպքում, պետական գրացնման տվյալները՝ իրավաբանական անձանց դեպքում, հասցեն, կապի միջոցները, եթե Հաշվի Օպերատորը սույն գլխով սահմանված կարգով գրավառուի համար բացում է գրավառուի հաշիվ.
 - 7) Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ և հիմք հանդիսացող փաստաթղթեր:
220. Այն դեպքում, երբ տվյալ գրավի գործառնության գրանցման համար օգտագործվող գրավառուի հաշիվը կամ գրավառուի սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվը և գրավատուի սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվը սպասարկվում են տարբեր Հաշվի Օպերատորների կողմից, ապա Գրավատու կողմի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից Համակարգ մուտքագրված արգելադրման հանձնարարականը կատարվում է Գրավառուի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի գրավադրման հանձնարարականը հաստատման պահից:
221. Գրավատուի կողմից ներկայացված գրավադրման հանձնարարականը Հաշվի Օպերատոր(ներ)ի կողմից ենթակա է կատարման վերջին(ներ)իս կողմից այն ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 32. Արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման ծառայություն

222. Արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման ծառայության մատուցման դեպքում գրավառուն Հաշվի օպերատորին է ներկայացնում հետևյալ փաստաթղթերի բնօրինակը կամ պատշաճ վավերացված պատճենը՝
- 1) արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման պայման նախատեսող պայմանագիր/համաձայնագիր.
 - 2) ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված՝ գրավատուին կատարված ծանուցումը և ապացույց գրավատուի կողմից դրա ստացման վերաբերյալ, որոնք կարող են Հաշվի օպերատորին ներկայացվել ինչպես Հաշվի օպերատորին դիմելիս, այնպես էլ գրավի առարկայի իրացման ժամանակ.
 - 3) Սույն կանոններով սահմանված արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարական.
 - 4) ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված այլ փաստաթղթեր (այդպիսիք սահմանված լինելու դեպքում).
 - 5) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ փաստաթղթեր կամ տեղեկություններ:

223. Հաշվի օպերատորը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ստուգելով ներկայացված փաստաթղթերը և համոզվելով, որ դրանցում պահպանվել են սույն

կանոններով և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները Համակարգում գրանցում է համապատասխան հանձնարարականը: Հակառակ դեպքում հանձնարարականի կատարումը մերժվում է:

Գլուխ 33. Արժեթղթերի գրավադրման դադարեցումը

224. Արժեթղթերի գրավադրման դադարեցումը կարող է կատարվել հետևյալ դեպքերում.

- 1) Գրավադրման դադարեցման ամսաթվի դրությամբ, որի մասին տեղեկությունը Համակարգ մուտք էր արվել գրավադրման գործառնության գրանցման ժամանակ.
- 2) Գրավառուի կողմից գրավադրման դադարեցման հանձնարարականի ներկայացման դեպքում.
- 3) Դատարանի, դատական ակտերի հարկադիր կատարողի կամ ՀՀ օրենսդրությամբ նման իրավասություն ունեցող մարմնի համապատասխան որոշման հիման վրա:

225. Արժեթղթերի գրավադրումը դադարեցման հանձնարարականը Գրավառուին սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից ենթակա է կատարման վերջինիս կողմից ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 34. Արժեթղթերի կամ արժեթղթերի հաշվի սառեցում և դրա դադարեցում Հաշվետիրոջ հանձնարարականի հիման վրա

226. Արժեթղթերի կամ արժեթղթերի հաշվի սառեցումը Հաշվետիրոջ կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչի կողմից իրականացվում է, որպես իր սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշվով կամ արժեթղթերի հաշվում առկա որևէ արժեթղթով(երով) գործառնությունների իրակացման արգելք: Սառեցման գործառնությունը գրանցելու համար Հաշվետերը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում սառեցման համապատասխան հանձնարարականը, որը պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Թողարկողի անվանումը կամ ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) Սառեցման ենթակա արժեթղթերի քանակը.
- 3) Սառեցման վերաբերյալ այլ էական տվյալները, որը հաճախորդը հարկ կհամարի ներկայացնել.
- 4) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ տեղեկություններ և հիմք հանդիսացող փաստաթղթեր:

227. Արժեթղթերի սառեցման դադարեցումը կատարվում է Հաշվետիրոջ համապատասխան հանձնարարականի հիման վրա կամ, եթե լրացել է սառեցման համար սահմանված ժամկետը:

228. Արժեթղթերի սառեցման և դրա դադարեցման հանձնարարականը Հաշվի Օպերատորի կողմից ենթակա է կատարման վերջինիս կողմից այն ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 35. Բաժնետիրական ընկերության ընդհանուր ժողովում քվեարկելու իրավունքի (սույն գլխում այսուհետ՝ քվեարկելու իրավունք)

Ժամանակավոր սահմանափակում գրավադրված արժեթղթերի համար

229. Քվեարկելու իրավունքի ժամանակավոր սահմանափակման նպատակով Հաշվետերը համապատասխան հանձնարարական է ներկայացնում իրեն սպասարկող Հաշվի Օպերատորին՝ նշելով ԱՄՏԾ կամ ԱՆԾ-ն և արժեթղթերի քանակ, որոնց նկատմամբ պետք է կիրառվի ձայնի իրավունքի սահմանափակումը: Միաժամանակ գրավառու կողմ հանդիսացող հաճախորդը իր Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում քվեարկելու իրավունքի սահմանափակման համաձայնություն, եթե արժեթղթերը արդեն իսկ ծանրաբեռնված են գրավադրման հիմքով:

230. Այն դեպքում, երբ գրավատու և գրավառու կողմերը քվեարկելու իրավունքի սահմանափակման վերաբերյալ համաձայնության են եկել արժեթղթերի գրավադրման գործառնությունը Համակարգում գրանցելու պահին, ապա քվեարկելու իրավունքի սահմանափակման գրառումը Համակարգում իրականացվում է՝ գրավադրման գործառնությունը գրանցելիս:

231. Քվեարկելու իրավունքի սահմանափակումը համարվում է դադարեցված արժեթղթերի գրավադրման դադարեցման գրանցմամբ կամ, եթե նախապես նշվել է ժամկետ քվեարկելու իրավունքի սահմանափակման դադարեցման իրականացման համար: Այն դեպքում, երբ քվեարկելու իրավունքի սահմանափակման դադարեցման վերաբերյալ հանձնարարականը գրավատուի կողմից տրվել է ավելի վաղ, քան դրա գրավադրումը, ապա համակարգում գրանցվում է միայն գրավառուի գրավոր համաձայնության առկայության դեպքում:

Գլուխ 36. Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից առանց Հաշվի Օպերատորի միջնորդության իրականացվող գործառնություններ

232. Արժեթղթերի կամ արժեթղթերի հաշվի սառեցման գրանցումը Համակարգում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից գրանցվում է դատարանի, դատական ակտերի հարկադիր կատարողի կամ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի արժեթղթերի հաշվի կամ արժեթղթերի հաշվին առկա որևէ արժեթղթի(երի) սառեցման վերաբերյալ որոշման հիման վրա հետևյալ դեպքերում.

- 1) թողարկողին սնանկ ճանաչման դեպքում, երբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից սառեցվում են տվյալ թողարկողի թողարկած արժեթղթերը.
- 2) երբ արժեթղթերի հաշիվը, որը ենթակա է սառեցման ունի ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ:

233. Արժեթղթերի կամ արժեթղթերի հաշվի սառեցման դադարեցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից գրանցվում է դատարանի, դատական ակտերի հարկադիր կատարողի կամ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի արժեթղթերի հաշվի կամ արժեթղթերի հաշվին առկա որևէ արժեթղթի(երի) սառեցման դադարեցման վերաբերյալ որոշման հիման վրա հետևյալ դեպքերում.

- 1) թողարկողի առողջացման դեպքում, երբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից դադարեցվում են տվյալ թողարկողի թողարկած արժեթղթերը

հաշվետերերի արժեթղթերի հաշիվներին առկա սառեցման վերաբերյալ գրառումները

2) երբ արժեթղթերի հաշիվը, որում պետք է իրականացվի սառեցման դադարեցման գրառումը ունի ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ:

234. Դատարանի վճռի հիման վրա արժեթղթերի փոխանցումը համակարգում գրանցվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից հետևյալ դեպքերում.

1) երբ տվյալ վճռով պարտապանը հանդես է գալիս Կենտրոնական դեպոզիտարիան:

2) երբ արժեթղթերը փոխանցող կողմի արժեթղթերի հաշիվն ունի ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ:

235. Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրավունք ունի վերահասցեագրել իր կողմից ստացված արժեթղթերի փոխանցման գործառնության իրականացմանն ուղղված վճիռը կամ որոշումը այն Հաշվի Օպերատորին, ում մոտ վարվում է արժեթղթերի փոխանցման կողմ հանդիսացող հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշիվը համապատասխան վճիռը կամ որոշումը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

236. Սույն գլխով սահմանված գործառնությունների գրանցումը Համակարգում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից իրականացվում է գործառնության համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթի կամ հանձնարարականի ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 37. Համակարգում գործառնական ժամերը

237. Սույն կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, ինչպես նաև հանձնարարականները Թողարկողների և Հաշվետերերի կողմից կարող են ներակայացվել Հաշվի Օպերատորին յուրաքանչյուր աշխատանքային օր ժամը 09³⁰-16⁰⁰-ն, եթե Հաշվի Օպերատորի կանոններով այլ ավելի երկար ժամանակահատված սահմանված չէ: Հաշվի Օպերատորի կողմից հանձնարարականների ներկայացումը Կենտրոնական դեպոզիտարիա, ինչպես նաև գրանցումը իրականացվում է 16⁰⁰-17³⁰: Հաշվի Օպերատորը Թողարկողներից և Հաշվետերերից ստացված հարցումների պատասխանները վերջիններիս կարող է տրամադել հարցման մեջ նշված օրվա դրությամբ՝ հաշվի առնելով և տեղեկացնելով Թողարկողին և հաշվետիրոջը այն մասին, որ հարցման ներկայացման օրվա դրությամբ ժամը 10³⁰-ից մինչև ոչ ուշ, քան ժամը 15⁴⁰ Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով ցուցակված և առևտրի նպատակով արգելադրված արժեթղթերը կգտնվեն արժեթղթերի տեխնիկական հաշվին և չեն արտացոլվի Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշվին:

ԲԱԺԻՆ 5. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՎ ԿՆՔՎԱԾ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՔԼԻՐԻՆԳ ԵՎ/ԿԱՄ ՎԵՐՋՆԱՀԱՇՎԱՐԿ

Գլուխ 38. Արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգի և

վերջնահաշվարկի իրականացման եղանակը և սկզբունքները

238. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով կնքված գործարքների արդյունքում ծագած փոխադարձ պարտավորությունների որոշումը և հաշվանցումը կատարում է կենտրոնացված քլիրինգի եղանակով՝ զուտացման միջոցով:

239. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով կնքված գործարքների վերջնահաշվարկը իրականացնում է արժեթղթերի և դրամական միջոցների ամբողջական ապահովվածության եղանակով՝ առաքում վճարման դիմաց սկզբունքով:

240. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով կնքված գործարքների վերջնահաշվարկը իրականացնում է T+0 ժամանակահատվածում, որտեղ T-ն Կարգավորվող շուկայում գործարքի կնքման ամսաթիվն է, իսկ 0-ն գործարքի կնքման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրերի թիվը:

241. ԿՇՀՀԱ-ն սույն կանոններով սահմանված կարգով, ինչպես նաև Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած «Արժեթղթերի հաշվարկային և հաշվառման միասնական համակարգի անդամի կարգավիճակի շնորհման Պայմանագրի (այսուհետ սույն բաժնում՝ նաև Պայմանագիր) համաձայն՝ Համակարգի ծառայությունների մատուցումը միջնորդավորում է այնքանով, որքանով դա հնարավոր է դարձնում ԿՇՀՀԱի կողմից Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով գործառնությունների իրականացման նպատակով իր կամ իր հաճախորդից ստացված հանձնարարականները կատարել:

242. Սույն կանոնների 241. կետով սահմանված հանձնարարականների կատարման նպատակով ԿՇՀՀԱ-ն իր կամ իր հաճախորդի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից ստանում է տվյալ արժեթղթերի հաշվում առկա արժեթղթերով կարգավորվող շուկայում առևտուր իրականացնելու իրավունք, որի արդյունքում ԿՇՀՀԱ-ն ստանում է իրավասություն տվյալ արժեթղթերի հաշվով կատարել սույն կանոններով սահմանված հետևյալ գործառնությունները

- 1) իր կամ իր հաճախորդի արժեթղթերի հաշվում առկա արժեթղթերի առևտրային արգելադրում կամ դադարեցում.
- 2) իր կամ իր հաճախորդի հաշվին դրամական միջոցների դեպոնացում, ապադեպոնացում:

243. Առևտրային նստաշրջանի ավարտից մեկ ժամվա ընթացքում Հաշվի Օպերատորը իր հաճախորդին տրամադրում է հաշվետվություն արժեթղթերի հաշվի մնացորդի վերաբերյալ (արժեթղթերի հաշվից քաղվածք):

244. ԿՇՀՀԱ-ն առևտրային արգելադրման, առևտրային արգելադրման դադարեցման, ինչպես նաև դրամական միջոցների դեպոնացման համար անհրաժեշտ տվյալները մուտքագրում է ծրագրային համակարգ համապատասխան հանձնարարականի ձևավորման միջոցով և հետագա քայլերը իրականացնում ծրագրային համակարգի կողմից ստացված հաղորդագրություններին համապատասխան: Ծրագրային համակարգում հանձնարարականի ընդունումը կամ մերժումը հավաստիացվում է ծրագրային համակարգի կողմից ձևավորված հաղորդագրությունների միջոցով: Վճարման հանձնարարականները և դրանց կատարումը հավաստող հաստատումները առաքվում են ՀՀ կետնորանական

բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգի միջոցով:

245. Քլիրինգի և վերջնահաշվարկի իրականացման համար ԿՇՀՀԱ-ն Հավելված 2-ով յուրաքանչյուր արժույթի համար ներկայացնում է 3 իրավասու դրամական հաշիվների համարներ, մեկը՝ սեփական գործարքների համար, մյուսը՝ հաճախորդների գործարքների համար և երրորդը ԿՇՀՀԱ-ի՝ որպես անվանատիրոջ, արժեթղթերի հաշվով կատարվելիք գործարքների համար, եթե տվյալ ԿՇՀՀԱ-ն ունի պահառության ոչ հիմնական ծառայության մատուցման իրավունք (եթե այն տարբեր է հաճախորդների դրամական միջոցների համար բացված իրավասու դրամական հաշվի համարից):

246. ԿՇՀՀԱ-ն սույն բաժնի դրույթներով սահմանված հանձնարարականները, ծրագրային համակարգ է մուտքագրում սույն բաժնի դրույթներով սահմանված կարգով և սահմանված ժամկետներին համապատասխան:

247. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից վճարման հանձնարարականների կազմման ժամանակ տասնորդական լումաների առկայության դեպքում դրանք կլորացվում են 10 (տաս) Հայաստանի Հանրապետության լումայի ճշտությամբ, ընդ որում զրոյից մեծ տասնավորի դեպքում տասնավորը դառնում է զրո: Սույն կետով սահմանված գործողությունների կատարման դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվում մնացած լումաները Կենտրոնական դեպոզիտարիան փոխանցում է իր հաշվարկային հաշիվներից որևէ մեկին: Ընդ որում, սույն կետով սահմանված գործողություններն իրականացվում են վերջնահաշվարկի փուլում:

248. Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով փաստաթղթերը պետք է առաքվեն էլեկտրոնային վճարումների համակարգի գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն:

249. Սույն գլխի համաձայն՝

- 1) ՍիԲիԷյՆԵթ համակարգչային ցանցով ուղղարկված փաստաթղթի ստացման պահ է համարվում փաստաթղթի առաքման անդորրագրում նշված ժամանակը.
- 2) Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով ներկայացված փաստաթղթի դեպքում՝ «ՀՀ Կենտրոնական Բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգի կողմից առաքումը հաստատող դրական անդորրագրի ձևակերպման ժամանակը.
- 3) Թղթային եղանակով ներկայացված փաստաթղթի դեպքում՝ փաստաթուղթը ստացող կողմի լիազորված աշխատակցին փաստաթղթի հանձնման պահը.
- 4) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի միջև սույն բաժնով սահմանված տեղեկությունների տրամադրում է համարվում վերջիններիս կողմից տրամադրվող տեղեկությունների ավտոմատ կերպով տեղակայումը վերջիններիս համար հասանելի միջավայրում:

Գլուխ 39. Երաշխիք

250. Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով կնքված գործարքների վերջնահաշվարկի կատարման ապահովման նպատակով ԿՇՀՀԱ-ն մինչև առևտրային նստաշրջանի սկիզբը կամ առևտրային նստաշրջանի ընթացքում սույն

բաժնի դրույթներով սահմանված կարգով իրականացնում է.

- 1) իր կամ իր հաճախորդի (իր՝ որպես անվանատիրոջ), արժեթղթերի հաշիվներում այն արժեթղթերի առևտրային արգելադրումը, որոնցով ԿՇՀՀԱ-ն նախատեսում է իր կամ իր հաճախորդի հաշվին վաճառքի գործառնություններ կատարել առևտրի ընթացքում: Սույն կետում նշված արժեթղթերի հաշիվներում արգելադրված արժեթղթերը հանդիսանում են ԿՇՀՀԱ-ի կողմից վաճառքի պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոց.
- 2) իր կամ իր հաճախորդի (իր՝ որպես անվանատիրոջ) իրավասու դրամական հաշվից առևտրային հաշվին դրամական միջոցների այնպիսի ծավալի փոխանցում, որոնցով ԿՇՀՀԱ-ն նախատեսում է իր կամ իր հաճախորդի հաշվին առքի գործառնություններ կատարել առևտրի ընթացքում: Առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցները հանդիսանում են ԿՇՀՀԱ-ի կողմից գնման գործարքների կատարման ապահովման միջոց:

Գլուխ 40. Արժեթղթերի առևտրային արգելադրում և դրա դադարեցում

251. Արժեթղթերի առևտրային արգելադրման իրականացման համար ԿՇՀՀԱ-ն ծրագրային համակարգի համապատասխան բաժին է մուտքագրում հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) արժեթղթերի հաշվի համարը.
- 2) արգելադրվող արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը.
- 3) արժեթղթերի արգելադրման ենթակա քանակը.
- 4) համապատասխան իրավասու դրամական հաշվի համարը (նշվում է այն արժույթով իրավասու դրամական հաշվի համարը, որով արտահայտված է արգելադրվող արժեթուղթը):

252. ԿՇՀՀԱ-ն արժեթղթերի նախնական դեպոնացման նպատակով առևտրային արգելադրման տվյալները ծրագրային համակարգ է մուտքագրում ոչ ուշ քան առևտրային օրվա 10^{30} -ը:

253. Ծրագրային համակարգը ԿՇՀՀԱ-ի կողմից մուտքագրված տվյալների հիման վրա ձևավորված առևտրային արգելադրման հանձնարարականում ներառված տեղեկությունները համեմատում է (ավտոմատ կերպով) ծրագրային համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Համեմատությունը կատարվում է՝ ըստ հանձնարարականների մուտքագրման հաջորդականության: Համեմատության արդյունքում ծրագրային համակարգը տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ին համապատասխան հաղորդագրության միջոցով արժեթղթերի առևտրային արգելադրման հանձնարարականում հայտնաբերված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ: ԿՇՀՀԱ-ն հանդես եկած անհամապատասխանությունները կարող է ուղղել արժեթղթերի նախնական դեպոնացման գրանցման համար ոչ ուշ քան առևտրային օրվա 10^{30} -ը:

254. Առևտրային օրվա 10^{30} -ից հետո մուտքագրված առևտրային արգելադրման հանձնարարականի կատարումը ծրագրային համակարգի կողմից իրականացվում է արժեթղթերի լրացուցիչ դեպոնացման ձևով:

255. Արժեթղթերի առևտրային արգելադրումը դադարեցվում է.

- 1) ԿՇՀՀԱ-ի կողմից ծրագրային համակարգ մուտքագրված արժեթղթերի

առևտրային արգելադրման հանձնարարականի հիման վրա.

- 2) Կարգավորվող շուկայում առևտրի ընթացքում ԿՇՀՀԱ-ի կողմից արգելադրված արժեթղթերի ապադեպոնացման արդյունքում.
- 3) Կարգավորվող շուկայում առևտուր իրականացնելու ԿՇՀՀԱ-ի իրավունքը կասեցման կամ դադարեցման դեպքում.
- 4) ԿՇՀՀԱ-ի կարգավիճակի դադարեցման դեպքում.
- 5) Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 10¹⁰-ը պետական իրավասու մարմինների կողմից ստացել է արգելանքի կամ սնանկության մասին համապատասխան որոշում: Սույն կետում նշված ժամից ուշ ստացված որոշումից բխող գործառնությունները կատարվում են առևտրային նստաշրջանի արդյունքների վերջնահաշվարկից հետո:

256. Սույն գլխի 255. կետով սահմանված հիմքերով (բացառությամբ 2) ենթակետի) արգելադրված արժեթղթերի արգելադրման դադարեցումը տվյալ օրվա առևտրային նստաշրջանի համար կատարվում է մինչև նույն առևտրային օրվա ժամը 10³⁰-ը կամ Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն ավարտելուց հետո: Սույն գլխի 255. կետի 2) ենթակետով սահմանված դեպքում արժեթղթերի առևտրային արգելադրման դադարեցումն իրականացվում է առևտրային նստաշրջանի ընթացքում արժեթղթերի ապադեպոնացման իրականացման սույն բաժնում սահմանված ժամկետներում:

257. Ծրագրային համակարգում առևտրային արգելադրման դադարեցման հանձնարարականի կազմման համար ԿՇՀՀԱ-ն ընտրում է արգելադրումը դադարեցվող արժեթղթերի առևտրային արգելադրման համապատասխան հանձնարարականը,

- 1) մուտքագրում է արժեթղթերի այն քանակը, որը պետք է մնա առևտրային արգելադրման կարգավիճակով՝ ոչ ամբողջական առևտրային արգելադրման դադարեցման դեպքում.
- 2) իրականացնում է տվյալ հանձնարարականի չեղարկում՝ ամբողջական առևտրային արգելադրման դադարեցման դեպքում:

258. Ծրագրային համակարգը մուտքագրված տվյալները համեմատում է (ավտոմատ կերպով) Համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Համեմատությունը կատարվում է՝ ըստ հանձնարարականների ստացման հաջորդականության: Համեմատության արդյունքում ծրագրային համակարգը տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ին համապատասխան հաղորդագրության միջոցով արժեթղթերի առևտրային արգելադրման դադարեցման գրանցման կամ մերժման մասին՝ միաժամանակ տեղեկացնելով նաև մերժման պատճառի մասին: ԿՇՀՀԱ-ն կարող է հանդես եկած անհամապատասխանությունները ուղղել ոչ ուշ քան առևտրային օրվա 10³⁰-ը կամ Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն ավարտելուց հետո:

Գլուխ 41. Դրամական միջոցների փոխանցումը նախնական դեպոնացման նպատակով

259. Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկի կատարման ապահովման նպատակով ԿՇՀՀԱ-ն անմիջապես, կամ առևտրային բանկ չլինելու դեպքում՝ իր իրավասու դրամական հաշիվները վարող Հաշվարկային

գործակալների միջոցով մինչև առևտրային նստաշրջանի սկիզբը իր իրավասու դրամական հաշիվներից Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին է փոխանցում (դեպոնացնում) Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերի առևտրի համար նախատեսված դրամական միջոցները:

260. Դրամական միջոցների փոխանցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին իրականացվում է ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացված համապատասխան հանձնարարականների հիման վրա: Հանձնարարականները ներկայացվում են էլեկտրոնային եղանակով, իսկ էլեկտրոնային եղանակով ներկայացման անհնարինության դեպքում՝ թղթային եղանակով:

261. Էլեկտրոնային եղանակով վճարման հանձնարարականները ներկայացվում են էլեկտրոնային վճարումների համակարգի ՀՏ 100 , ՀՏ 202 (ՀՀ դրամի դեպքում) և ՀՏ203 (արտարժույթի դեպքում) հաղորդագրության միջոցով մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 10¹⁰, իսկ թղթային եղանակով՝ մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 10⁰⁰-ն, որոնց կատարման դեպքում կատարումը հաստատող համապատասխան ՀՏ 100 հաղորդագրություններն էլեկտրոնային եղանակով անմիջապես ուղարկվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիա:

262. Թղթային եղանակով ներկայացված վճարման հանձնարարականի հիման վրա կամ եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին դրամական միջոցներ են փոխանցվել ոչ իրավասու հաշվից, Կենտրոնական դեպոզիտարիա ուղարկված ՀՏ 202՝ նպատակ (70A), ՀՏ 100 և/կամ ՀՏ 203-ի նպատակ (72) դաշտում պետք է նշվեն.

1) «P» տառը և դրանից անմիջապես հետո (առանց բացատների).

2) այն իրավասու դրամական հաշվի համարը, որի միջոցների համար դեպոնացվում է գումարը:

«Նպատակ» համապատասխան դաշտում սույն կետի 1) և 2) ենթակետերով սահմանված նշումներից որևէ մեկի բացակայության կամ ցանկացած այլ տեղեկությունների և/կամ նշումների առկայության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիային ուղարկված ՀՏ 100, ՀՏ 202 և/կամ ՀՏ 203-ի ընդունումը մերժվում է, որի արդյունքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան նույն առևտրային օրվա ընթացքում պատրաստում և ՀՀ Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում հետփոխանցման վճարման էլեկտրոնային հանձնարարականներ ստացված միջոցները նույն հաշիվներին հետ փոխանցելու նպատակով: Եթե սույն կետով նշված դեպքում վճարող (50A) դաշտում լրացված հաշվի համարը իրավասու հաշվի համար է, ապա այն կդիտարկվի որպես հաշվի համար, որի միջոցների համար դեպոնացվում է գումարը:

263. ՀՀ Կենտրոնական բանկը պետք է ապահովի հանձնարարականների կատարումը հաստատող էլեկտրոնային հաղորդագրությունների ներկայացումը Կենտրոնական դեպոզիտարիա առևտրային նստաշրջանի սկսվելուց առնվազն 30 րոպե առաջ:

264. ԿՇՀՀԱ-ն դրամական միջոցների նախնական դեպոնացման նպատակով առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների վերաբերյալ ոչ ուշ քան առևտրային օրվա 10³⁰-ը ծրագրային համակարգի համապատասխան հանձնարարականում մուտքագրում հետևյալ տվյալները՝

- 1) համապատասխան իրավասու դրամական հաշվի համարը.
- 2) դրամական միջոցի արժույթը.
- 3) դրամական միջոցների գումարը.
- 4) արժեթղթերի հաշվի համարը:

265. Ծրագրային Համակարգը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների վերաբերյալ տվյալները համեմատում է (ավտոմատ կերպով) ծրագրային համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Համեմատությունը կատարվում է՝ ըստ հանձնարարականների ստացման հաջորդականության: Համեմատության արդյունքում ծրագրային համակարգը տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ին համապատասխան հաղորդագրության միջոցով դրամական միջոցների դեպոնացումը հաջող կերպով կատարման, ինչպես նաև դրամական միջոցների դեպոնացման համապատասխան հանձնարարականում հայտնաբերված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ: Դրամական միջոցների նախնական դեպոնացման նպատակով ԿՇՀՀԱ-ն ի հայտ եկած անհամապատասխանությունները կարող է ուղղել ոչ ուշ քան առևտրային օրվա մինչև 10^{30} -ը:

266. Առևտրային օրվա 10^{30} -ից հետո ստացված առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների վերաբերյալ տվյալների և հանձնարարականների ընդունումը ծրագրային համակարգ կատարվում է դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացման լրացուցիչ փուլերում:

267. ՀՀ Կենտրոնական Բանկից ստացված էլեկտրոնային եղանակով վճարման հանձնարարականներում և առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների վերաբերյալ տվյալների համեմատությունը իրականացվում է հետևյալ սկզբունքներով.

- 1) Եթե ԿՇՀՀԱ-ի կողմից ծրագրային համակարգ մուտքագրված դրամական միջոցների դեպոնացման համապատասխան հանձնարարական(ներ)-ում նշված գումարը (այսուհետ՝ m1) հավասար է ՀՀ կենտրոնական Բանկից ստացված էլեկտրոնային եղանակով վճարման համապատասխան հանձնարարականում տվյալ ԿՇՀՀԱ-ի համար նշված համապատասխան գումարին (այսուհետ՝ m2) , ապա Ծրագրային համակարգում նշված գումարը բավարարվում է ամբողջությամբ.
- 2) Եթե m1-ը փոքր է m2-ից, ապա դրամական միջոցների դեպոնացման համապատասխան հանձնարարական(ներ)-ում նշված գումարը բավարարվում է մասնակի՝ m1-ի գումարի չափով, իսկ ավելցուկը մնում է ծրագրային համակարգում, որպես ԿՇՀՀԱ-ի համապատասխան իրավասու դրամական հաշվին առկա ազատ միջոց.
- 3) Եթե m1-ը մեծ է m2-ից, ապա դրամական միջոցների դեպոնացման համապատասխան հանձնարարական(ներ)-ում նշված գումարը ընդհանրապես չի բավարարվում և առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցը մնում է ծրագրային համակարգում, որպես ԿՇՀՀԱ-ի համապատասխան իրավասու դրամական հաշվին առկա ազատ միջոց:

268. Եթե ՀՀ Կենտրոնական բանկում անհնար է ապահովել էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող հանձնարարականների ընդունումը մինչև ժամը 10^{10} -ը

կամ ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից անհնար է հանձնարարականների կատարումը հաստատող էլեկտրոնային հաղորդագրությունները ներկայացումը Կենտրոնական դեպոզիտարիա, ապա ՀՀ կենտրոնական բանկը, ոչ ուշ քան առևտրային նստաշրջանի սկսվելուց 30 (երեսուն) րոպե առաջ այդ մասին հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով տեղեկացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային և Կարգավորվող շուկայի օպերատորին: Կարգավորվող շուկայի օպերատորը իր կանոններին համապատասխան որոշում է ընդունում առևտրային նստաշրջանի սկիզբը հետաձգելու վերաբերյալ, իսկ Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով կամ հեռախոսով տեղեկացնում է այդ մասին ԿՇՀՀԱ-երին: Վերջիններս կամ դրանց սպասարկող Հաշվարկային գործակալները, որոնց էլեկտրոնային հանձնարարականները չեն ստացվել ՀՀ կենտրոնական Բանկի կողմից, կարող են ՀՀ կենտրոնական Բանկ ներկայացնել թղթային հանձնարարականներ՝ նշելով վերջիններիս վրա «կրկնօրինակե, ինչը կբացառի միջոցների կրկնակի փոխանցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին:

269. Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիայում առկա տեխնիկական խնդիրների պատճառով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից անհնար է հանձնարարականների կատարումը հաստատող հաղորդագրությունների էլեկտրոնային եղանակով ստացումը, ապա դրանք Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՀՀ կենտրոնական բանկից ստանում է էլեկտրոնային կրիչով և, անհրաժեշտության դեպքում, դիմում է Կարգավորվող շուկայի օպերատորին՝ առևտրային նստաշրջանի սկիզբը հետաձգելու նպատակով: Կարգավորվող շուկայի օպերատորը իր կանոններին համապատասխան որոշում է ընդունում առևտրային նստաշրջանը հետաձգելու վերաբերյալ, իսկ Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով կամ հեռախոսով տեղեկացնում է այդ մասին ԿՇՀՀԱ-երին:

270. Եթե Կարգավորվող շուկայում առկա տեխնիկական խնդիրների կամ այլ պատճառների հետևանքով որոշում է ընդունվում առևտրային նստաշրջանի սկիզբը հետաձգելու վերաբերյալ, ապա Կարգավորվող շուկայի Օպերատորը այդ մասին հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ներին, ՀՀ կենտրոնական բանկին և Կենտրոնական դեպոզիտարիային:

271. Սույն գլխով սահմանված դեպքերում և կարգով առևտրային նստաշրջանի հետաձգման ժամկետով հետաձգվում են նաև ԿՇՀՀԱ-երի կողմից արժեթղթերի և դրամական միջոցների նախնական դեպոնացման նպատակով ծրագրային համակարգ համապատասխան հանձնարարականների մուտքագրման, գրանցման, ինչպես նաև վճարման հանձնարարականները ՀՀ Կենտրոնական բանկ ներկայացման ժամկետները:

Գլուխ 42. Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում արժեթղթերի լրացուցիչ դեպոնացում

272. ԿՇՀՀԱ-ն առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կարող է կատարել արժեթղթերի լրացուցիչ դեպոնացում 10^{30} -ից մինչև 14^{45} -ն ընկած ժամանակահատվածում:

273. Արժեթղթերի լրացուցիչ դեպոնացման նպատակով ԿՇՀՀԱ-ն նույն առևտրային օրվա ժամը 10³⁰-ից մինչև ոչ ուշ քան ժամը 14⁴⁵-ն ծրագրային համակարգ է մուտքագրում արժեթղթերի առևտրային արգելադրման հանձնարարականները:

274. Ծրագրային համակարգը ԿՇՀՀԱ-ի կողմից մուտքագրված տվյալների հիման վրա ձևավորված առևտրային արգելադրման հանձնարարականում ներառված տեղեկությունները համեմատում է (ավտոմատ կերպով) ծրագրային համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Համեմատությունը կատարվում է՝ ըստ հանձնարարականների մուտքագրման հաջորդականության: Համեմատության արդյունքում Ծրագրային համակարգը տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ին ն համապատասխան հաղորդագրության միջոցով արժեթղթերի առևտրային արգելադրման հանձնարարականում հայտնաբերված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ: ԿՇՀՀԱ-ն հանդես եկած անհամապատասխանությունները կարող է ուղղել ոչ ուշ քան առևտրային օրվա 14⁴⁵-ը:

275. Առևտրային օրվա 14⁴⁵-ից հետո մուտքագրված և ծրագրային համակարգի կողմից կատարված առևտրային արգելադրման հանձնարարականում ներառված տեղեկությունները Կարգավորվող շուկա են մտնում հաջորդ առևտրային օրը:

Գլուխ 43. Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացում

276. ԿՇՀՀԱ-ն առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կարող է կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացում 10³⁰-ից մինչև 14⁴⁵-ն ընկած ժամանակահատվածում:

277. Դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացման նպատակով ԿՇՀՀԱ-ն առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների վերաբերյալ սույն բաժնի 264. կետով սահմանված տվյալները ծրագրային համակարգ է մուտքագրում նույն առևտրային օրվա ժամը 10³⁰-ից 14⁴⁵ -ն ընկած ժամանակահատվածում:

278. Դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացման նպատակով էլեկտրոնային եղանակով վճարման հանձնարարականները ՀՀ Կենտրոնական Բանկ են ներկայացվում էլեկտրոնային վճարումների համակարգի ՀՏ 100, ՀՏ 202 (ՀՀ դրամի դեպքում) և/կամ ՀՏ203 (արտարժույթի դեպքում) հաղորդագրության միջոցով տվյալ առևտրային օրվա ժամը 10¹⁰-ից մինչև 14²⁵-ն, իսկ թղթային եղանակով՝ տվյալ առևտրային օրվա ժամը 10⁰⁰-ից մինչև 14¹⁵-ն ընկած ժամանակահատվածում, որոնց կատարման դեպքում կատարումը հաստատող համապատասխան ՀՏ 100, ՀՏ 202 (ՀՀ դրամի դեպքում) և/կամ ՀՏ203 (արտարժույթի դեպքում) հաղորդագրություններն էլեկտրոնային եղանակով անմիջապես ուղարկվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիային ոչ ուշ քան մինչև ժամը 14⁴⁵ը:

279. Թղթային եղանակով ներկայացված վճարման հանձնարարականի հիման վրա կամ եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին դրամական միջոցներ են փոխանցվել ոչ իրավասու հաշվից Կենտրոնական դեպոզիտարիային ուղարկված համապատասխան ՀՏ-ի նպատակ դաշտը պետք է լրացվի սույն բաժնի 262. կետի համաձայն:

280. Ծրագրային համակարգը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների վերաբերյալ տվյալները համեմատում է (ավտոմատ կերպով) ծրագրային համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Համեմատությունը կատարվում է ըստ հանձնարարականների ստացման հաջորդականության: Համեմատության արդյունքում Ծրագրային համակարգը տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ին համապատասխան հաղորդագրության միջոցով դրամական միջոցների դեպոնացումը հաջող կերպով կատարման, ինչպես նաև դրամական միջոցների դեպոնացման համապատասխան հանձնարարականում հայտնաբերված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ: ԿՇՀՀԱ-ն ի հայտ եկած անհամապատասխանությունները կարող է ուղղել ոչ ուշ քան առևտրային օրվա 14⁴⁵-ը:

281. Կենտրոնական դեպոզիտարիան նույն առևտրային օրվա ընթացքում պատրաստում և ՀՀ կենտրոնական բանկ է ներկայացնում համապատասխան էլեկտրոնային հանձնարարականներ ստացված միջոցները նույն հաշիվներին հետ փոխանցելու նպատակով, եթե

- 1) Առևտրային հաշվին դրամական միջոցներ են փոխանցվել ոչ իրավասու դրամական հաշիվներից (հետ է փոխանցվում անմիջապես).
- 2) Առևտրային հաշվին դրամական միջոցներ են փոխանցվել նույն առևտրային օրվա ժամը 14⁴⁵-ից ուշ (հետ է փոխանցվում դրամական միջոցների վերջնահաշվարկի հետ միասին).
- 3) Սույն բաժնի 267. կետով սահմանված դեպքերում, երբ ԿՇՀՀԱ-ի համապատասխան իրավասու դրամական հաշվին առաջանում է ազատ դրամական միջոց (հետ է ուղարկվում դրամական միջոցների վերջնահաշվարկի հետ միասին):

282. Սույն կետի 2) և 3) ենթակետերով սահմանված դեպքերում դրամական միջոցները կարող են հետ փոխանցվել համապատասխան իրավասու դրամական հաշվին ԿՇՀՀԱ-ի կողմից Համակարգում դրամական միջոցների հետ փոխանցման հանձնարարականի հիման վրա՝ հանձնարարականի մուտքագրման պահից առավելագույնը 5 րոպեի ընթացքում: Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիայում առկա տեխնիկական խնդիրների պատճառով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից անհնար է հանձնարարականների կատարումը հաստատող հաղորդագրությունների էլեկտրոնային եղանակով ստացումը, ապա դրանք Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՀՀ կենտրոնական բանկից ստանում է էլեկտրոնային կրիչով և, անհրաժեշտության դեպքում, դիմում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին՝ լրացուցիչ դեպոնացված միջոցների վերաբերյալ տեղեկությունները առևտրային համակարգ մուտքագրման ժամկետը հետաձգելու նպատակով: Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով կամ հեռախոսով տեղեկացնում է այդ մասին նաև ԿՇՀՀԱ-երին:

283. Եթե Կարգավորվող շուկայում առկա տեխնիկական խնդիրների կամ այլ պատճառների հետևանքով որոշում է ընդունվում լրացուցիչ դեպոնացված միջոցների վերաբերյալ տեղեկությունները առևտրային համակարգ մուտքագրման ժամկետը հետաձգելու վերաբերյալ, ապա Կարգավորվող շուկայի Օպերատորը այդ մասին հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով ֆաքսով կամ

էլեկտրոնային փոստով տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-երին, ՀՀ կենտրոնական բանկին և Կենտրոնական դեպոզիտարիային:

284. Սույն գլխով սահմանված դեպքերում լրացուցիչ դեպոնացված միջոցների վերաբերյալ տեղեկությունները առևտրային համակարգ մուտքագրման ժամկետի հետաձգման ժամկետով հետաձգվում են նաև ԿՇՀՀԱ-երի կողմից արժեթղթերի և դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացման նպատակով ծրագրային համակարգ համապատասխան հանձնարարականների մուտքագրման, գրանցման, ինչպես նաև վճարման հանձնարարականները ՀՀ Կենտրոնական բանկ ներկայացման ժամկետները:

Գլուխ 44. Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում դրամական միջոցների և արժեթղթերի ապադեպոնացում

285. Կենտրոնական դեպոզիտարիան առևտրային նստաշրջանի ընթացքում Կարգավորվող շուկայից ստանում է տեղեկություններ դրամական միջոցների և արժեթղթերի ապադեպոնացման վերաբերյալ ժամը 11⁰⁰-ից սկսած մինչև ժամը 15⁰⁵ յուրաքանչյուր 5 րոպեի մեկ:

286. Կենտրոնական դեպոզիտարիան առևտրային նստաշրջանի ընթացքում դրամական միջոցների և արժեթղթերի ապադեպոնացման վերաբերյալ տեղեկատվության հիման վրա իրականացնում է նախնական ստուգում՝ դրամական միջոցների ապադեպոնացման համար անհրաժեշտ տվյալների համադրելիության և համապատասխանության ուղղությամբ:

287. Եթե նախնական ստուգման արդյունքում բացահայտվում է անճշտություն, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի հետ համատեղ անհապաղ իրականացնում է համապատասխան ուսումնասիրություն և դրա արդյունքներից կախված կամ ինքնուրույն է ճշտումներ կատարում, կամ էլ դրանք վերադարձնում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին դրանց ճշտման համար:

288. Նախնական ստուգումից, այդ թվում՝ անհրաժեշտության դեպքում դրամական միջոցների ապադեպոնացման վերաբերյալ տվյալների ճշգրտումից հետո Կենտրոնական դեպոզիտարիան առևտրային նստաշրջանի ընթացքում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված տեղեկությունների հիման վրա դրամական միջոցների ապադեպոնացման ընթացքում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից տեղեկությունների ստացման պահից առավելագույնը 5 րոպեի ընթացքում պատրաստում և ՀՀ կենտրոնական բանկ է ներկայացնում վճարման հանձնարարականները իր տարածքում գտնվող տերմինալից «ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգի» ՀՏ 100, ՀՏ 202 (ՀՀ դրամի դեպքում) և/կամ ՀՏ 203 (արտարժույթի դեպքում) հաղորդագրության միջոցով: Մինևույն ժամանակ Կենտրոնական դեպոզիտարիան արժեթղթերի ապադեպոնացման ընթացքում իրականացնում է արժեթղթերի փոխանցում արժեթղթերի տեխնիկական հաշվից համապատասխան արժեթղթերի հաշվին՝ Կարգավորվող շուկային օպերատորի կողմից տեղեկությունների ստացման պահից առավելագույնը 5 րոպեի ընթացքում:

289. Եթե տեխնիկական կամ այլ պատճառներով սույն գլխով սահմանված ժամկետներում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից անհնար է

տեղեկությունների տրամադրումը Կենտրոնական դեպոզիտարիային, ապա ապադեպոնացման համապատասխան փուլի ժամկետը երկարաձգվում է 5 րոպեով, որի մասին հեռախոսով, ՍԻԲԻԷՆԵթ ցանցով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով Կենտրոնական դեպոզիտարիան տեղեկացնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկին, ԿՇՀՀԱ-երին՝ նշելով պատճառը:

290. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից մինչև ժամը 15⁰⁵-ը Կենտրոնական դեպոզիտարիային ապադեպոնաման վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրման անհնարինության դեպքում դրամական միջոցների ապադեպոնացումն իրականացվում է վերջնահաշվարկի իրականացման փուլում սույն բաժնով սահմանված կարգով:

291. Դրամական միջոցների ապադեպոնացման համար սույն գլխով սահմանված կարգով ՀՀ Կենտրոնական բանկ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի տարածքում գտնվող տերմինալից էլեկտրոնային եղանակով հանձնարարականների ներկայացման անհնարինության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան հեռախոսով և/կամ ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով այդ մասին տեղեկացնում է ՀՀ Կենտրոնական Բանկին, ԿՇՀՀԱ-երին՝ նշելով պատճառը:

292. Պահուստային տերմինալից էլեկտրոնային եղանակով հանձնարարականները ներկայացնելու անհնարինության դեպքում դրանք Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ներկայացվում են թղթային եղանակով՝ այդ մասին ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով, հեռախոսով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով տեղեկացնելով ՀՀ կենտրոնական Բանկին և ԿՇՀՀԱ-երին՝ նշելով պատճառը:

Գլուխ 45. Քլիրինգի և վերջնահաշվարկի իրականացման փուլերը

293. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից քլիրինգի և վերջնահաշվարկի գործառույթը իրականացվում է հետևյալ փուլերով՝

- 1) Տեղեկությունների տրամադրում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին առևտրային նստաշրջանից առաջ և առևտրային նստաշրջանի ընթացքում.
- 2) Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում դրամական միջոցների և արժեթղթերի ապադեպոնացման.
- 3) Առևտրային նստաշրջանի ավարտից հետո կնքված գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունների ստացում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից.
- 4) Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կնքված գործարքներից բխող պարտավորությունների և պահանջների քլիրինգ.
- 5) Միջոցների համեմատում.
- 6) առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկ:

Գլուխ 46. Տեղեկությունների տրամադրում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին

294. Կենտրոնական դեպոզիտարիան առևտրային նստաշրջանի սկզբից առնվազն 15 րոպե առաջ տեղեկություն է տրամադրում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին, որով տեղեկացնում է՝ ԿՇՀՀԱ-ների կողմից տվյալ առևտրային նստաշրջանում

առևտուր իրականացնելու նպատակով առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների և առևտրային արգելադրման ենթարկված արժեթղթերի, ինչպես նաև յուրաքանչյուր ԿՇՀՀԱ-ի սեփական, հաճախորդի, ԿՇՀՀԱ-ի՝ որպես անվանատիրոջ, ծրագրային համակարգի կողմից ավտոմատ տրված եզակի առևտրային ծածկագրերի, արժեթղթերի և իրավասու դրամական հաշիվների մասին: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից սույն կետով սահմանված տեղեկությունները ծրագրային համակարգի կողմից ձևավորվում են և տեղակայվում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի համար հասանելի միջավայրում ավտոմատ կերպով: Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի համակարգում սույն կետով նշված տեղեկությունները ավտոմատ մուտքագրվում են Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի առևտրային համակարգ:

295. Լրացուցիչ դեպոնացման ընթացքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան առևտրային նստաշրջանի ընթացքում ոչ ուշ քան մինչև ժամը 14⁵⁰-ը տեղեկություն է տրամադրում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին ԿՇՀՀԱ-ի կողմից տվյալ առևտրային նստաշրջանում առևտուր իրականացնելու նպատակով առևտրային հաշվին փոխանցված լրացուցիչ միջոցների և առևտրային արգելադրման ենթարկված լրացուցիչ արժեթղթերի մասին: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից սույն կետով սահմանված տեղեկությունները ծրագրային համակարգի կողմից ձևավորվում են և տեղակայվում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի համար հասանելի միջավայրում ավտոմատ կերպով: Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի համակարգում սույն կետով նշված տեղեկությունները ավտոմատ մուտքագրվում են Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի առևտրային համակարգ:

296. Տեղեկությունները, դրանց տրամադրման կարգն ու պայմանները սահմանվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին միջև կնքված «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱԵ ԲԲԸ-ում կորպորատիվ արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի կատարման վերաբերյալ պայմանագրով:

Գլուխ 47. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից տեղեկությունների ստացում

297. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից առևտրային նստաշրջանի ավարտից ոչ ուշ քան 10 րոպե հետո տեղեկություններ է տրամադրում Կենտրոնական դեպոզիտարիային տվյալ առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կնքված գործարքների վերաբերյալ՝ կնքված գործարքների առարկա արժեթղթերի քանակի և գնի մասին, դասակարգված ըստ գործարքների, ըստ ԿՇՀՀԱ-ների և նրանց հաճախորդների պատկանելիության: Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից սույն կետով սահմանված տեղեկությունները առևտրային համակարգի կողմից ձևավորվում և տեղակայվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համար հասանելի միջավայրում ավտոմատ կերպով: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համակարգում սույն կետով նշված տեղեկությունները ավտոմատ մուտքագրվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի ծրագրային համակարգ:

298. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորը ոչ ուշ քան մինչև ժամը 15⁰⁵-ը առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կատարված դրամական միջոցների և արժեթղթերի ապադեպոնացումների վերաբերյալ տեղեկություններ է տրամադրում

Կենտրոնական դեպոզիտարիային՝ ԿՇՀՀԱ-ի կողմից արժեթղթերի և դրամական միջոցների ապադեպոնացման պահից առավելագույնը 5 րոպեի ընթացքում: Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից սույն կետով սահմանված տեղեկությունները առևտրային համակարգի կողմից ձևավորվում և տեղակայվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համար հասանելի միջավայրում ավտոմատ կերպով: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համակարգում սույն կետով նշված տեղեկությունները ավտոմատ մուտքագրվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի ծրագրային համակարգ:

299. Տեղեկությունները, դրանց դասակարգվածությունը, տրամադրման կարգն ու պայմանները սահմանվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի միջև կնքված «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում կորպորատիվ արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի կատարման վերաբերյալ պայմանագրով:

300. Տեղեկությունները հիմք են հանդիսանում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համար ԿՇՀՀԱ-երի և նրանց հաճախորդների արժեթղթերի և դրամական միջոցների ապադեպոնացման, ինչպես նաև գործարքների արդյունքում ծագած պարտավորությունների և պահանջների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի իրականացման համար:

301. Եթե տեխնիկական վթարի կամ այլ պատճառով սույն գլխով սահմանված ժամկետներում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից անհնար է տեղեկությունների տրամադրումը Կենտրոնական դեպոզիտարիային, ապա Կարգավորվող շուկայի Օպերատորը այդ մասին տեղեկացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի միջև կնքված «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում կորպորատիվ արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի կատարման վերաբերյալ պայմանագրով սահմանված կարգով:

Գլուխ 48. Քլիրինգ

302. Առևտրային նստաշրջանի ավարտից հետո Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կնքված գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվության հիման վրա Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրականացնում է նախնական ստուգում՝ վերջնահաշվարկի համար անհրաժեշտ տվյալների համադրելիության և համապատասխանության ուղղությամբ

303. Եթե նախնական ստուգման արդյունքում բացահայտվում է անճշտություն, Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի հետ համատեղ անհապաղ իրականացնում է համապատասխան ուսումնասիրություն և դրա արդյունքներից կախված՝ ճշտումներ կատարում, կամ էլ դրանք վերադարձնում է արգավորվող շուկայի Օպերատորին դրանց ճշտման համար:

304. Նախնական ստուգումից, այդ թվում՝ անհրաժեշտության դեպքում գործարքների տվյալների ճշգրտումից հետո Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրականացնում է առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կնքված գործարքներից բխող պահանջների և պարտավորությունների զուտացում, որի արդյունքում ըստ յուրաքանչյուր ԿՇՀՀԱ-ի, (նրա՝ որպես անվանատիրոջ) և նրա հաճախորդի

Կենտրոնական դեպոզիտարիան որոշում է իր հանդեպ.

1) մեկ զուտ դրամական պահանջը և/կամ զուտ դրամական պարտավորությունը.

2) յուրաքանչյուր արժեթղթի մասով մեկ զուտ արժեթղթերով պահանջը և/կամ զուտ արժեթղթային պարտավորությունը:

305. Դրամական միջոցներով զուտ պարտավորությունը ցույց է տալիս, թե ԿՇՀՀԱ-ի (նրա՝ որպես անվանատիրոջ) կամ նրա հաճախորդի կողմից առևտրային հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների որ մասն է կազմում պարտավորություն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի նկատմամբ (դրամի կարճ դիրք), իսկ դրամական միջոցներով զուտ պահանջը՝ թե ԿՇՀՀԱ-ն (վերջինս՝ որպես անվանատեր) կամ նրա հաճախորդը դրամական միջոցների ինչ գումար պետք է ստանա Կենտրոնական դեպոզիտարիայից (դրամի երկար դիրք):

306. Արժեթղթերով զուտ պարտավորությունները ցույց են տալիս, թե ԿՇՀՀԱ-ի (նրա՝ որպես անվանատիրոջ) կամ նրա հաճախորդի՝ արժեթղթերի տեխնիկական հաշվին առկա արժեթղթերից ինչ քանակի արժեթղթեր պետք է փոխանցվի արժեթղթերի տեխնիկական հաշվից (արժեթղթերի կարճ դիրք): Արժեթղթերով զուտ պահանջը ցույց է տալիս, թե ԿՇՀՀԱ-ն (վերջինս՝ որպես անվանատեր) կամ նրա հաճախորդը ինչ քանակի արժեթղթեր պետք է ստանա արժեթղթերի տեխնիկական հաշվից (արժեթղթերի երկար դիրք):

Գլուխ 49. Վերջնահաշվարկ

307. Դրամական միջոցների և արժեթղթերի համեմատումից անհամապատասխանության բացահայտման դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան պարտավոր է մինչև վերջնահաշվարկի կատարումը ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները անհամապատասխանության պատճառները հայտնաբերելու և վերացնելու ուղղությամբ՝ անհրաժեշտության դեպքում այդ գործընթացին ներգրավելով նաև Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին:

308. Կենտրոնական դեպոզիտարիան որոշում է յուրաքանչյուր ԿՇՀՀԱ-ի, (և/կամ նրա հաճախորդի արժեթղթերով զուտ պահանջը և/կամ պարտավորությունները):

309. Սույն բաժնի 304. կետի 1) ենթակետում նշված տվյալների հիման վրա Կենտրոնական դեպոզիտարիան հաշվարկում է ԿՇՀՀԱ-ի սեփական և ամփոփ հաճախորդների իրավասու դրամական հաշիվներին վերջնահաշվարկի ժամանակ փոխանցման ենթակա դրամական միջոցները, իրականացնում է կատարված հաշվարկների ստուգում և հայտնաբերված անհամապատասխանությունների վերացում և դրամական վերջնահաշվարկների իրականացման համար համապատասխան հանձնարարականների պատրաստում:

310. Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև տվյալ օրվա ժամը 15⁴⁰-ն ՀՀ կենտրոնական բանկ է ներկայացնում վճարման հանձնարարականները իր տարածքում գտնվող տերմինալից «ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգի» ՀՏ 100 կամ ՀՏ 202 (ՀՀ դրամի դեպքում) և/կամ ՀՏ 203 (արտարժույթի դեպքում) հաղորդագրության միջոցով: Կենտրոնական դեպոզիտարիան միաժամանակ իրականացնում է տեխնիկական հաշվից արժեթղթերի փոխանցումը արժեթղթերի երկար դիրք ունեցող ԿՇՀՀԱ-ների (նրանց՝ որպես անվանատերերի) և/կամ նրանց հաճախորդների արժեթղթերի հաշիվների վրա:

311. ՀՀ Կենտրոնական բանկում սույն բաժնի 310. կետում նշված հանձնարարականներն ավտոմատ եղանակով կատարվում են, որի արդյունքում իրականացվում են դրանցում նշված միջոցների փոխանցումները ՀՀ կենտրոնական Բանկում վարվող՝ ԿՇՀՀԱ-ների իրավասու դրամական հաշիվներին՝ միաժամանակ վերջիններիս փոխանցելով հանձնարարականների կատարումը հաստատող էլեկտրոնային հաղորդագրությունները: Հաշվարկային գործակալի մոտ վարվող իրավասու դրամական հաշիվներին կատարվելիք փոխանցումների դեպքում ՀՀ կենտրոնական բանկն ապահովում է հանձնարարականում նշված միջոցների փոխանցումը Հաշվարկային գործակալի՝ ՀՀ կենտրոնական բանկում վարվող թղթակցային հաշիվներին՝ միաժամանակ Հաշվարկային գործակալին փոխանցելով հանձնարարականի կատարումը հաստատող էլեկտրոնային հաղորդագրությունը: Հաշվարկային գործակալները ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված հաստատումների հիման վրա ապահովում են միջոցների մուտքագրումն իրենց մոտ վարվող՝ համապատասխան իրավասու դրամական հաշիվներին: Միջոցների մուտքագրման ժամկետները և ԿՇՀՀԱ-ների տեղեկացման կարգը սահմանվում են Հաշվարկային գործակալի և ԿՇՀՀԱ-ի միջև կնքված պայմանագրով: ՀՀ կենտրոնական բանկը հանձնարարականների կատարումը հաստատող հաղորդագրություններն էլեկտրոնային եղանակով առաքման անհնարինության դեպքում կամ «ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգին» չմիացած և իր մոտ իրավասու դրամական հաշիվներ ունեցող ԿՇՀՀԱ-ներին սույն կետում նշված՝ հանձնարարականների կատարումը հաստատող փաստաթուղթը (տեղեկանք հաշվից) տրամադրում է թղթային եղանակով (անհրաժեշտության դեպքում նաև էլեկտրոնային կրիչով) համապատասխանաբար մինչև ժամը 16⁰⁰-ն:

312. ԿՇՀՀԱ-ները ստուգում են վերջնահաշվարկի արդյունքում իրենց իրավասու դրամական հաշիվների վրա փոխանցված դրամական միջոցների համապատասխանությունը Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված գործարքների գրանցման վկայականների, ինչպես նաև Ծրագրային համակարգում առկա տեղեկությունների հետ:

313. Որևէ անհամապատասխանություն հայտնաբերելու դեպքում ԿՇՀՀԱ-ն մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 16³⁰-ը այդ մասին հեռախոսով հայտնում է համապատասխան Հաշվարկային գործակալին, եթե այն իրավասու դրամական հաշիվները, որոնց վերաբերում է անհամապատասխանությունը, վարվում են Հաշվարկային գործակալի մոտ, ՀՀ կենտրոնական բանկին և Կենտրոնական դեպոզիտարիային: Հնարավորության դեպքում ՀՀ կենտրոնական բանկին տեղեկացումն ուղարկվում է նաև էլեկտրոնային եղանակով՝ ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով:

314. Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կատարված ստուգումների արդյունքում պարզվում է, որ ԿՇՀՀԱ-ի կողմից անհամապատասխանության վերաբերյալ արված ահազանգն անհիմն է, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև ժամը 17⁰⁰-ն այդ մասին հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով տեղեկացնում է ՀՀ կենտրոնական բանկին և համապատասխան Հաշվարկային գործակալին, եթե այն իրավասու դրամական հաշիվները, որոնց վերաբերում էր ահազանգը, վարվում են Հաշվարկային գործակալի մոտ:

315. Եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կատարված ստուգումների արդյունքում պարզվում է, որ անհամապատասխանությունների վերաբերյալ ահազանգը հիմնավոր է կամ առկա է կասկած, որ այն կարող է լինել հիմնավոր, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև ժամը 17⁰⁰-ն հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով այդ մասին տեղեկացնում է համապատասխան Հաշվարկային գործակալին, եթե այն իրավասու դրամական հաշիվները, որոնց վերաբերում է (կարող է վերաբերվել) անհամապատասխանությունը, վարվում են Հաշվարկային գործակալի մոտ: Միաժամանակ Կենտրոնական դեպոզիտարիան այդ մասին տեղեկացնում է նաև ՀՀ կենտրոնական բանկին՝ դիմելով հետաձգել ՀՀ կենտրոնական բանկի գործառնական օրվա փակումը:

316. ԿՇՀՀԱ-ները, որոնց իրավասու դրամական հաշիվները վարվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում և որոնց վերջնահաշվարկի ընթացքում սխալմամբ ավել դրամային միջոցներ են փոխանցվել, պարտավոր են Կենտրոնական դեպոզիտարիայից սխալներն ուղղելու վերաբերյալ համապատասխան տեղեկացումը հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով ստանալուց հետո ոչ ուշ քան մինչև ժամը 18⁰⁰-ն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին հետ փոխանցել ավել ստացված միջոցները: ԿՇՀՀԱ-ները, որոնց իրավասու դրամական հաշիվները վարվում են Հաշվարկային գործակալի մոտ պարտավոր են Կենտրոնական դեպոզիտարիայից սխալներն ուղղելու վերաբերյալ համապատասխան տեղեկացումը հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով ստանալուց հետո անմիջապես կարգադրել իրենց սպասարկող Հաշվարկային գործակալին ոչ ուշ քան մինչև ժամը 18⁰⁰-ն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին հետ փոխանցելու ավել ստացված միջոցները:

317. Կենտրոնական դեպոզիտարիան ոչ ուշ, քան տվյալ առևտրային օրվա ժամը 18³⁰-ը, պարտավոր է համապատասխան հանձնարարականներ ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկ՝ սույն կանոնակարգի ստացված միջոցներն այն ԿՇՀՀԱ-ի իրավասու դրամական հաշվին փոխանցելու նպատակով, որոնց սխալմամբ քիչ միջոցներ էին փոխանցվել:

318. Սույն բաժնի 316. և 317. կետերին համապատասխան ԿՇՀՀԱ-ների, Հաշվարկային գործակալների և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից համապատասխան հանձնարարականները ՀՀ կենտրոնական բանկ են ներկայացվում թղթային եղանակով:

319. Սույն գլխով սահմանված կարգով մինչև տվյալ օրվա ժամը 15⁴⁰-ը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի տարածքում գտնվող տերմինալից էլեկտրոնային եղանակով հանձնարարականները ներկայացնելու անհնարինության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով դիմում է ՀՀ կենտրոնական բանկին՝ խնդրելով հետաձգել ՀՀ կենտրոնական բանկի գործառնական օրվա փակումը: Միաժամանակ մինչև ժամը 16⁰⁰-ն էլեկտրոնային եղանակով հանձնարարականները Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ներկայացվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում Կենտրոնական դեպոզիտարիային հատկացված պահուստային տերմինալից՝ այդ

մասին ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, հեռախոսով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով տեղեկացնելով ԿՇՀՀԱ-երին՝ նշելով պատճառը:

320. Պահուստային տերմինալից էլեկտրոնային եղանակով հանձնարարականները ներկայացնելու անհնարինության դեպքում դրանք մինչև ժամը 16³⁰-ը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ներկայացվում են թղթային եղանակով՝ այդ մասին ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, հեռախոսով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով տեղեկացնելով ԿՇՀՀԱ-երին , ՀՀ կենտրոնական բանկին՝ նշելով պատճառը:

321. Սույն բաժնի 319. կետով սահմանված դեպքում սույն գլխով սահմանված ժամկետները երկարաձգվում են 30 րոպեով, իսկ սույն բաժնի 320. կետով սահմանված դեպքում՝ 1 ժամով:

322. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 15¹⁰-ը Կենտրոնական դեպոզիտարիային վերջնահաշվարկի համար անհրաժեշտ տեղեկությունների տրամադրման անհնարինության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից տեղեկանալուց հետո հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով դիմում է ՀՀ կենտրոնական բանկին՝ խնդրելով հետաձգել ՀՀ կենտրոնական բանկի գործառնական օրվա փակումը 1 ժամով, որի մասին հեռախոսով, ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով Կենտրոնական դեպոզիտարիան տեղեկացնում է նաև ԿՇՀՀԱ-ներին՝ նշելով պաշտոնառը :

323. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կողմից մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 16³⁰-ը Կենտրոնական դեպոզիտարիային վերջնահաշվարկի համար անհրաժեշտ տեղեկությունների տրամադրման անհնարինության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան հեռախոսով և ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով դիմում է ՀՀ կենտրոնական բանկին՝ խնդրելով հետաձգել ՀՀ կենտրոնական բանկի գործառնական օրվա փակումը մինչև ժամը 18⁰⁰-ն, որի մասին հեռախոսով, ՍԻԲԻԷՆԵԹ համակարգչային ցանցով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով Օպերատորը տեղեկացնում է ԿՇՀՀԱ-ներին՝ նշելով պատճառը :

324. Եթե Կարգավորվող շուկայի Օպերատորը մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 17³⁰-ը Կենտրոնական դեպոզիտարիային չի ներկայացնում վերջնահաշվարկի համար անհրաժեշտ տեղեկությունները, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան պատրաստում և ՀՀ կենտրոնական բանկ է ներկայացնում հանձնարարականներ ԿՇՀՀԱ-երի իրավասու դրամական հաշիվներից ստացված միջոցները նույն հաշիվներին հետ փոխանցելու նպատակով:

Գլուխ 50. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի տեղաբաշխման համակարգի միջոցով արժեթղթերի տեղաբաշխման կանոնները

325. ԿՇՀՀԱ-ն Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններ»-ով սահմանված կարգով իր կամ այլ թողարկողի կողմից թողարկված արժեթղթերը տեղաբաշխելու նպատակով սույն բաժնով սահմանված կարգով և ժամկետներում իրկանացնում է արժեթղթերի առևտրային

արգելադրում թողարկված արժեթղթերի հաշվին:

326. Կարգավորվող շուկայի տեղաբաշխման հարթակում արժեթղթերի տեղաբաշխումից հետո թողարկված արժեթղթերի հաշվում արգելադրված արժեթղթերի առկայության դեպքում ԿՇՀՀԱ-ն ծրագրային համակարգում իրականացնում է առևտրային արգելադրման դադարեցում սույն բաժնի դրույթներով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

327. Դրամական միջոցների դեպոնացումը, ապադեպոնացումը, արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգը և վերջնահաշվարկը կատարվում է սույն բաժնի դրույթներով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

328. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններե-ով սահմանված կարգով թողարկողի թողարկված արժեթղթերի տեղաբաշխումը ԿՇՀՀԱ-ի կողմից իրականացվում է սույն բաժնի դրույթներով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

ՄԱՍ III.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԲԱԺԻՆ 6. ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԱՌԵՎՏՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱԶԱՓԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿ և ՔԼԻՐԻՆԳ

Գլուխ 51. Վարկային ռեսուրսների առևտրի սահմանաչափերի հաշվարկման և քլիրինգի իրականացման կարգը և սկզբունքները.

329. Սույն բաժնի դրույթները սահմանում են Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակի մասնակցին (այսուհետ՝ սույն բաժնում Մասնակից) առևտրի սահմանաչափերի հաշվարկման, տրամադրման և վերոնշյալ հարթակում կնքված գործարքների մարման օրվա քլիրինգի իրականացման կարգը և պայմանները:

330. Ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում առևտրի իրականացման նպատակով Մասնակիցը առնվազն առևտուր իրականացնելու նախորդ աշխատանքային օրը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքում է պահառության համապատասխան պայմանագիր, որով հայտնում է նաև իր համաձայնությունը սույն կանոններով սահմանված դեպքում անակցեպտ գանձման իրավունք վերապահել Կենտրոնական դեպոզիտարիային:

331. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակիցների իրավասու հաշիվների և իրավասու էլեկտրոնային հասցեների մասին տեղեկությունները ստանում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից:

332. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև տեղեկությունների ստացման և տրամադրման կարգը, պայմանները և ժամկետները կարգավորվում են սույն բաժնի դրույթներով, Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի «Ժամկետային վարկային ռեսուրսների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի

կանոններով» և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված համապատասխան պայմանագրով:

333. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի, Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի, Մասնակցի կամ ՀՀ ԿԲ-ի մոտ կապի խափանման դեպքում սույն կանոններով սահմանված հաղորդագրությունները, հանձնարարականները ներկայացվում են էլեկտրոնային կրիչով և թղթային տարբերակով: Թղթային տարբերակի վրա պետք է առնվազն նշված լինեն այն բոլոր տեղեկությունները, որոնք կներկայացվեն էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվելու դեպքում: Ընդ որում թղթային տարբերակով ներկայացված հաղորդագրությունները, հանձնարարականները պետք է ստորագրված լինեն համապատասխան լիազոր մարմնի կողմից:

Գլուխ 52. Սահմանաչափերի հաշվարկման և տրամադրման կարգը

334. Երաշխիքային հիմնադրամը կարող է համալրվել իրավասու հաշիվներից պետական պարտատոմսերի և դրամային միջոցների փոխանցման միջոցով:

335. Մասնակիցը ժամկետային վարկային ռեսուրսներ կարող է ներգրավել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից վերջիններիս տրամադրված համապատասխան սահմանաչափերի շրջանակում:

336. Մասնակցին սահմանաչափը տրամադրվում է ըստ վերջինիս կողմից երաշխիքային հիմնադրամին այդ նպատակով փոխանցված պետական պարտատոմսերի և ՀՀ դրամի արժեքի:

337. Սահմանաչափերի հաշվարկում Մասնակցի կողմից երաշխիքային հիմնադրամ փոխանցված պետական պարտատոմսերը ընդգրկվում են տվյալ օրվա համար ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված եկամտաբերության կորով հաշվարկված ընթացիկ գնի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից այդ նպատակի համար սահմանված պետական պարտատոմսերի դիսկոնտավորման գործակցի արտադրյալի չափով:

338. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակցի համար հաշվարկում է հետևյալ սահմանաչափերը՝

$$U1 = ՀԴ + \mathcal{M}\mathcal{L}\mathcal{Q} * \mathcal{N}\mathcal{Q}1 - U2\mathcal{V},$$

$$U2 = ՀԴ + \mathcal{M}\mathcal{L}\mathcal{Q} * \mathcal{N}\mathcal{Q}2 - U2\mathcal{V},$$

$$U3 = ՀԴ + \mathcal{M}\mathcal{L}\mathcal{Q} * \mathcal{N}\mathcal{Q}3 - U2\mathcal{V},$$

որտեղ՝

$\mathcal{M}\mathcal{L}\mathcal{Q}$ – պետական պարտատոմսերի ընթացիկ գինն է՝ հաշվարկված ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված վերջին եկամտաբերության կորի հիման վրա: Ընդ որում՝ տվյալ օրը մարվող պետական պարտատոմսերը չեն ներառվում սահմանաչափի հաշվարկում, որի փոխարեն ներառվում են այդ պարտատոմսերի թողարկողի կողմից մարմանն ուղղվելիք դրամային միջոցների հաշվարկային մեծությունները, իսկ փաստացի վճարման ստացման դեպքում՝ համապատասխան դրամային միջոցները:

Մարման և արժեկտրոնների փաստացի վճարման վերաբերյալ տվյալներն Կենտրոնական դեպոզիտարիան ստանում է Հաշվարկային բանկից՝ վերջինիս հետ համաձայնեցված եղանակով և ժամկետներում, որի հիման վրա հաշվարկում և ըստ յուրաքանչյուր Մասնակցի՝ վերջիններիս դրամական

միջոցների դիրքերին ավելացնում է պետական պարտատոմսերի մարմանը, ինչպես նաև արժեկտրոնների վճարմանն ուղղված դրամական միջոցները:

ԴԳ1, ԴԳ2 և ԴԳ3 – Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված կարգով Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված և վերջինիս կողմից որոշված՝ պետական պարտատոմսերի զեղչման գործակիցներն են, ընդ որում $\GammaԳ1 > \GammaԳ2 > \GammaԳ3$:

ՀԴ - Մասնակցի կողմից սույն կանոններին համապատասխան կատարված միջոցների համալրման, ինչպես նաև սահմանաչափերի հաշվարկում ներառված պետական պարտատոմսերի մարման, մասնակի մարման կամ արժեկտրոնի վճարման արդյունքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հատուկ դրամային երաշխիքային հաշվին փոխանցված ՀՀ դրամն է:

ՍԶՎ – ստացված և դեռևս չմարված վարկային պարտավորությունների ընդհանուր գուտ գումարն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՍԶՎ = \sum_{t=1}^n (ԳՎՈ_t - ԿՎՈ_t)$$

որտեղ՝

ԳՎՈ_t – Մասնակցի կողմից ստացված (զնված) և t օրը մարվող բոլոր ժամկետային վարկային ռեսուրսների հանրագումարն է՝ ներառյալ այդ վարկային ռեսուրսներով նախատեսված տոկոսագումարները վարկային ռեսուրսի ողջ ժամկետի համար,

ԿՎՈ_t – Մասնակցի կողմից տրամադրված (վաճառված) և t օրը մարվող բոլոր ժամկետային վարկային ռեսուրսների հանրագումարն է՝ ներառյալ այդ վարկային ռեսուրսներով նախատեսված տոկոսագումարները վարկային ռեսուրսի ողջ ժամկետի համար,

Ընդ որում՝

ա) հաշվի են առնվում միայն վաճառքի այն գործարքները, որոնց մարման օրը համընկնում է որևէ առքի գործարքի մարման օրվա հետ,

բ) եթե $ԳՎՈ_t < ԿՎՈ_t$, ապա ընդունվում է $ԳՎՈ_t - ԿՎՈ_t = 0$

339. Մասնակցի նախնական սահմանաչափը հավասար է սույն կանոնների 338. կետով նախատեսված բանաձևով հաշվարկված Ս3 սահմանաչափին, բայց ոչ ավել, քան Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված կարգով Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված և վերջինիս կողմից որոշված՝ տվյալ Մասնակցի կողմից ներգրավվող ժամկետային վարկերի գումարային առավելագույն թույլատրելի չափից: Ընդ որում, եթե Ս3 սահմանաչափը փոքր է զրոյից, ապա տվյալ Մասնակցին տրամադրվում է զրոյական նախնական սահմանաչափ:

340. Սույն կանոնների 338. և 339. կետերին համապատասխան Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված տեղեկությունների հիման վրա երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող պետական պարտատոմսերի համար կիրառվում են համապատասխան զեղչման գործակիցներ և առավելագույն սահմանաչափերը: Ընդ որում՝ զեղչման նոր գործակիցների կիրառման արդյունքում միջոցների համալրման պահանջ առաջանալու դեպքում դրանք պետք է համալրվեն սույն կանոններով սահմանված կարգով, իսկ նոր առավելագույն սահմանաչափերի կիրառման

դեպքում, եթե տվյալ օրվա դրությամբ Մասնակցի կողմից կնքված, սակայն դեռևս չմարված ժամկետային վարկային պարտավորությունների ընդհանուր զուտ գումարը գերազանցում է նոր առավելագույն սահմանաչափը, ապա Մասնակցին տրամադրվում է զրոյական նախնական սահմանաչափ:

341. Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն կանոնների 338. կետում նշված սահմանաչափերը տվյալ առևտրային օրվա ընթացքում հաշվարկում է ժամը 09:³⁰ և 10:³⁰-ի դրությամբ՝ 1 (մեկ) ՀՀ դրամի ճշտությամբ՝ կլորացումը դեպի ներքև:

342. Սահմանաչափերը հաշվարկելուց հետո 15 րոպեի ընթացքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան դրանց վերաբերյալ տեղեկությունները տրամադրում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին, որը պարտավոր է ստացման պահից 10 րոպեի ընթացքում յուրաքանչյուր Մասնակցի Ս3 սահմանաչափի վերաբերյալ տեղեկություններն ուղարկել վերջիններիս՝ ՍԻԲԷՆԵԹ համակարգչային ցանցի իրավասու էլեկտրոնային հասցեներին:

343. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակիցների կողմից տվյալ օրը մարման ենթակա վարկերի ընդհանուր զուտ գումարի (ներառյալ կուտակված տոկոսագումարների) չափով և դրանց վերաֆինանսավորման նպատակով համապատասխան Մասնակիցներին տրամադրում է լրացուցիչ սահմանաչափ, որի վերաբերյալ տեղեկությունները՝ ըստ Մասնակիցների, մինչև տվյալ օրվա ժամը 10:⁴⁵-ը փոխանցում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին: Մասնակիցներին լրացուցիչ սահմանաչափ չի տրամադրվում, եթե սույն կանոնների 338. կետով սահմանված բանաձևով հաշվարկված Ս1 սահմանաչափը բացասական է:

Գլուխ 53. Միջոցների համալրման պահանջը

344. Այն դեպքում, երբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից՝ ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված տեղեկությունների հիման վրա տվյալ առևտրային օրվա ժամը 09:³⁰-ի և 10:³⁰-ի դրությամբ սույն կանոնների 338. կետով սահմանված բանաձևով հաշվարկված Ս2 մեծությունը բացասական է (Մասնակցի միջոցների արժեքը թույլատրելի շեմից պակաս է), ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան անմիջապես տվյալ Մասնակցի իրավասու էլեկտրոնային հասցեին ուղարկում է համապատասխան հաղորդագրություն մինչև տվյալ օրվա ժամը 15:⁰⁰-ը առնվազն սույն կանոնների 338. կետով սահմանված բանաձևով հաշվարկված՝ Ս3-ի բացարձակ արժեքի չափով իր միջոցները համալրելու պահանջով:

345. Համալրումը կարող է կատարվել ՀՀ դրամով՝ Մասնակցի իրավասու հաշվից Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 100 կամ ՀՏ 202 հաղորդագրության միջոցով և/կամ պետական պարտատոմսերով: Պետական պարտատոմսերով համալրման դեպքում դրանք հաշվարկվում են ՊՊԸԳ*ԴԳ3 գործակցով:

346. Այն դեպքում, երբ Մասնակիցը սույն կանոնների 344. կետում նշված ժամկետում չի համալրում իր միջոցները, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան կիրառում է սույն կանոնների 380. կետով սահմանված ընթացակարգը:

Գլուխ 54. Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող միջոցների պահառությունը

347. Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվում են միայն այն Միջոցները, որոնք

հանդիսանում են Մասնակցի՝ Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում առևտրի երաշխավորման միջոց: Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող պետական պարտատոմսերը հաշվառվում են անվանական արժեքով:

348. Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող պետական պարտատոմսերի պահառությունն իրականացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիան: Կենտրոնական դեպոզիտարիան միաժամանակ իրականացնում է նաև Երաշխիքային հիմնադրամի հաշվին փոխանցված դրամական միջոցների դիրքերի հաշվառում: Սույն կետում նշված Միջոցների հաշվառումն ու պահառությունն Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրականացնում է առանձնացված կարգով՝ ըստ յուրաքանչյուր Մասնակցի:

349. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի պահառության ծառայություններից օգտվելու նպատակով Մասնակիցը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ պետք է կնքի պահառության համապատասխան պայմանագիր: Պահառության պայմանագրի կնքման նպատակով Մասնակիցը Կենտրոնական դեպոզիտարիային է ներկայացնում համապատասխան դիմում, ինչպես նաև Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի ժամկետային վարկային ռեսուրսների առևտրի մասնակից լինելու փաստը հաստատող փաստաթղթի պատճենը: Մասնակցի կողմից Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի ժամկետային վարկային ռեսուրսների առևտրի մասնակից լինելու փաստը հաստատող փաստաթղթի պատճենը Կենտրոնական դեպոզիտարիային չներկայացնելը հիմք է սույն կետում նշված դիմումի մերժման և պայմանագրի չկնքման համար: Վերոնշյալ փաստաթղթերը ստանալուց հետո Կենտրոնական դեպոզիտարիան տվյալ Մասնակցի հետ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում է պահառության պայմանագիր՝ երաշխիքային հիմնադրամ փոխանցվող՝ վերջինիս պատկանող Միջոցների պահառության նպատակով:

350. Պահառության պայմանագրի կնքման օրը Կենտրոնական դեպոզիտարիան տվյալ Մասնակցի համար բացում է դրամական միջոցների հաշվառման և դեպո մեկական հաշիվներ: Սույն կետում նշված հաշիվների համարներն ունեն 13 նիշ, որի վերջին նիշը ստուգիչ նիշ է և հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի 30/03/2004 թիվ 75Ն որոշմամբ սահմանված ստուգիչ նիշի ձևավորման ալգորիթմով:

351. Երաշխիքային հիմնադրամ պետական պարտատոմսեր փոխանցվում են Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 522 հաղորդագրության միջոցով, իսկ դրամային միջոցներ՝ ՀՏ 100 կամ ՀՏ 202 հաղորդագրության միջոցով: Երաշխիքային հիմնադրամ փոխանցված Միջոցների հետ կարող են իրականացվել միայն սույն կանոններով նախատեսված գործառնություններ:

352. Երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող պետական պարտատոմսերի մարման և/կամ արժեկտրոնի վճարման դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև տվյալ օրվա ժամը 14:³⁰-ը ըստ յուրաքանչյուր Մասնակցի համապատասխան տեղեկություններ է փոխանցում Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին, որը պարտավոր է մինչև տվյալ օրվա ժամը 16:³⁰-ը այդ տեղեկություններն ուղարկել համապատասխան Մասնակիցների՝ ՍիԲիԷՆԵթ համակարգչային ցանցի իրավասու էլեկտրոնային հասցեներին:

353. Մասնակցի հարցման հիման վրա Կենտրոնական դեպոզիտարիան տրամադրում է երաշխիքային հիմնադրամում տվյալ Մասնակցին պատկանող

Միջոցների մնացորդի և/կամ դրա փոփոխության մասին տեղեկություններ Մասնակցից հարցման ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հարցումը Մասնակիցը Կենտրոնական դեպոզիտարիային է ներկայացնում թղթային կամ էլեկտրոնային եղանակով (իրավասու էլեկտրոնային հասցեին փոխանցելու միջոցով), որի պատասխանը Կենտրոնական դեպոզիտարիան ներկայացնում է թղթային կամ էլեկտրոնային եղանակով (իրավասու էլեկտրոնային հասցեին փոխանցելու միջոցով) համապատասխանաբար: Սույն կետում նշված հարցման մեջ պետք է նշված լինի առնվազն այն օրը, որի դրությամբ Կենտրոնական դեպոզիտարիան պետք է տրամադրի համապատասխան տեղեկությունները: Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն կետում նշված հարցման հիման վրա տրամադրում է հետևյալ տեղեկությունները.

- 1) Պետական պարտատոմսի տարբերակիչ ծածկագիրը.
- 2) Ընդհանուր անվանական արժեքը՝ ըստ պետական պարտատոմսերի տեսակի.
- 3) Դրամական միջոցների ընդհանուր գումարը.
- 4) Միջոցների շարժի մասին (մնացորդի փոփոխության մասին տեղեկությունների պահանջի դեպքում):

354. Մասնակցի հետ կնքված պահառության պայմանագրի դադարեցման կամ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից պահառության գործունեության դադարեցման դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակցի Միջոցները և դրանց վերաբերյալ առկա տեղեկությունները փոխանցում է այլ՝ օրենքով, դրա հիմա վրա ընդունված իրավական ակտերով և/կամ Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կանոններով սահմանված անձի մոտ դրանց հետագա հաշվառման նպատակով՝ Մասնակցի կողմից տրված հանձնարարականների հիման վրա: Սույն կետում նշված դեպքում փոխանցումներ կատարելուց հետո Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից երաշխիքային հիմնադրամում բացված հաշիվները փակվում են:

355. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից պետական պարտատոմսերի պահառության գործունեության դադարեցման դեպքում դադարեցման մասին որոշում կայացնելուց 20 օր առաջ Կենտրոնական դեպոզիտարիան այդ մասին տեղեկացնում է Մասնակիցներին և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին:

356. Մասնակիցը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի կանոններով սահմանված դեպքում կարող է ազատել ժամկետային վարկային ռեսուրսների ներգրավման սահմանաչափի՝ առևտրային համակարգում տվյալ պահին առկա և ազատ (չարգելադրված) մնացորդը կամ դրա մի մասը:

357. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակցի սահմանաչափի ազատման մասին տեղեկությունները ստանում է Առևտրի օպերատորից՝ վերջինիս հետ կնքված պայմանագրով սահմանված կարգով: Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրականացնում է սահմանաչափի ազատում Կարգավորվող շուկայի օպերատորից համապատասխան տեղեկությունները ստանալուց հետո 15 րոպեի ընթացքում:

358. Մասնակիցը կարող է հետ ստանալ ազատված սահմանաչափի չափով երաշխիքային հիմնադրամ փոխանցված իր պետական պարտատոմսերը, եթե միջոցները հետ ստանալուց հետո երաշխիքային հիմնադրամում դրանց մնացորդային արժեքը գերազանցում է ստացված և դեռևս չմարված վարկային պարտավորությունների ընդհանուր գուտ գումարի և տվյալ Մասնակցի՝ առևտրային

համակարգում առկա վարկային սահմանաչափի մնացորդի (առևտրային նստաշրջանի ընթացքում) հանրագումարին:

359. Մասնակիցը երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող՝ իրեն պատկանող պետական պարտատոմսերը հետ ստանալու համար Կենտրոնական դեպոզիտարիային Բանկմեյլ համակարգով ներկայացնում է ՀՏ 524 հաղորդագրությունը:

360. Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն կանոնների 358. կետով սահմանված պայմանի ստուգման արդյունքում պետական պարտատոմսերի հետ ստացման պահանջի հաստատումը կամ մերժումը Մասնակցին ուղարկում է ՀՏ 535 հաղորդագրությամբ:

361. Կենտրոնական դեպոզիտարիան երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող պետական պարտատոմսերի հետ ստացման պահանջի հաստատման պահից 15 րոպեի ընթացքում վերադարձնում է դրանք Մասնակցին՝ փոխանցելով դրանք Մասնակցի իրավասու հաշվին Բանկմեյլ համակարգի ՀՏ 522 հաղորդագրության միջոցով:

362. Կենտրոնական դեպոզիտարիան օրենքով սահմանված համապատասխան իրավասություն ունեցող պետական մարմիններից ստացված հանձնարարականի, որոշման, վճռի կամ դատավճռի հիման վրա արգելադրում է երաշխիքային հիմնադրամում Մասնակցին պատկանող Միջոցները: Արգելադրված ազատ Միջոցները սույն կանոններով տրամադրվող սահմանաչափի հաշվարկի մեջ չեն ընդգրկվում: Եթե սույն կետում նշված հանձնարարականը, որոշումը, վճիռը կամ դատավճիռը Կենտրոնական դեպոզիտարիային ներկայացվել է մինչև տվյալ առևտրային օրվա ժամը 10:²⁰-ը, ապա Մասնակցի սահմանաչափը այդ արգելադրված ազատ միջոցների չափով նվազում է: Այն դեպքում, երբ սույն կետում նշված հանձնարարականը, որոշումը, վճիռը կամ դատավճիռը Կենտրոնական դեպոզիտարիային ներկայացվել է սույն կետով սահմանված ժամկետից ուշ, ապա Մասնակցի միջոցները արգելադրվում են՝ միաժամանակ ընդգրկված լինելով սահմանաչափի հաշվարկի մեջ, սակայն դա որևէ ազդեցություն չի ունենում Մասնակցին արդեն իսկ տրամադրված սահմանաչափի վրա: Մասնակցի սահմանաչափում ընդգրկված միջոցները ազատվում են առևտրային նստաշրջանից հետո և արգելադրվում են, եթե դրանց մնացորդային արժեքը գերազանցում է ստացված և դեռևս չմարված վարկային պարտավորությունների ընդհանուր զուտ գումարի և տվյալ Մասնակցի՝ առևտրային համակարգում առկա վարկային սահմանաչափի մնացորդի (առևտրային նստաշրջանի ընթացքում) հանրագումարին: Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում կամ դրանից հետո ազատված սահմանաչափի շրջանակներում Միջոցներն արգելադրվում են ըստ դրանց՝ մինչև մարում ժամկետայնության նվազման կարգի՝ պետական մարմիններից ստացված հանձնարարականի հիման վրա:

363. Մասնակիցը իր կողմից երաշխիքային հիմնադրամ փոխանցված պետական պարտատոմսերի փոխարինում կատարելու համար լրացուցիչ պետական պարտատոմսեր է փոխանցում երաշխիքային հիմնադրամ:

364. Լրացուցիչ պետական պարտատոմսերի փոխանցումը կատարվում է սույն կանոնների 351. կետով սահմանված կարգով:

365. Փոխարինման ենթակա պետական պարտատոմսերը Կենտրոնական

դեպոզիտարիայի կողմից փոխանցվում են Մասնակցի իրավասու հաշվին սույն կանոնների 363, կետով սահմանված եղանակով:

Գլուխ 55. Քլիրինգ

366. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում կնքված գործարքների մարման օրվա քլիրինգն իրականացվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից:

367. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված տեղեկությունների հիման վրա Կենտրոնական դեպոզիտարիայի տվյալ Մասնակցի կողմից կնքված և նույն մարման օրն ունեցող բոլոր գործարքները (անկախ դրանց կնքման օրվանից) համախմբում է բազմակողմանի քլիրինգ իրականացնելու նպատակով, որի արդյունքում յուրաքանչյուր Մասնակցի համար վարկերի մայր գումարների և տոկոսագումարների մասով գործարքների մարման յուրաքանչյուր օրվա համար ձևավորվում է մեկական զուտ դրական (ստացվելիք), բացասական (վճարվելիք) կամ զրոյական դիրք: Կենտրոնական դեպոզիտարիան սույն կետով սահմանված դիրքերի մասին տեղեկացնում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին դրանց հաշվարկման պահից 10 րոպեի ընթացքում:

368. Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակցի համար, ըստ գործարքների մարման յուրաքանչյուր օրվա, հաշվարկվում է նաև ընդհանուր զուտ դիրք՝ վարկերի մայր գումարների և տոկոսագումարների զուտ դիրքերի հանրագումարի չափով:

369. Եթե վարկի ժամկետայնությամբ պայմանավորված՝ դրա մարման օրը համընկնում է ոչ աշխատանքային օրվա հետ, ապա գործարքի մարման օր է համարվում տվյալ ոչ աշխատանքային օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Համապատասխանաբար վերահաշվարկվում է նաև տոկոսագումարը՝ վարկի փաստացի օրերի ժամկետով:

370. Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև յուրաքանչյուր օրվա ժամը 15:¹⁵-ը Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին տեղեկություններ է տրամադրում յուրաքանչյուր Մասնակցի կողմից տրամադրված/ստացված և դեռևս չմարված վարկերի ծավալները և դրանց տոկոսագումարները՝ ըստ ամսաթվերի, տվյալ օրը մարվող վարկերն ու դրանց տոկոսագումարները, ինչպես նաև տվյալ օրվա վերջի դրությամբ Մասնակցի ազատ՝ չօգտագործված սահմանաչափը:

Գլուխ 56. Երաշխիքային հիմնադրամի միջոցների օգտագործման կարգը

371. Կենտրոնական դեպոզիտարիան տվյալ առևտրային օրվա մինչև տվյալ ժամը 14:³⁰-ը Մասնակցից ընդունում է տվյալ Մասնակցի՝ երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող պետական պարտատոմսերի դրամային միջոցներով փոխարինելու հանձնարարականներ՝ ՀՏ 599 հաղորդագրության տեսքով, որտեղ նշվում են պետական պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրը և ծավալը, դրանց դիմաց ստացվելիք դրամային միջոցների ընդհանուր գումարը, պետական պարտատոմսերը փոխանցող Մասնակցի դեպոզիտարիան և դրամային հաշվի համարները, գումարը փոխանցող Մասնակցի դեպոզիտարիան և դրամային հաշվի համարները, ակնկալվող գումարի մեծությունը: Կենտրոնական դեպոզիտարիան ստացված հանձնարարականին ընթացք է տալիս այն դեպքում, երբ նույն օրվա մինչև ժամը

14:³⁰-ը ստանում է տվյալ հանձնարարականին համապատասխանող մեկ այլ ՀՏ 599 հաղորդագրություն գործարքի գնորդ կողմ հանդիսացող Մասնակցից: Ստացված ՀՏ 599 հանձնարարականների համընկնման դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան կատարում է հանձնարարականները, եթե նույն օրվա մինչև ժամը 14:³⁰-ը պետական պարտատոմսերի գնորդից Կենտրոնական դեպոզիտարիանի դրամային երաշխիքային հաշվին ստանում է դրամային միջոցների փոխանցում ՀՏ 100 հաղորդագրության տեսքով, որի «նպատակե դաշտում պետք է նշված լինի «DVPԵ և վաճառող Մասնակցի դրամային իրավասու հաշվի համարը՝ առանց բացատրի կամ այլ հավելյալ նշանների: Հակառակ դեպքում ՀՏ 535 հաղորդագրությամբ մերժում է ՀՏ 599 հաղորդագրությունների կատարումը: Կենտրոնական դեպոզիտարիան ստուգում է ՀՏ 599 և ՀՏ 100 հաղորդագրություններում ներառված տվյալների համընկնման փաստը: Եթե տվյալները չեն համընկնում, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան հետ է փոխանցում դրամային միջոցներն այն հաշվին, որից ստացվել են և ՀՏ 535 հաղորդագրությամբ մերժում է հաղորդագրությունների կատարումը:

372. Եթե սույն կանոնների 371. կետում նշված հաղորդագրությունների տվյալները համընկնում են և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դրամային երաշխիքային հաշվին փոխանցված դրամը մեծ կամ հավասար է եկամտաբերության կորով հաշվարկված պետական պարտատոմսերի ընթացիկ արժեքին, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիաը ՀՏ 522 հաղորդագրությամբ համապատասխան պարտատոմսերը փոխանցում է այն Մասնակցի հաշվին, ումից ստացվել է դրամային փոխանցումը: Այն դեպքում, երբ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դրամային երաշխիքային հաշվին փոխանցված դրամը փոքր է եկամտաբերության կորով հաշվարկված պետական պարտատոմսերի ընթացիկ արժեքից, Կենտրոնական դեպոզիտարիան հետ է փոխանցում դրամային միջոցներն այն հաշվին, որից ստացվել են:

373. Կենտրոնական դեպոզիտարիան առևտրային օրվա ժամը 15:³⁰-ի դրությամբ հաշվարկում է սույն կանոնների 338. կետում նշված՝ շուկայի մասնակիցների Ա3 սահմանաչափերը: Դրական սահմանաչափ ունեցողները երաշխիքային հիմնադրամում դրամային միջոցներ ունենալու դեպքում այդ դրամային միջոցների՝ դրական սահմանաչափը չգերազանցող մասը Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՀՏ 100 հաղորդագրությամբ փոխանցում է շուկայի համապատասխան մասնակցի իրավասու դրամային հաշվին:

374. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի մինչև ժամը 15:¹⁵-ը տեղեկություններ է տրամադրում Կենտրոնական դեպոզիտարիային տվյալ առևտրային օրվա առևտրային (հետառևտրային) նստաշրջանների ավարտի պահին դրամային բացասական դիրք ունեցող Մասնակիցների վերաբերյալ՝ նշելով բացասական դիրքի չափը: Կենտրոնական դեպոզիտարիան ստուգում է երաշխիքային հիմնադրամում շուկայի տվյալ մասնակցի դրամային միջոցների առկայությունը և բացասական դիրքի չափով կամ սահմաններում համապատասխան դրամային միջոցները ՀՏ 100 հաղորդագրությամբ մինչև ժամը 15:²⁰-ը փոխանցում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորի դրամային առևտրային հաշվին՝ նպատակը դաշտում նշելով այն Մասնակցի դրամային հաշվի համարը, ում պարտավորությունների կատարմանը պետք է ուղղվի փոխանցվող դրամը:

375. Կարգավորվող շուկայի Օպերատորը, իր կանոններով սահմանված դեպքում (երբ ժամը 15:⁴⁵-ի դրությամբ Մասնակիցն ունի դրամային բացասական դիրք), տեղեկություններ է տրամադրում Կենտրոնական դեպոզիտարիային տվյալ Մասնակցի՝ վերջնահաշվարկի կատարման համար առկա միջոցների, բացասական դիրքի և ընդհանուր պարտավորության մասին: Կենտրոնական դեպոզիտարիան Կարգավորվող շուկայի Օպերատորից ստացված վերոնշյալ տեղեկությունների հիման վրա իրականացնում է դրամային բացասական դիրք ունեցող Մասնակցի՝ երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող միջոցների հաշվարկ և պետական պարտատրոմսերի փոխանցում(ներ) մինչև տվյալ օրվա ժամը 15:⁵⁰-ը հետևյալ սկզբունքով.

- 1) պետական պարտատրոմսերը Մասնակիցների միջև բաշխվում են ՊՊԸԳ*ԴԳ1 արժեքով, իսկ եթե բացասական դիրքը դրանից մեծ է, ապա տարբերությունը համամասնորեն բաշխվում է բոլոր զուտ դրական դիրք ունեցողների միջև,
- 2) բաշխման նպատակով պետական պարտատրոմսերն ընտրվում են ըստ դրանց՝ մինչև մարումը մնացած ժամկետի աճի, իսկ նույն օրը մարվող պարտատրոմսերի դեպքում՝ ըստ դրանց թողարկման պայմաններով ժամկետայնության աճի,
- 3) պետական պարտատրոմսերը զուտ դրական դիրքեր ունեցողների միջև բաշխվում են համամասնորեն՝ յուրաքանչյուր մասնակցի տրամադրվող պարտատրոմսերի ծավալները կլորացնելով դեպի ներքև՝ 1000 ՀՀ դրամի ճշտությամբ, իսկ մնացորդը գումարելով առավելագույն դրական դիրք ունեցողի մասնաբաժնին:

376. Սույն կանոնների 375. կետով սահմանված Միջոցների հաշվարկի մասին տեղեկությունները Կենտրոնական դեպոզիտարիան հաշվարկը կատարելու պահից 5 րոպեի ընթացքում տրամադրում է Կարգավորվող շուկայի Օպերատորին, որն իր կանոններով սահմանված կարգով կատարում է վերջնահաշվարկի կատարման համար առկա դրամային միջոցները փոխանցումները:

Գլուխ 57. Պատասխանատվությունը

377. Կենտրոնական դեպոզիտարիան ՀՀ օրենսդրությամբ, իր և Մասնակիցների միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերում, կարգով և չափով պատասխանատվություն է կրում երաշխիքային հիմնադրամում հաշվառվող միջոցների պահառության, սահմանաչափերի հաշվարկման և տրամադրման, ժամկետային վարկային ռեսուրսների հարթակում կնքված գործարքների մարման օրվա քլիրինգի հետ կապված իր պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար:

378. Սույն կանոններին համապատասխան Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կառավարվող երաշխիքային հիմնադրամ փոխանցված միջոցները Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կարող են օգտագործվել բացառապես սույն կանոններով սահմանված դեպքերում և կարգով:

379. Սույն կանոններով սահմանված պահանջների խախտման համար Մասնակիցը պատասխանատվություն է կրում սույն կանոններով, ինչպես նաև Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Մասնակցի միջև կնքված պայմանագրով և Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված

կարգով:

380. Մինչև ժամը 15:00 սույն կանոնների 53. գլխով սահմանված միջոցների համալրման պահանջը չկատարելու դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան մինչև ժամը 15:15-ը Հաշվարկային բանկին ՍիԲիԷՆԵթ համակարգչային ցանցով ներկայացնում է պակասող գումարը համապատասխան Մասնակցի՝ Հաշվարկային բանկում վարվող դրամային հաշվից անակցեպո գանձելու և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դրամային երաշխիքային հաշվին փոխանցելու պահանջագիր: Հաշվարկային բանկը հեռախոսով և ՍիԲիԷՆԵթ համակարգչային ցանցով մինչև ժամը 16:00-ը տեղեկացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային պահանջագրի կատարման արդյունքների մասին: Միաժամանակ Կենտրոնական դեպոզիտարիան Մասնակցին տուգանում է 50,000 ՀՀ դրամով: Տուգանք նշանակելու մասին որոշումը կայացվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի կողմից: Տուգանման որոշման օրը Կենտրոնական դեպոզիտարիաը համապատասխան հաշիվ ապրանքագիր է ներկայացնում տուգանված Մասնակցին: Մասնակիցը հաշիվ ապրանքագիրը ստանալու պահից 5 բանկային օրվա ընթացքում պարտավոր է իրականացնել համապատասխան տուգանքի վճարումը Կենտրոնական դեպոզիտարիային:

ԲԱԺԻՆ 7. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԱՐԺԵԿՏՐՈՆՆԵՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ, ՄԱՐՄԱՆ, ՇԱՀՈՒԹԱԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

381. Պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման կամ պարտատոմսերի մարման արդյունքում դրամական միջոցների բաշխման նպատակով Թողարկողի և Դեպոզիտարիայի միջև Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ կնքվում է ծառայության մատուցման պայմանագիր, որի արդյունքում Թողարկողը համապատասխան հանձնարարական է ներկայացնում իրեն սպասարկող Հաշվի Օպերատորին՝ պարտատոմսերի արժեկտրոնների կամ պարտատոմսերի մարմանն ուղղված վճարումն իրականացնելու համար: Հանձնարարականում նշվում է.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) Թողարկողին սպասարկող հաշվարկային գործակալի անվանումը և հաշվարկային հաշվի համարը, որից պետք է իրականացվի շահութաբաժինների վճարման համար նախատեսված դրամական միջոցների փոխանցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին.
- 3) Պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարմանը կամ պարտատոմսերի մարմանն ուղղված բաշխման ենթակա գումարի մեծությունը և արժույթը.
- 4) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ տեղեկություններ.

382. Թողարկողը սույն կանոնների 381. կետով սահմանված հանձնարարականը Հաշվի Օպերատորին ներկայացման հաջորդ աշխատանքային օրը իրականացնում է իր հաշվարկային հաշվից հանձնարարականում նշված գումարի չափով դրամական միջոցների փոխանցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին:

383. Հաշվի Օպերատորը հանձնարարականը ներկայացնում է Կենտրոնական

դեպոզիտարիա, որի արդյունքում արժեկտրոնների վճարումներն իրականացվում են՝ ըստ պարտատոմսերի Հաշվետերերի արժեթղթերի հաշիվների հաշվեկշիռներին համապատասխան, վերջիններիս հաշվարկային հաշիվներին, իսկ պարտատոմսերի մարման դեպքում մարման վճարումներին իրականացմանը զուգահեռ իրականացվում է նաև պարտատոմսերի մարումները պարտատոմսերի Հաշվետերերի արժեթղթերի հաշիվներին: Վճարման հանձնարարականների կատարման վերաբերյալ հաստատումներն ուղղարկվում են պարտատոմսերի Հաշվետերերի, ինչպես նաև Թողարկողի հաշվարկային հաշիվներին:

384. Շահութաբաժինների վճարման դեպքում Թողարկողի և Դեպոզիտարիայի միջև Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ կնքվում է ծառայության մատուցման պայմանագիր, որի արդյունքում Թողարկողը համապատասխան հանձնարարական է ներկայացնում իրեն սպասարկող Հաշվի Օպերատորին՝ բաժնետոմսերի սեփականատերերին շահութաբաժինների վճարումն իրականացնելու համար: Սույն հանձնարարականում նշվում է.

- 1) Թողարկողի անվանումը և ԱՄՏԾ-ն կամ ԱՆԾ-ն.
- 2) թողարկողին սպասարկող հաշվարկային գործակալի անվանումը և հաշվարկային հաշվի համարը, որից պետք է իրականացվի շահութաբաժինների վճարման համար նախատեսված դրամական միջոցների փոխանցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին.
- 5) Շահութաբաժինների վճարման համար նախատեսված ֆոնդի գումարը և արժույթը.
- 6) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ տեղեկություններ:

385. Թողարկողը սույն կանոնների 384. կետով սահմանված հանձնարարականը Հաշվի Օպերատորին ներկայացման հաջորդ աշխատանքային օրը իրականացնում է իր հաշվարկային հաշվից հանձնարարականում նշված գումարի չափով դրամական միջոցների փոխանցումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի առևտրային հաշվին:

386. Հաշվի Օպերատորը հանձնարարականը ներկայացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիա, որի արդյունքում շահութաբաժինների վճարումներն իրականացվում են՝ ըստ Հաշվետերերի արժեթղթերի հաշիվների հաշվեկշիռներին համապատասխան, վերջիններիս հաշվարկային հաշիվներին: Վճարման հանձնարարականների կատարման վերաբերյալ հաստատումներն ուղղարկվում են Հաշվետերերի, ինչպես նաև Թողարկողի հաշվարկային հաշիվներին:

387. Հաշվի Օպերատորը սույն գլխով սահմանված ծառայությունը Թողարկողին մատուցում է այն Հաշվետերերի մասով, որոնց արժեթղթերի հաշիվներում առկա են բանկային հաշիվների մասին տվյալներ:

ԲԱԺԻՆ 8. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻՆ ՕՐԵՆՔՈՎ ԵՎ ԻՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՄԲ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՁԵՌՔԵՐՄԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

388. Սույն բաժնով սահմանված ծառայությունից օգտվելու համար Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում հետևյալ փաստաթղթերը.

1) Դիմում՝ ուղղված Հաշվի Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարին՝ նշելով սույն ծառայությունից օգտվելու ցանկության մասին.

2) Արժեթղթով հավաստված իրավունքի սահմանափակման, նախապատվության իրավունքի պահպանման վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դրույթներ պարունակող փաստաթղթերի (այդ թվում կանոնադրություն, համաձայնագիր, պայմանագիր, ժողովի որոշում և այլն) բնօրինակը կամ պատշաճ վավերացված պատճենը: Այն դեպքում, երբ նախապատվության իրավունքի կիրառման համար թողարկողի կողմից առանձին կարգ չի սահմանվում, ապա թողարկողի դիմումի համաձայն նախապատվության իրավունքի կիրառման և պահպանման հսկողության նկատմամբ Հաշվի Օպերատորի կողմից կիրառվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դրույթները.

3) Հաշվի Օպերատորի կանոններով (առկայության դեպքում) սահմանված այլ փաստաթղթեր կամ տեղեկություններ:

389. Հաշվի Օպերատորի կողմից փաստաթղթերը ուսումնասիրվում են ներկայացման պահից 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

390. Ուսումնասիրությունից հետո 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքվում է ծառայության մատուցման պայմանագիր, որին կցվում է Հաշվի Օպերատորի կողմից կազմված ամփոփաթերթը՝ վավերացված Թողարկողի և Հաշվի Օպերատորի կողմից: Ամփոփաթերթը ներառում է տեղեկություններ տվյալ արժեթղթով հավաստված իրավունքի սահմանափակման/նախապատվության իրավունքի պահպանման՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից կիրառվելիք հսկողական մեխանիզմների վերաբերյալ, հաշվի առնելով ՀՀ օրենսդրության և 388. Կետի 2) ենթակետում նշված փաստաթղթի դրույթները:

391. Պայմանագրի կնքման հաջորդ աշխատանքային օրը համարվում է ծառայության մատուցման սկիզբ (եթե պայմանագրով կամ ամփոփաթերթով այլ ժամկետ սահմանված չէ), երբ էլ Համակարգում կատարվում է համապատասխան գրառում սահմանափակման վերաբերյալ:

392. Յուրաքանչյուր անգամ, երբ Հաշվի Օպերատորին են դիմում գրանցելու գործառնություն, որի նկատմամբ Համակարգում առկա է համապատասխան գրառում սույն գլխով սահմանված սահմանափակման մասով և առկա են տվյալ գործառնության մերժման հիմքեր՝ համաձայն ամփոփաթերթի, ապա Հաշվի Օպերատորը մերժում է տվյալ գործառնության գրանցումը և գրավոր ներկայացնում գործառնության մերժման պատճառները կամ պահանջում լրացուցիչ փաստաթղթեր, որի մասին դրույթներ սահմանված են Ամփոփաթերթում, որոնք անհրաժեշտ են սահմանված սահմանափակման/նախապատվության իրավունքի պահպանման նկատմամբ լիարժեք հսկողություն իրականացնելու նկատմամբ:

ԲԱԺԻՆ 9. ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԾԱՐԺԻ ՄԱՍԻՆ

**(ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԱԿԱՆՆԵՐԻ) ԵՎ
ԳՐԱՎԻ ՀԻՄՔՈՎ ԱՐԳԵԼԱԴՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.**

393. Սույն բաժնով սահմանված ծառայությունից օգտվելու համար Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում դիմում՝ նշելով սույն բաժնով սահմանված ծառայությունից օգտվելու իր ցանկության մասին: Դիմումի մեջ ներառվում է նաև տեղեկություն այն արժեթղթի (ԱՄՏԾ ԿԱՄ ԱՆԾ) վերաբերյալ, որի մասով պետք է մատուցվի ծառայությունը:

394. Հաշվի Օպերատորի կողմից դիմումի ստացման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ կնքվում է սույն գլխով սահմանված ծառայության մատուցման պայմանագիր:

395. Պայմանագրի կնքման հաջորդ աշխատանքային օրը համարվում է ծառայության մատուցման սկիզբ, որից էլ սկսած Հաշվի Օպերատորը պարտավորվում է Համակարգում Թողարկողի արժեթղթերի շարժով և գրավի հիմքով արգելադրմամբ պայմանավորված գործառնության գրանցման պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ մասին ծանուցել Թողարկողին սույն բաժնով սահմանված ծառայությունների մատուցման պայմանագրով սահմանված կարգով:

ՄԱՍ IV.

**ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ
ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

**ԲԱԺԻՆ 10. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ
ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԲՈՂՈՔ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ԵՎ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ**

**Գլուխ 58. Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի և/կամ Համակարգի անդամի
գործողությունների վերաբերյալ բողոքների ներկայացման
իրավունք ունեցող անձինք**

396. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և/կամ Համակարգի անդամի գործողությունների վերաբերյալ բողոքների ներկայացման իրավունք ունեն Թողարկողները և/կամ Հաշվետերերը իրենց խախտված իրավունքների մասով:

**Գլուխ 59. Արժեթղթերի հաշվարկային և հաշվառման միասնական
համակարգի մասնակիցների գործողությունների վերաբերյալ
բողոք ներկայացնելու կարգը**

397. Թողարկողը և/կամ Հաշվետերը ում կարծիքով Համակարգի անդամի կողմից խախտվել է իր իրավունքը իրավունք ունի խախտման վերաբերյալ բողոք ներկայացնել Կենտրոնական դեպոզիտարիային խախտման տեղի ունենալու կամ խախտման մասին իրեն հայտնի դառնալու պահից 3 (երեք) ամսվա ընթացքում:

398. Բողոքը ներկայացվում է գրավոր՝ հստակ հիմնավորելով դրանում նշված

փաստերը և կցելով համապատասխան գրավոր ապացույցներ:

Գլուխ 60. Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի գործողությունների վերաբերյալ բողոքների քննությունը

399. Կենտրոնական դեպոզիտարիայի, սույն կանոններով նախատեսված գործողությունների վերաբերյալ ստացված բողոքը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի (այսուհետ՝ Տնօրեն) կողմից մակագրվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համապատասխան աշխատակցին (այսուհետ՝ Պատասխանատու աշխատակից), որը պարտավոր է 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնասիրել բողոքում ներկայացված պահանջը և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի Տնօրենին ներկայացնել պահանջի բավարարման, մասնակի բավարարման կամ մերժման առաջարկություն՝ համապատասխան հիմնավորմամբ:

400. Պահանջի ուսումնասիրման համար բողոք ներկայացրած անձից լրացուցիչ նյութեր պահանջվելու դեպքում, 399. կետով նախատեսված ժամկետը երկարացվում է ևս երկու աշխատանքային օրով:

401. Այն դեպքում, եթե բողոք ներկայացրած անձը հրաժարվում է բողոքի հիմնավորվածությունը ապացուցող լրացուցիչ փաստաթղթեր կամ նյութեր տրամադրել, ապա Պատասխանատու աշխատակիցը առաջարկությունը կազմում է նախապես ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա՝ այդ մասին կատարելով համապատասխան նշում:

402. Բողոք ներկայացրած անձի կողմից թերի ներկայացված ապացույցների արդյունքում կայացված որոշման հիմնավորվածության պատասխանատվությունը կրում է այդ անձը:

403. Պատասխանատու աշխատակցի պահանջի հիման վրա Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համապատասխան ստորաբաժանումները պարտավոր են մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում վերջինիս ներկայացնել բողոքի քննարկման համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն և փաստաթղթեր:

404. Պատասխանատու աշխատակցի կողմից ներկայացված առաջարկի կամ պատասխանի հիման վրա Տնօրենը կայացնում է վերջնական որոշում, որի կապակցությամբ պատրաստված համապատասխան գրությունը ուղարկվում է բողոք ներկայացրած անձին:

405. Բողոք ներկայացրած անձը ամեն դեպքում իրավունք ունի Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործողությունները, ինչպես նաև իր բողոքի կապակցությամբ ստացված պատասխանը բողոքարկել ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով:

Գլուխ 61. Համակարգի անդամի գործողությունների վերաբերյալ բողոքների քննությունը Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից

406. Կենտրոնական դեպոզիտարիան՝ ստանալով բողոք Համակարգի անդամի գործողությունների վերաբերյալ, պարտավոր է երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգի անդամից պահանջել պարզաբանում ստացված բողոքի կապակցությամբ:

407. Համակարգի անդամը, ստանալով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի

պարզաբանումներ ներկայացնելու պահանջը, պարտավոր են երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում հիմնավոր պատասխան տալ բողոքի կապակցությամբ՝ ներկայացնելով համապատասխան փաստաթղթեր (առկայության դեպքում):

408. Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրավունք ունի անհրաժեշտության դեպքում Համակարգի անդամի մոտ կազմակերպել արտահերթ ստուգում՝ ստացված բողոքում նշված փաստերի ստուգման համար: Սույն կետում նշված ստուգումը իրականացվում է սույն կանոնների 62. կետում նշված աշխատանքային խմբի կողմից Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի ստուգում կազմակերպելու հրամանում նշված պայմաններին համապատասխան:

409. Ստուգման կամ բողոքի քննության արդյունքում խախտում հայտնաբերելու դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան իրավունք ունի.

- 1) անձամբ ուղղել կատարված խախտումը.
- 2) պահանջելու խախտում թույլ տված անձից Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից նշված ժամկետներում ուղղել թույլ տրված խախտումը.
- 3) սույն կետի 1) կամ 2) ենթակետերի կիրառման հետ միաժամանակ խախտում թույլ տված անձի նկատմամբ կիրառել սույն կանոններով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ:

ՄԱՍ V.

ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ 11. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

410. Սույն կանոնները հաստատվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի դիտորդ խորհրդի կողմից և ուժի մեջ են մտնում ՀՀ Կենտրոնական բանկում գրանցումից հետո ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով:

411. Սույն կանոնների ընդունումից հետո անհրաժեշտության դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Կարգավորվող շուկայի օպերատորի միջև կնքված «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում կորպորատիվ արժեթղթերով կնքված գործարքների վերջնահաշվարկի կատարման վերաբերյալ, ինչպես նաև Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի և ՀՀ Կենտրոնական բանկի միջև կնքված «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում կորպորատիվ արժեթղթերով կնքվող գործարքների նախնական և լրացուցիչ դեպոնացման, ապադեպոնացման և վերջնահաշվարկի կատարման մասին պայմանագրերը ենթակա են վերակնքման:

412. Սույն կանոնների 120. կետը ուժի մեջ է մտնում համապատասխան իրավական ակտերի ընդունումից հետո, Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարի որոշմամբ սահմանված պահից:

413. Սույն կանոնների ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած են ճանաչվում Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի «Կենտրոնացված ռեեստրի վարման և պահառության կանոնակարգը» «Հաշվարկային համակարգի մասին կանոնակարգը», «Օտարերկրյա անվանատիրոջ սպասարկման», «Ժամկետային վարկային ռեսուրսների առևտրի սահմանաչափերի և քլիրինգի» և «Լրացուցիչ

ծառայությունների մատուցման» կանոնները:

414. Սույն կանոնների ուժի մեջ մտնելու պահից մեկ տարվա ընթացքում Հաշվի օպերատորները պարտավոր են ապահովել իրենց համապատասխան աշխատակիցների վերապատրաստումը Կենտրոնական դեպոզիտարիայում, որի արդյունքում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից աշխատակիցներին կտրվի դասընթացների մասնակցության վկայական:

415. Սույն կանոնների ուժի մեջ մտնելու պահից ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձինք պարտավոր են ձեռնարկելու բոլոր հնարավոր ողջամիտ քայլերը ապահովելու համար իրենց հետ արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման գործող պայմանագրեր ունեցող բոլոր թողարկողների կողմից Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի հետ ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքումը:

416. Սույն կանոնների ուժի մեջ մտնելուց հետո Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի և Թողարկողների միջև կնքված արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրը վարման պայմանագրերը կպահպանեն իրենց ուժը, սակայն բոլոր Թողարկողները, ում արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրը վարվում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից, որոնք կդիմեն Կենտրոնական Դեպոզիտարիային ծառայություն ստանալու համար պարտավոր են Հաշվի օպերատորների միջոցով Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի հետ վերակնքել Պայմանագիրը:

417. Հաշվետիրոջ կողմից իր հաշվի հետ կապված գործողությունների կատարման համար Հաշվետերը պարտավոր է համապատասխան Պահառության պայմանագիր կնքել Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ և վերջինիս միջոցով կատարել պահանջվող գործողությունները:

Հաստատված է

**«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ
դիտորդ խորհրդի որոշմամբ**

_____ **Կոնստանտին Սարոյան**

**«18» դեկտեմբերի 2012թ.
ք. Երևան**

Հավելված 1.

Արժեթղթերի հաշիվներին անհատական տարբերակիչ համարներ շնորհելու կարգը

N	Արժեթղթի հաշվի տեսակը	Բնութագրությունը	Արժեթղթի հաշիվը բնութագրող նիշը
1	Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ	Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվը բացվում է վերջինիս սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթերը հաշվառելու նպատակով	0
2	Անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ	Արժեթղթերի հաշիվը բացվում է ՀՀ ռեզիդենտ պահառուների անունով այլ անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթերը հաշվառելու համար	1
3	Օտարերկրյա անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշիվ	Արժեթղթերի հաշիվը բացվում է օտարերկրյա պահառուների անունով այլ անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթերը հաշվառելու համար	2
4	Թողարկված արժեթղթերի հաշիվ	Արժեթղթերի հաշիվ, որտեղ հաշվառվում են թողարկված և դեռևս չտեղաբաշխված արժեթղթերը:	3
5	Թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ	Արժեթղթերի հաշիվը բացվում է թողարկողի կողմից ձեռք բերված կամ հետզնված արժեթղթերի հաշվառման համար	4
6	Բաժնային սեփականության արժեթղթերի հաշիվ	Ընդհանուր սեփականության հաշիվ է, որտեղ հաշվառվում են այն արժեթղթերը, որոնք սեփականության իրավունքով պատկանում են մեկից ավելի անձանց՝ սահմանված բաժնային համամասնության սկզբունքով	5

7	Համատեղ սեփականության արժեթղթերի հաշիվ	Ընդհանուր սեփականության հաշիվ, որում հաշվառվում են այն արժեթղթերը, որոնք սեփականության իրավունքով պատկանում են մեկից ավելի անձանց հավասարության սկզբունքով	6
---	--	--	---

- Արժեթղթերի յուրաքանչյուր հաշվին Հաշվի Օպերատորի կամ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից տրվում է անհատական տարբերակիչ համար:
- Արժեթղթերի հաշվին տարբերակիչ համարի շնորհումը իրականացվում է՝ ըստ հետևյալ սկզբունքների.
 - Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի հաշվին շնորհվող համարը պետք է բաղկացած լինի 13 նիշից.
 - Առաջին նիշը սահմանվում է 7
 - Հաջորդ 3 նիշերը նկարագրում են Հաշվի Օպերատորին
 - 5-րդ նիշը սահմանում է արժեթղթերի հաշվի տեսակը ըստ ներքոնշյալ աղյուսակում նշված սահմանումների.
 - Հաջորդ 7 նիշերը սահմանվում են ավտոմատ համակարգի միջոցով Հաշվի Օպերատորի կողմից բացված յուրաքանչյուր հաշվում՝ ըստ հերթականության
 - 13-րդ նիշը դա ստուգիչ թիվն է, որը հաշվվում է հավելված 1-ում բերված մեթոդի համաձայն:
- Արժեթղթերի հաշվի համարի 13-րդ՝ ստուգիչ նիշի հաշվարկման մեթոդաբանություն
 - Քայլ 1: Տարբերակիչ համարի յուրաքանչյուր նիշ փոխարինվում է ներքոնշյալ աղյուսակում ներառված համապատասխան թվերով:

0=0	6=6	C=12	I=18	O=24	U=30
1=1	7=7	D=13	J=19	P=25	V=31
2=2	8=8	E=14	K=20	Q=26	W=32
3=3	9=9	F=15	L=21	R=27	X=33
4=4	A=10	G=16	M=22	S=28	Y=34
5=5	B=11	H=17	N=23	T=29	Z=35

Ստացված շարքի երկնիշ թվերի տասնավորներ և միավորներ ցույց տվող թվերը դիտվում են որպես շարքի առանձին անդամներ:

Քայլ 2: Յուրաքանչյուր թիվը բազմապատկվում է համապատասխան գործակցով: Շարքի կենտ դիրքերում գտնվող թվերի համար գործակիցը 2 է, զույգ դիրքերում գտնվող թվերի համար՝ 1: Շարքում նիշերի դիրքերի հաշվառումը կատարվում է աջից ձախ:

Քայլ 3: Նախորդ քայլում ստացված շարքի բոլոր թվերը գումարվում են:

Շարքի երկնիշ թվերի տասնավորներ և միավորներ ցույց տվող թվերը դիտվում են,

որպես շարքի առանձին անդամներ:

Քայլ 4: Եթե հանրագումարի արդյունքում ստացված թիվը բազմապատիկ է տասին, ապա ստուգիչ թիվը «0» է: Այլապես, ստուգիչ թիվը հաշվարկվում է, երրորդ փուլում ստացված թիվը հանելով այդ թվից մեծ և տասին բազմապատիկ թվերից ամենափոքր թվից:

Հավելված 2.

Լրացվում է Համակարգի Անդամի կողմից

Լրիվ հայերեն անվանումը, հիմնադիր փաստաթղթերին համապատասխան (առկայության դեպքում՝ նաև ռուսերեն և անգլերեն լեզուներով)	
Գրանցման համարը, ամսաթիվը (օր/ամիս/տարի) և գրանցման երկիրը	
Փոստային հասցեն (գործունեության վայրը)	
Հեռախոսը, ֆաքսը	
ՍիԲիԷՆԵԹ համակարգչային ցանցի իրավասու էլեկտրոնային հասցե կամ այլ իրավասու էլեկտրոնային հասցե	
Ինտերնետային կայքի հասցե	
Հեռացված տերմինալի ՍիԲիԷՆԵԹ համակարգչային ցանցի և ինտերնետ ցանցի իրական IP հասցե	
Իրավասու աշխատակցի ԱՀԱ-ն, պաշտոնը և ստորագրությունը*	
Համակարգի Անդամի շուկայական հապավումը*	<input type="text"/>
Իրավասու դրամական հաշիվներ	
Համակարգի Անդամի՝ DVP գործառնության	<input type="text"/>

իրականացման համար նախատեսված, դրամական միջոցների հաշվի համարը ¹	
Հաշվարկային գործակալի/ Համակարգի Անդամի անվանումը և վերջինիս մոտ Համակարգի Անդամի սեփական դրամական միջոցների (ՀՀ դրամով և/կամ արտարժույթով) հաշվի համարը*	
Հաշվարկային գործակալի/ Համակարգի Անդամի անվանումը և վերջինիս մոտ Համակարգի Անդամի կողմից հաճախորդների դրամական միջոցների (ՀՀ դրամով և/կամ արտարժույթով) հաշվի համարը*	
Հաշվարկային գործակալի/ Համակարգի Անդամի անվանումը և վերջինիս մոտ Համակարգի Անդամի՝ անվանատիրոջ դրամական միջոցների (ՀՀ դրամով և/կամ արտարժույթով) համար բացված հաշվի համարը (եթե այն տարբեր է հաճախորդների դրամական միջոցների համար բացված հաշվի համարից)*	

Լրացման ամսաթիվը _____, _____ 20__ թ. Կ.Տ.

Համակարգի Անդամի գործադիր մարմնի ղեկավարի ԱՀԱ-ն և պաշտոնը սպորազրույթունը

Հավելված 3.

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՂԱԴՐՄԱՆ ԱԿՏ

Սույն ակտով սահմանված հասկացություններն ունեն Դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված նշանակությունը:

Սույն ակտով «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ն և _____ ընկերությունը (այսուհետ՝ Համակարգի անդամ) հաստատում են, որ _____թ.-ին Համակարգի անդամի _____ հասցեի տարածքում գտնվող համակարգչի մեջ տեղադրվեց Համակարգի ծրագրային մոդուլը:

¹ Լրացվում է միայն Հաշվի Օպերատոր հանդիսացող Համակարգի Անդամի կողմից

* Լրացվում է միայն ԿՇՀՀԱ հանդիսացող Համակարգի Անդամի կողմից

Կողմերը հաստատում են, որ Ծրագրային մոդուլը համապատասխանում է Դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված պահանջներին և պատրաստ է գործարկման:

Դեպոզիտարիա

Համակարգի անդամ

Հավելված 4

**Հաշվետվություն
ընթացիկ գործունեության ստուգման արդյունքների մասին**

Ստուգման ժամանակահատվածը. (օր/ամիս/տարի)

----- մինչև -----

Ստուգման իրականացման ժամանակահատվածը. (օր/ամիս/տարի)

----- մինչև -----

Ստուգման մասնակցած ներքին աուդիտի անդամները (ԱԱ)

1. -----
2. -----
3. -----
4. -----

Ստուգման արդյունքները.

1. Համակարգի Անդամի կողմից ծառայությունները մատուցվել են բացառապես «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կնքված գրավոր պայմանագրի հիման վրա.

այո ոչ

Եթե առկա են խախտում(ներ), ապա դրա(նց) իրավական հիմքերը և բնույթը,-----

2. Համակարգի Անդամը իր հաճախորդին տեղեկացրել է ներդրողների պաշտպանության գործող մեխանիզմների մասին

այո

ոչ

Եթե առկա են խախտում(ներ), ապա դրա(նց) իրավական հիմքերը և բնույթը,-----

3. Համակարգի Անդամը վարում է առանձնացված հաշվառում յուրաքանչյուր հաճախորդի, ինչպես նաև իր և իր հաճախորդների միջոցների համար.

այո

ոչ

Եթե առկա են խախտում(ներ), ապա դրա(նց) իրավական հիմքերը և բնույթը,-----

4. Համակարգի Անդամի մոտ «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի հոդված 2-ի առաջին կետով սահմանված անվճարունակության հիմքեր

առկա են

առկա

չեն

Եթե առկա են, ապա նշել հիմքերը, դրանց վերացման ուղղությամբ տարվող միջոցառումները-----
